Katsaus
nro
03

FI

EU:n vastaus Kiinan valtiovetoiseen investointistrategiaan

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

2020

Sisällys

	Kohta
Covid-19-pandemiaa koskeva huomautus	
Tiivistelmä	I–VII
1. Johdanto	01–05
2. Katsauksen laajuus ja lähestymistapa	06–07
3. Kiinan valtiovetoinen investointistrategia	08–28
Going Global -strategian kuvaus	08–16
Yleiskuva Kiinan investoinneista EU:ssa	17–28
Ulkomaisten investointien rajoitukset EU:ssa	18–20
Kiinasta EU:hun tehtävien investointien koko	21–26
Investointialat	27–28
4. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteenveto EU:lle aiheutuvista riskeistä ja mahdollisuuksista	29–32
5. EU:n vastaus Kiinan investointistrategiaan	33–67
EU:n hallintojärjestelyt	33–35
EU:n toimielinten vastaus	36–56
Keskeisten strategisten asiakirjojen kehitysprosessi	36–43
Toimien yhdenmukaisuus EU:lle aiheutuvien riskien ja avautuvien mahdollisuuksien kanssa	44–46
Strategian täytäntöönpano	47–51
Strategiaa koskeva seuranta, raportointi ja arviointi	52–56
Jäsenvaltioiden vastaus	57–67
6. Loppupäätelmät ja haasteet	68–83

Liitteet

Liite I – Asiantuntijapaneeli

Liite II – Uuden silkkitien määritelmä, tavoitteet, investoinnit ja rahoitus

Liite III – Suoria ulkomaisia investointeja koskevien tilastojen rajoitteet

Liite IV – Yleiskuva kiinalaisista investoinneista EU:ssa: suorat ulkomaiset investoinnit (kannat)

Liite V – Yleiskuva kiinalaisista investoinneista EU:ssa: ulkomaiset omistukset

Liite VI – Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteenveto EU:lle Kiinan investointistrategiasta aiheutuvista riskeistä ja avautuvista mahdollisuuksista

Liite VII – Toimet, jotka ovat tulosta EU:n Kiinaa koskevasta strategiasta

Liite VIII – Kiinan investointistrategiaa koskevat EU:n toiminta-alat ja niiden vertailu Kiinaan liittyviin riskeihin ja mahdollisuuksiin

Lyhenteet

Sanasto

Tilintarkastustuomioistuimen tiimi

Covid-19-pandemiaa koskeva huomautus

Tilintarkastustuomioistuin laati katsauksen ennen covid-19-pandemian puhkeamista, joten siinä ei oteta huomioon toimintapoliittista kehitystä tai muita muutoksia, jotka ovat seurausta pandemiasta.

Katsauksen kuvaus:

Kiina on toteuttanut 1980-luvulta lähtien niin kutsuttua valtiovetoista investointistrategiaa mahdollistaakseen vahvan vientivetoisen talouden. Tilintarkastustuomioistuin tutki EU:n vastausta tähän strategiaan.

Tilintarkastustuomioistuimen suorittama arviointi osoitti, että aiheesta oli vaikea saada täydellisiä ja ajankohtaisia tietoja ja siten muodostaa kokonaiskuva investoinneista, jotka ovat osa Kiinan investointistrategiaa EU:ssa. Tilintarkastustuomioistuin ei myöskään löytänyt virallista kattavaa analyysia EU:hun kohdistuvista riskeistä ja sille tarjoutuvista mahdollisuuksista. Tulevana haasteena on parantaa EU:n Kiina-strategian määrittämistä, täytäntöönpanoa ja seurantaa sekä sitä koskevaa raportointia ja arviointia. Tulevaisuuden haasteisiin kuuluu myös EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden toimien koordinoiminen parempaa tietojenvaihtoa hyödyntäen.

Tiivistelmä

I Kahden viime vuosikymmenen aikana Kiinasta on kasvanut merkittävä taloudellinen toimija kansainvälisellä näyttämöllä. Kiina on toteuttanut 1980-luvulta lähtien ”valtiovetoista investointistrategiaa” mahdollistaakseen vahvan vientivetoisen talouden. Uusi silkkitie ja Made in China 2025 -strategia ovat Kiinan merkittävimmät talouskasvua edistävät investointistrategiat. Niiden tarkoituksena on kasvattaa Kiinan kansainvälistä vaikutusvaltaa, myös suhteessa EU:hun ja sen yksittäisiin jäsenvaltioihin.

II Tilintarkastustuomioistuin katsoi, että Kiinan kasvavan taloudellisen vaikutusvallan ja sen strategian EU:lle aiheuttamien haasteiden vuoksi on ajankohtaista laatia ulkoisen tarkastajan näkökulmasta katsaus siitä, miten EU vastaa Kiinan valtiovetoiseen investointistrategiaan. Erityisesti Kiinan julkisesta rahoituksesta hyötyvät valtion omistamat yritykset ovat osa tätä Kiinan investointistrategiaa. Jos jäsenvaltiot myöntäisivät tällaisia tukia, niitä käsiteltäisiin EU:n sääntöjen mukaan valtiontukena. Tämän erilaisen kohtelun vuoksi EU:n on vaikeaa saavuttaa tasapuoliset toimintaedellytykset Kiinaan nähden.

III Kyseessä ei ole tarkastus, vaan erityisesti tätä tarkoitusta varten kerätyistä tutkimuksista, artikkeleista ja akateemisista julkaisuista koottujen julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella laadittu katsaus. Tilintarkastustuomioistuin esittää katsauksessaan yleiskuvan Kiinan investointistrategiasta ja kokoaa yhteen strategian EU:lle asettamat haasteet (riskit ja mahdollisuudet). Tilintarkastustuomioistuin tutki Kiinan investointistrategiaa koskevaa EU:n vastausta, joka koostuu EU:n toimielinten aloitteista sekä yksittäisten jäsenvaltioiden toimista suhteessa Kiinaan.

IV Tilintarkastustuomioistuimen suorittama arviointi osoitti, että aiheesta oli vaikea saada täydellisiä ja ajankohtaisia tietoja ja siten muodostaa kokonaiskuva investoinneista, jotka ovat osa Kiinan investointistrategiaa EU:ssa. Tilintarkastustuomioistuin ei myöskään löytänyt virallista kattavaa analyysia EU:hun kohdistuvista riskeistä ja sille tarjoutuvista mahdollisuuksista. EU on viime aikoina laatinut kolme keskeistä strategista asiakirjaa, joissa käsitellään sen suhdetta Kiinaan ja joiden sisältämät toimet kattavat lähes kaikki asiaan liittyvät riskit ja mahdollisuudet kolmea riskiä lukuun ottamatta.

V Sekä EU että jäsenvaltiot käyttävät toimivaltaa sellaisilla toimintapolitiikan aloilla, jotka liittyvät Kiinan investointistrategiaa koskeviin EU:n toimiin. EU ja sen jäsenvaltiot käyttävät toimivaltaa toiminta-aloilla, joilla yhteisesti sovitusta lähestymistavasta voisi

olla hyötyä. Tämä merkitsee, että päätöksiä tehdään useilla tahoilla (esimerkiksi EU:n toimielimet ja jäsenvaltioiden hallitukset), jolloin näkemykset ja lähestymistavat saattavat olla erilaisia. Tämän vuoksi voi olla vaikeampaa ratkaista koko EU:hun vaikuttavia haasteita ajoissa ja koordinoidusti.

VI Eri lähteistä käy ilmi, että jäsenvaltiot toimivat usein kahdenvälisesti Kiinan kanssa omien kansallisten etujensa mukaisesti eivätkä aina ilmoita asiasta komissiolle tai koordinoi toimia tarpeen mukaan sen kanssa. Tämän vuoksi EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden on eräillä aloilla vaikea koordinoida toimintaansa.

VII Tilintarkastustuomioistuin tuo esiin tunnistamiinsa riskeihin liittyviä haasteita. Tilintarkastustuomioistuin keskusteli haasteista komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa ja viittaa soveltuvissa tapauksissa niiden näkemyksiin.

1) Miten voidaan tarjota kattavampia ja oikea-aikaisempia tietoja ja tilastoja investoinneista, jotka ovat osa Kiinan investointistrategiaa EU:ssa, jotta voidaan antaa paremmin tietoja Kiinaa koskevaa EU:n poliittista päätöksentekoa varten. Käsiteltäviä haasteita ovat muun muassa seuraavat:

2) miten tehdään virallinen kattava ja ajantasainen analyysi EU:hun kohdistuvista riskeistä ja sille tarjoutuvista mahdollisuuksista, jotta voidaan auttaa vastaamaan Kiinan investointistrategian aiheuttamiin haasteisiin

3) miten voidaan parantaa EU:n Kiina-strategiassa vahvistettujen 74 toimen täytäntöönpanoa, erityisesti vastavuoroisuuden edistämistä ja EU:n sisämarkkinoita vääristävien vaikutusten ehkäisemistä, ja miten jäljellä oleviin riskeihin voidaan puuttua

4) miten EU:n päätöksentekijöitä voidaan auttaa määrittämään EU:n Kiina-strategia paremmin ja seuraamaan sen toteutumista siten, että tehdään ennakkoarviointi strategiaan kuuluvien toimien edellyttämästä EU:n rahoituksesta, huolehditaan rahoituksen kohdentamisesta ja laaditaan yhteenveto siihen liittyvistä menoista

5) miten varmistetaan, että Kiinan investointistrategian asettamiin haasteisiin vastataan vahvistamalla EU:n Kiina-strategian tuloksellisuuden mittaus-, seuranta-, raportointi- ja arviointijärjestelyjä

6) miten EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden toimia voidaan koordinoida paremmin edistämällä niiden välistä tietojenvaihtoa EU:n ja Kiinan välisestä yhteistyöstä.

1. Johdanto

01 Kahden viime vuosikymmenen aikana Kiina on kasvanut **merkittäväksi taloudelliseksi toimijaksi** kansainvälisellä näyttämöllä. Näin Kiinasta on tullut **maailmanlaajuisesti tärkeä geopoliittinen toimija** (ks. ***kaavio 1***). EU on Kiinan suurin kauppakumppani, ja Kiina on EU:n toiseksi suurin kauppakumppani.

Kaavio 1 – Väestötietoja ja taloudellisia tietoja tietyistä suurista maista

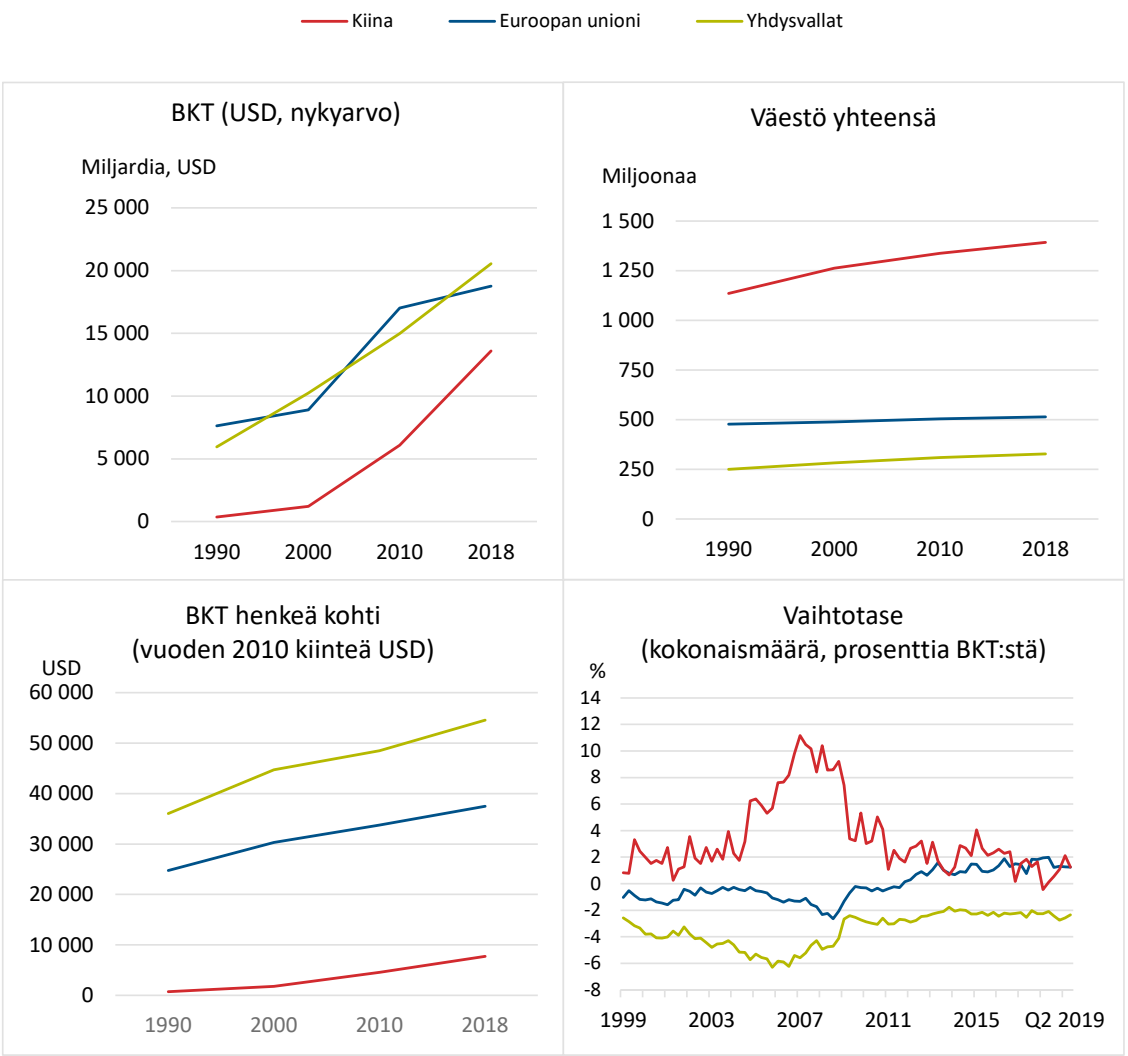

Lähteet: Maailmanpankki, “GDP (current US$)”; “GDP per capita (constant 2010 US$)”; “Population, Total”; “Current account balance (% of GDP)”, Maailman kehitysindikaattorit, *Maailmanpankkiryhmä*, sekä Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD), tilastotiedot.

02 Kiinan talous- ja kauppapolitiikalle ovat ominaisia useat kehitysstrategiat, joiden **valtiovetoiset investoinnit** ovat mahdollistaneet Kiinan muuttumisen talouden osalta maailmanlaajuiseksi toimijaksi. Ne kannustavat kiinalaisia yrityksiä investoimaan ulkomaille, erityisesti **strategisille aloille** (kuten energia-, televiestintä- ja rautatiejärjestelmiin), jolloin **valtion omistamat yritykset** hyötyvät Kiinan julkisesta rahoituksesta. Tämä voi vääristää kilpailua huomattavasti EU:n sisämarkkinoilla, koska Kiinan valtion omistamiin yrityksiin ei sovelleta EU:n valtiontukisääntöjä. EU on sitoutunut varmistamaan tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n yrityksille, joiden on kilpailtava kiinalaisten yritysten kanssa.

03 Niin kutsuttu **uusi silkkitie** on Kiinan merkittävin talouskasvun investointistrategia. Yhtenä poliittisena tavoitteena on lisätä Kiinan vaikutusvaltaa ulkomailla, myös EU:ssa ja yksittäisissä jäsenvaltioissa. Kiina edistää uuden silkkitien avulla geostrategisia tavoitteitaan pyrkien laajentamaan vaikutustaan maailmassa. Tätä varten se edistää kasvua kotimaassa, kehittää alueellisia ja globaaleja yhteyksiä, ottaa vähemmän kehittyneissä maissa käyttöön kiinalaisia standardeja ja helpottaa edelleen kauppaa uuden silkkitien varrella olevien markkinoiden kesken.

04 Kiinan investointistrategia on saanut **sekä kiitosta että kritiikkiä** kansainväliseltä yhteisöltä. Yhtäältä strategian taloudelliset vaikutukset voivat olla myönteisiä sekä Euroopan talouksien että maailmantalouden kannalta esimerkiksi kasvun ja työllisyyden osalta. Lisäksi Kiinan ennennäkemätön kasvu ja menestyksekkäät köyhyydenpoistosuunnitelmat ovat tuottaneet tulosta nostamalla yli 850 miljoonaa kiinalaista köyhyydestä ja pienentämällä köyhyysastetta 88,3:sta prosentista vuonna 1981 vain 1,9 prosenttiin vuonna 2013[1]. Toisaalta EU:ssa on myös herättänyt huolta riippuvuus Kiinan investoinneista strategisilla teollisuudenaloilla, investointien keskittymisestä arkaluonteisille tai strategisesti tärkeille aloille sekä ei-vastavuoroinen Euroopan sisämarkkinoille pääsy[2].

---

[1] ”China systematic country diagnostic, towards a inclusive and sustainable development”, *Maailmanpankkiryhmä*, raportti nro 113 092-CN, 2017.

[2] Hanemann, T. & Huotari, M., “EU-China FDI: Working towards reciprocity in investment relations”, *Rhodium Group* ja *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 17. elokuuta 2018.

05 EU:n ulkoisen tarkastajan rooli tarjoaa Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle ainutlaatuisen näköalan EU:n toimintapolitiikkoihin, aloitteisiin ja varainkäyttöön. Tilintarkastustuomioistuin katsoi, että Kiinan kansainvälisesti kasvavan taloudellisen vaikutusvallan ja sen strategian aiheuttamien edellä mainittujen haasteiden vuoksi on ajankohtaista tutkia EU:n vastausta **Kiinan valtiovetoiseen investointistrategiaan** (Kiinan investointistrategia). **Kiinan investointistrategiaa koskeva EU:n vastaus** koostuu EU:n toimielinten aloitteista sekä yksittäisten jäsenvaltioiden toimista suhteessa Kiinaan. EU on asettanut perusperiaatteeksi, että EU:n ja Kiinan välisten suhteiden olisi oltava periaatteiden mukaisia, pragmaattisia ja käytännöllistä ja niiden pitäisi ylläpitää ja edistää EU:n etuja ja arvoja[3].

[3] Euroopan komissio, korkea edustaja/varapuheenjohtaja, ”Strateginen katsaus EU:n ja Kiinan suhteisiin”, yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle, JOIN(2019) 5 final, Strasbourg, 12. maaliskuuta 2019, s. 1.

2. Katsauksen laajuus ja lähestymistapa

06 Tilintarkastustuomioistuin tutki **EU:n vastausta Kiinan investointistrategiaan**. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tämä vastaus sisältää EU:n toimielinten aloitteet sekä yksittäisten jäsenvaltioiden toimet suhteessa Kiinaan. Tilintarkastustuomioistuin esittää katsauksessaan yleiskuvan Kiinan investointistrategiasta ja kokoaa yhteen strategian EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille asettamat haasteet (riskit ja mahdollisuudet). Lisäksi tilintarkastustuomioistuin kuvailee, miten EU:n toimielimet

- laativat EU:n Kiina-strategian
- mukauttivat strategiaa vastaamaan haasteisiin
- toteuttavat strategiaa, seuraavat sitä, raportoivat siitä ja arvioivat sitä.

Tilintarkastustuomioistuin kuvailee myös, miten jäsenvaltiot ovat reagoineet Kiinan investointistrategiaan. Lopuksi tilintarkastustuomioistuin esittää loppupäätelmät, joissa määritetään EU:n tärkeimmät tulevat haasteet.

07 Kyseessä ei ole tarkastus, vaan erityisesti tätä tarkoitusta varten maaliskuuhun 2020 saakka kerätyistä tutkimuksista, artikkeleista ja akateemisista julkaisuista koottujen julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella laadittu **katsaus**. Tätä katsausta varten käytettiin myös komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon julkisia asiakirjoja, haastateltiin niiden henkilöstöä ja kuultiin alan **asiantuntijoita** (ks. ***liite I***).

3. Kiinan valtiovetoinen investointistrategia

Going Global -strategian kuvaus

08 Kiina on kasvanut 1980-luvulta lähtien maailmanlaajuiseksi taloudeksi ja pyrkii jatkamaan tällä kasvun tiellä. Sen osuus maailmanlaajuisesta bruttokansantuotteesta (BKT) kasvoi alle kolmesta prosentista vuonna 1980 aina 16 prosenttiin vuonna 2018 (ks. ***kaavio 2***). Kasvun taustalla on maailmanlaajuiseen toimintaan tähtäävä ***Going Global -strategia***, joka laadittiin vuonna 1999 eli kaksi vuotta ennen Kiinan liittymistä Maailman kauppajärjestöön (WTO). Going Global -strategiassa keskityttiin pääasiassa öljyvarojen ja muiden raaka-aineiden tuontiin työvoimavaltaisen talouden helpottamiseksi. Sen sijaan sellaisia teollisuustuotteita, joilla on vähäinen lisäarvo (raskas teollisuus, kuten rauta, teräs ja peruskoneet)[4], valmistettiin pääasiassa maailmanlaajuiseen vientiin. Vuonna 2018 Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) ennusti, että Kiina voisi ohittaa nimellisellä bruttokansantuotteellaan vuoteen 2030 mennessä Yhdysvallat maailman suurimpana taloutena[5].

[4] Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö, ”Belt and Road Initiative in the global trade, investment and Finance landscape”, *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Pariisi, 2018, s. 24.

[5] Kansainvälinen valuuttarahasto, ”People ’s Republic of China 2018 Article IV Consultation” *Press Release; Staff Report; Staff Statement and Statement by the Executive Director for the People’s Republic of China*, maaraportti nro 18/240, IMF heinäkuu 2018, s. 1.

Kaavio 2 – Prosenttiosuus maailmanlaajuisesta BKT:stä (Yhdysvaltain dollari, nykyarvo)

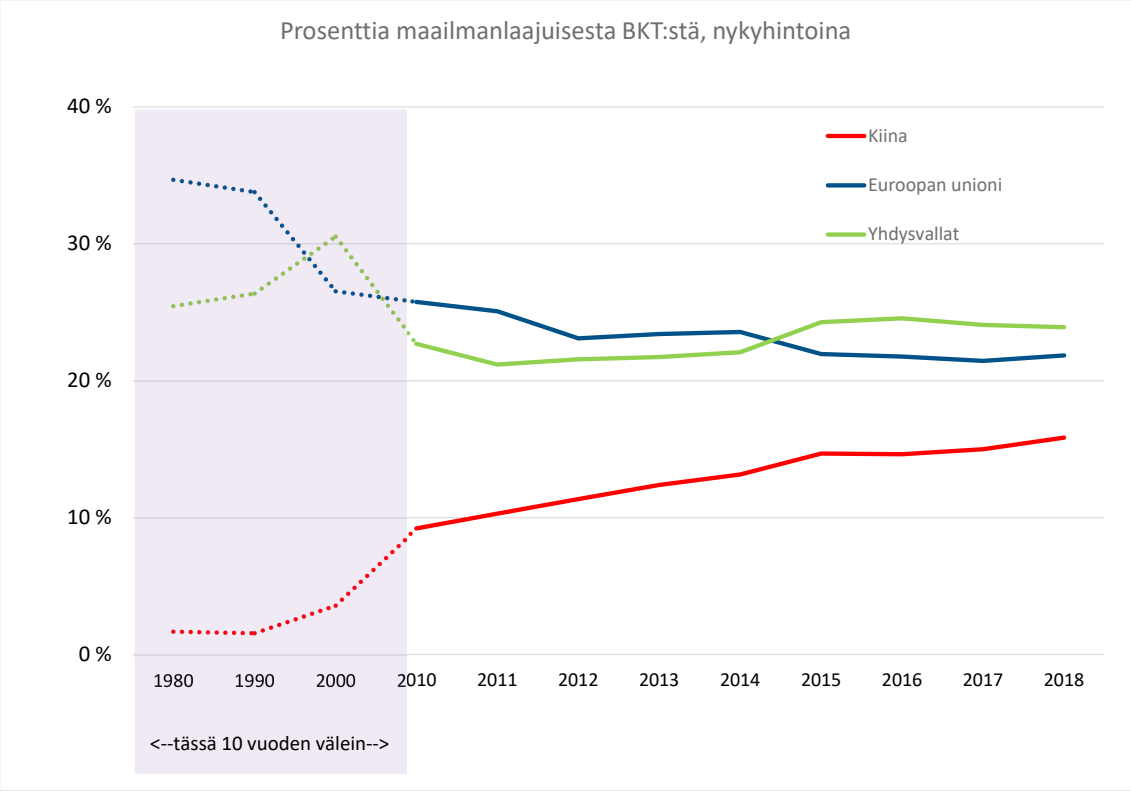

Lähteet: GDP (Current US$) -tietokanta – maailman kehitysindikaattorit, *Maailmanpankkiryhmä*. Päivitetty viimeksi 9.4.2020.

09 Vuoteen 2008 saakka Kiinan **BKT:n vuotuinen kasvunopeus oli jatkuvasti suuri**. Vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen se on hidastunut (ks. ***kaavio 3***) pääasiassa siksi, että pienen lisäarvon tuotteiden vienti on vähentynyt. Vuosittainen kasvu on Kiinassa edelleen merkittävää. Vuonna 2018 Kiinan BKT kasvoi 6,6 prosenttia, kun taas EU:n BKT kasvoi samana vuonna 2,0 prosenttia[6]. Viime vuosikymmenen aikana *Going Global -strategiassa* on siirrytty kohti taloutta, jossa keskitytään enemmän korkean lisäarvon tuotteiden tuotantoon, mukaan lukien kauppaa alueellisesti ja kansainvälisesti edistävän infrastruktuurin laajentaminen.

[6] Maailmanpankki, “GDP growth (annual %)”, maailman kehitysindikaattorit, *Maailmanpankkiryhmä*.

Kaavio 3 – BKT:n kasvu ilmaistuna vuotuisina prosenttiosuuksien muutoksina vuosina 2001–2018

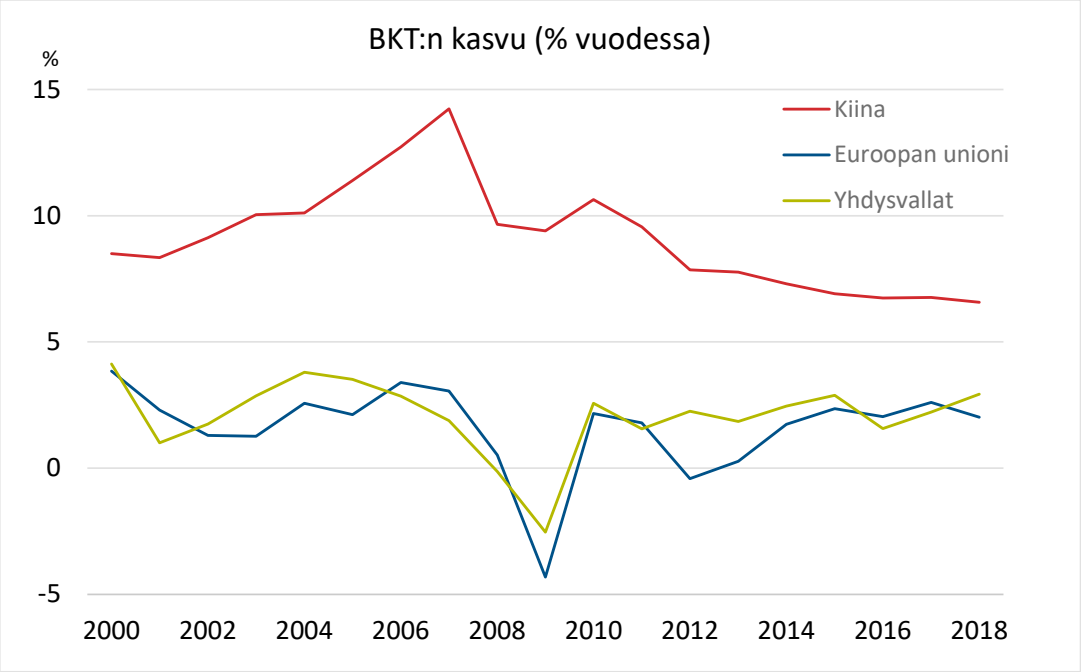

Lähteet: Maailmanpankki, "GDP growth (annual %)", maailman kehitysindikaattorit, *Maailmanpankkiryhmä*.

10 Kiinan maailmanlaajuisen kilpailukyvyn kehittämiseksi on laadittu kaksi päästrategiaa: vuonna 2013 käynnistetty yhteyksiä koskeva strategia ***uusi silkkitie*** ja vuonna 2015 käynnistetty teollisuusstrategia ***Made in China 2025***. Tilintarkastustuomioistuin määrittelee nämä aloitteet ***Kiinan valtiovetoiseksi investointistrategiaksi***, jolla tuetaan ja kannustetaan taloudellisesti kiinalaisia valtion omistamia yrityksiä ja yksityisiä yrityksiä investoimaan strategisiin aloihin ulkomailla.

11 Viime vuosikymmenen aikana Kiina toimi aktiivisemmin yhteyksien alalla *uuden silkkitien* kautta. Se on **pitkän aikavälin kokonaisvaltainen strategia**, joka koostuu useista investointihankkeista, joissa keskitytään pääasiassa liikenne- ja energiainfrastruktuurin rakentamiseen, kaupan tehostamiseen ja digitaalisten verkkojen kehittämiseen. Investoiminen digitaalitalouteen ja innovointivetoiseen kehitykseen ovat uuden silkkitien painopistealueita[7].

12 Kiina käynnisti nykyisin uutena silkkitienä tunnetun aloitteen vuonna 2013 nimillä ***Silk Road Economic Belt ja Maritime Silk Road*** alueellisen talouskasvun edistämiseksi. ***Kaaviossa 4*** esitetään uuden silkkitien maantieteellinen laajentaminen niin sanottujen talouskäytävien kautta, jotka ovat erityisiä maantieteellisiä alueita niissä maissa, joiden läpi uusi silkkitie kulkee. Ne ulottuvat yli 64 talouteen ja edustavat yli kolmasosaa maailmanlaajuisesta BKT:stä ja yli puolta maailman väestöstä[8]. Uuden silkkitien merkitys on kasvanut viime vuosina, mikä johti sen sisällyttämiseen Kiinan kommunistisen puolueen perustuslakiin vuonna 2017 ja varmisti jatkuvan rahoitusvirran uuden silkkitien hankkeisiin[9].

---

[7] ”Xi Jinping Chairs and Addresses the Leaders’ Roundtable of the Second Belt and Road Forum for International Cooperation (BRF)”, *toinen kansainvälistä yhteistyötä koskeva uuden silkkitien foorumi*, 28. huhtikuuta 2019; Eder, Arcesati, Mardell, ”Networking the Belt and Road – The future is digital”, *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 28. elokuuta 2019.

[8] Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD), “Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape”, *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Pariisi, 2018, s. 9.

[9] Eder, T., ”Mapping the Belt and Road Initiative – This is where we stand”, *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 7. kesäkuuta 2018.

Kaavio 4 – Uusi silkkitie: kuusi talouskäytävää

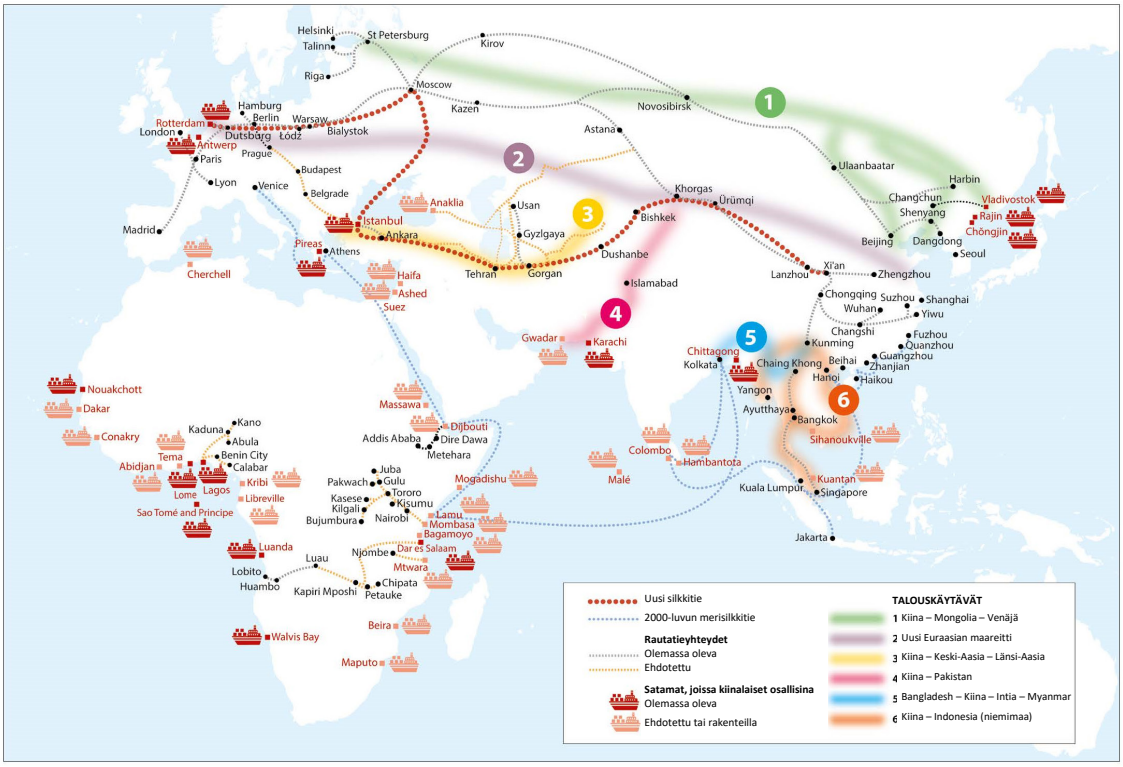

Huomautus: myös Latinalainen Amerikka sisältyy uuteen silkkitiehen[10].

Lähde: Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD), ”Belt and Road Initiative in the global trade, investment and Finance landscape”, *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Pariisi, 2018, s. 11.

[10] Teufel Dreyer, J., ”The Belt, the Road, and Latin America”, *Foreign Policy Research Institute*, kesäkuu 2019.

13 ***Laatikossa 1*** annetaan esimerkki Kiinan infrastruktuuri-investoinneista yhdellä kuudesta talouskäytävästä.

Laatikko 1

Esimerkki Kiinan infrastruktuuri-investoinneista uudella Euraasian maareitillä

Uudella Euraasian maareitillä sijaitseva 305 kilometrin pituinen **Khorgosin ja Almatyn välinen tie** parannettiin vuonna 2018 kaksikaistaisesta nelikaistaiseksi valtatieksi. Tie yhdistää Kiinan rajakaupungin Khorgosin Kazakstanin kaupunkiin Almatyyn, joka on yksi Keski-Aasian suurimmista taloudellisista keskuksista. Tie on lyhentänyt näiden kahden kaupungin välisiä matka-aikoja 40 prosenttia ja kuljetuskustannuksia 0,26:sta Yhdysvaltain dollarista 0,24:ään Yhdysvaltain dollariin ajoneuvokilometriä kohden[11].

14 Arviot kiinalaisista investoinneista uuteen silkkitiehen aloitteen käynnistämisestä vuonna 2013 lähtien sen ennakoituun päätökseen saattamiseen vuonna 2049 asti **vaihtelevat yhdestä biljoonasta Yhdysvaltain dollarista kahdeksaan biljoonaan Yhdysvaltain dollariin[12]. Tämä laaja vaihteluväli kuvastaa, kuinka rajallisia tietoja aloitteen koosta ja laajuudesta on saatavilla.** ***Liitteessä II*** esitetään yleiskuva uuden silkkitien määritelmästä, tavoitteista, investoinneista ja rahoituksesta.

15 Kiinan EU:ssa tekemiä investointeja ei aina voida luokitella liittyviksi uuden silkkitien hankkeisiin. **Uuden silkkitien hankkeista ei ole saatavilla julkista luetteloa** kuten ei myöskään jäsenvaltioiden maksuosuuksista rahoituslaitoksiin, jotka ovat mukana uuden silkkitien mukaisissa toimissa. Tällaisia laitoksia ovat muun muassa Aasian kehityspankki (Asian Development Bank, ADB) ja Aasian infrastruktuuri-investointipankki (Asian Infrastructure Investment Bank, AIIB). Uuden silkkitien hankkeet ovat pääosin Kiinan valtion omistamien yritysten rahoittamia, ja tämä koskee myös valtio-omisteisia poliittisin perustein toimivia pankkeja ja liikepankkeja (ks. ***kaavio 12 liitteessä II***), jotka hyötyvät Kiinan niille osoittamasta julkisesta rahoituksesta. Jos jokin jäsenvaltio myöntäisi tällaisia tukia, niitä käsiteltäisiin EU:n

[11] "Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors", s. 50–51, *The World Bank Group*, kesäkuu 2019.

[12] Hillman, J., "How Big is China's Belt and Road?", *Center for Strategic and International Studies*, huhtikuu 2018.

sääntöjen mukaan valtiontukena. Tämä erilainen kohtelu voi vääristää kilpailua EU:n sisämarkkinoilla ja vaikeuttaa **tasapuolisten toimintaedellytysten saavuttamista Kiinan ja EU:n välillä**[13]. Komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto ovat tuoneet esiin, että ne pyrkivät valkoisella kirjallaan[14] osaltaan ratkaisemaan ongelmaa, joka liittyy ulkomaisten tukien vaikutukseen sisämarkkinoilla. Valkoinen kirja julkaistiin kesäkuussa 2020, jolloin tilintarkastustuomioistuin oli saanut katsaustaan varten tekemänsä työn päätökseen. Lisäksi on olemassa riski, että ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja hallinnollisia standardeja ei ylläpidetä riittävällä tavalla[15] hankkeita toteutettaessa. **Uusi silkkitie on monimutkainen ja jatkuvasti kehittyvä aloite, mikä tekee siitä ”liikkuvan kohteen” EU:n päätöksentekijöille.**

16 Vuonna 2015 teollisuusstrategia *Made in China 2025 (MIC 2025)* otettiin käyttöön kymmenvuotisena politiikkana, ja se merkitsi siirtymistä talouteen, jossa keskityttiin enemmän korkean lisäarvon aloihin, kotimaiseen kulutukseen ja vientiin. Tämä osoitti Kiinan tavoitteen tulla maailmanlaajuiseksi teknologiamahdiksi. Vaikka tätä strategiaa on vaikea hinnoitella erilaisten rahoitusvälineiden käytön vuoksi, *Mercator Institute for China Studies* (MERICS) on raportoinut, että yli 1 800:n tähän strategiaan liittyvän valtion teollisuusinvestointirahaston koko on yhteensä noin kolme biljoonaa CNY:tä[16] (390 miljardia euroa).

Yleiskuva Kiinan investoinneista EU:ssa

17 Ei ole mahdollista esittää tarkkaa kokonaiskuvaa Kiinan EU:ssa tekemistä investoinneista, jotka liittyvät Kiinan valtiovetoiseen investointistrategiaan (eli uuteen silkkitiehen ja MIC 2025 -strategiaan), koska julkisia tietoja on saatavilla vain vähän (ks. kohdat ***15*** ja ***16***). Sen vuoksi tilintarkastustuomioistuin käyttää tietoja Kiinan EU:hun tekemistä ulkomaisista kokonaisinvestoinneista ylätason analyysin tekemiseen.

---

[13] *Euroopan unionin Kiinan kauppakamari*, The Road Less Travelled: European Involvement in China’s Belt and Road Initiative, 2020 s. 2.

[14] Euroopan komissio, (2020) *White Paper on levelling the playing field as regards foreign subsidies*, Bryssel, 17.6.2020 COM(2020) 253 final.

[15] ”Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors”, s. 111–112. *Maailmanpankkiryhmä*.

[16] Zenglein, M. J. & Holzmann, A., “Evolving Made In China 2025: China’s industrial policy in the quest for global tech leadership”, *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 4. heinäkuuta 2019, s. 12.

Tilintarkastustuomioistuin tutki Kiinasta (myös Hongkongista) EU:hun tehtyjä **suoria ulkomaisia kokonaisinvestointeja** (ks. ***laatikko 2***) viime vuosilta.

Laatikko 2

Suorat ulkomaiset investoinnit

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) määrittelee suorat ulkomaiset investoinnit sijoitusluokaksi, jossa tavoitteena on, että yhdessä taloudessa sijaitseva yritys luo pitkäaikaisen taloudellisen sijoitussuhteen muuhun kuin suoran sijoittajan taloudessa sijaitsevaan yritykseen.

Se, että yhdessä taloudessa sijaitseva sijoittaja omistaa suoraan tai välillisesti vähintään 10 prosenttia toisessa taloudessa sijaitsevan yrityksen äänivallasta, on osoitus tällaisesta suhteesta.

Suorien ulkomaisten investointien kannat kuvastavat vuoden lopussa pidettyjen investointien arvoa, joka vastaa edellisinä vuosina hankittujen nettomääräisten suorien ulkomaisten investointien kertymää, kun taas suoriin ulkomaisiin investointeihin liittyvät liiketapahtumat (virrat) mittaavat investointeihin liittyvien liiketapahtumien arvoa kyseisen vuoden aikana.

Ulkomaisten investointien rajoitukset EU:ssa

18 OECD:n **suoria ulkomaisia investointeja koskevien lakisääteisten rajoitusten indeksi** mittaa suoria ulkomaisia investointeja koskevia lakisääteisiä rajoituksia monissa maissa, myös kaikissa OECD- ja G20-maissa. Se kattaa neljä pääasiallista suorien ulkomaisten investointien rajoitustyyppiä: ulkomaista pääomaa koskevat rajoitukset, seulonta- tai hyväksymismekanismit, ulkomaalaisten palkkaamista keskeisiksi henkilöiksi koskevat rajoitukset ja toimintarajoitukset (eli haarautumisen ja pääoman palauttamisen tai maanomistuksen rajoitukset).

19 ***Kaaviosta 5*** käy ilmi, miten paljon EU:n jäsenvaltiot ja tietyt muut maat (mukaan lukien Kiina) rajoittavat ulkomaisia investointeja. Vaikka EU:ssa on vaihtelevasti rajoituksia, EU:lla on yleisesti ottaen hyvin avoin investointijärjestelmä, ja rajoituksia on vain vähän muuhun maailmaan verrattuna. EU todellakin suhtautuu myönteisesti ulkomaisiin investointeihin kasvun ja työpaikkojen lähteenä, joka yhdistää EU:n yritykset maailmanlaajuisiin arvoketjuihin. EU on maailmassa suurin suorien

ulkomaisten investointien kohde. Vuonna 2017 yli kolmannes (35 prosenttia) maailman suorien ulkomaisten sijoitusten kannasta suuntautui EU:hun[17].

Kaavio 5 – OECD:n lakisääteisten rajoitusten indeksi 2018

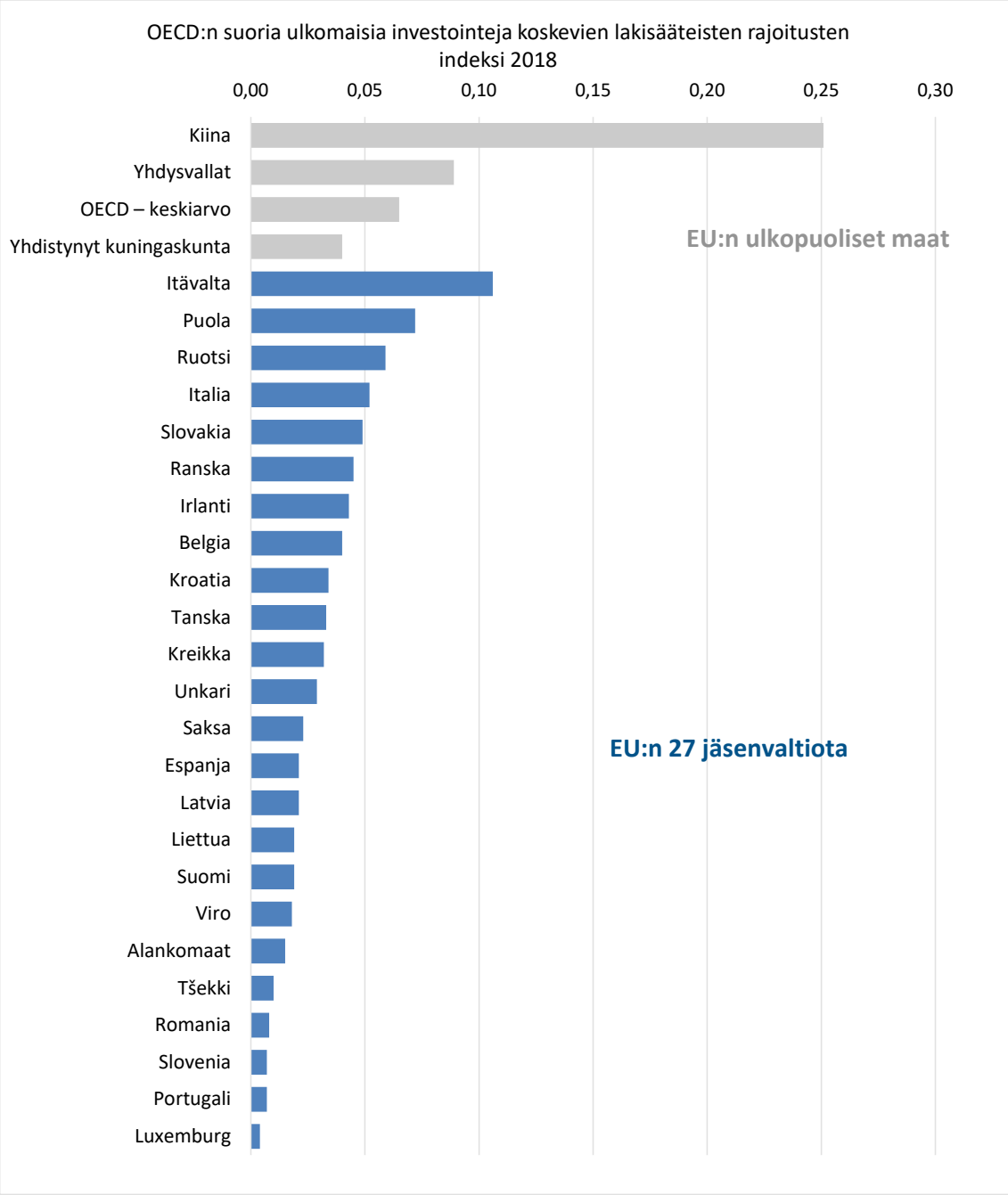

Huomautus: Indeksin arvo 0 tarkoittaa, että maa on avoin. Arvo 1 tarkoittaa, että maa on suljettu. Mitä suurempi arvo on välillä 0–1, sitä suljetumpi maan katsotaan olevan.

Lähteet: "OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index Chart latest year", *OECD:n* tilastot.

[17] Eurostat, *World direct investment patterns*, heinäkuu 2018.

20 EU:hun verrattuna Kiina on vähemmän avoin investoinneille. Kiinan soveltama ulkomaisten sijoitusten järjestelmä, muun muassa niin kutsutut **negatiiviset luettelot**, rajoittaa ulkomaisten sijoittajien pääsyä Kiinan markkinoille useilla aloilla. Tämä koskee myös monia aloja, jotka on määritetty keskeisiksi teknologia-aloiksi *MIC 2025 -strategiassa*[18]. Komission yhteinen tutkimuskeskus (JRC) raportoi, että joillakin aloilla eurooppalaisten yritysten on pakko muodostaa yhteisyritys kiinalaisten yritysten kanssa ja siirtää teknologiaa. Eurooppalaiset yritykset ovat Kiinan lainsäädäntökehyksen, eriarvoisen markkinoillepääsyn ja valtion myöntämän rahoituksen vuoksi epäsuotuisassa asemassa verrattuna kiinalaisiin yrityksiin myös markkinoille pääsemisen jälkeisten olosuhteiden osalta[19]. ***Taulukossa 1*** esitetään yleiskuva ulkomaisten investointien alakohtaisista rajoituksista Kiinassa EU:hun verrattuna.

Taulukko 1 – Ulkomaisten investointien alakohtaiset rajoitukset Kiinassa EU:hun verrattuna

Alat	*Kiinan investointijärjestelmä EU:n sijoittajiin nähden*	*EU:n investointijärjestelmä kiinalaisiin sijoittajiin nähden*
Öljyn ja maakaasun etsintä ja hyödyntäminen	*Vain yhteisyritykset*	*Ei rajoituksia*
Julkaisujen painaminen	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*
Autonvalmistus	*Enintään 50 %*	*Ei rajoituksia*
Laivojen suunnittelu, valmistus ja korjaus	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*
Ilma-alusten suunnittelu ja tuotanto	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*
Satelliittitelevisiolähetysten tuottaminen	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*
Ydinvoimalat	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*
Sähköverkkojen rakentaminen ja toiminta	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*

[18] "European Business in China Position Paper 2019/2020", *Investment Working Group Position Paper*, Euroopan unionin Kiinan-kauppakamari, 29. syyskuuta 2019, s. 99.

[19] Preziosi, N., et al. (toim.) Dias et al, "China – Challenges and Prospects from an Industrial and Innovation Powerhouse", *yhteinen tutkimuskeskus,* julkaisutoimisto, Luxembourg, 2020.

Alat	*Kiinan investointijärjestelmä EU:n sijoittajiin nähden*	*EU:n investointijärjestelmä kiinalaisiin sijoittajiin nähden*
Rataverkon rakentaminen ja toiminta	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*
Siviililentokenttien rakentaminen ja toiminta	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*
Televiestintäyritykset	*Vain vähemmistöosuus*	*Ei rajoituksia*
Pankit	*Enintään 20 %*	*Ei rajoituksia*
Vakuutusyhtiöt	*Enintään 50 %*	*Ei rajoituksia*

Lähteet: Perustuu teokseen: Holslag. J., "The Silk Road Trap, *Medford*", Polity Press, 2019. Koska Kiinan ulkomaisia sijoituksia koskevia rajoituksia päivitetään säännöllisesti, tässä taulukossa annetut tiedot saattavat muuttua näistä päivityksistä riippuen.

Kiinasta EU:hun tehtävien investointien koko

21 EU seuraa EU:n ulkopuolisista maista (myös Kiinasta) tehtyjä investointeja eri lähteiden avulla. Tärkeimmät lähteet ovat komission Euroopan tilastotoimiston (Eurostat) laatimat **viralliset tilastot** sekä yksityisistä lähteistä peräisin olevia investointeja koskevat tiedot, jotka komission kauppapolitiikan pääosasto ja yhteinen tutkimuskeskus kokoavat (esim. **ulkomaisia omistuksia koskeva Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen tietokanta**). Lisäksi kauppapolitiikan pääosasto hyödyntää tutkimuksia tekevän Rhodium Group -yrityksen EU-China Investment Monitor -raportissa esittämiä tietoja.

22 Eurostat julkaisee tietoja EU:n jäsenvaltioihin tulevien ja jäsenvaltioista lähtevien suorien ulkomaisten investointien kannoista ja virroista. Tiedot perustuvat asianomaisten jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten maiden tilastolaitosten ilmoituksiin[20]. Nämä suoria ulkomaisia investointeja koskevat tilastot **eivät ole ajantasaisia**, koska ne julkaistaan 12–24 kuukauden kuluttua tietystä vuodesta. Lisäksi ne ovat **hajanaisia** ja **epätäydellisiä**, joten kokonaiskuvan muodostaminen on vaikeaa. Ne osoittavat esimerkiksi vain **välittömän sijoittajan alkuperän** (sijoittautumispaikan), eivätkä ne näytä pidempiä investointiketjuja, kuten investointeja, jotka kanavoidaan toiseen maahan erityistä tarkoitusta (esimerkiksi verotusta) varten perustettujen yksiköiden kautta. ***Liitteessä III*** esitetään yleiskuva suoria ulkomaisia investointeja koskevien tilastojen rajallisesta kattavuudesta. Lisäksi **menetelmä, jolla Kiinan**

[20] Eurostatin tietokanta, Euroopan komissio, 2020.

kauppaministeriö (MOFCOM) kokoaa julkaistuja investointitilastoja[21], on puutteellinen.

23 Tilintarkastustuomioistuimen suorittama Eurostatin tilastojen tarkastelu osoittaa, että Kiinan investoinnit EU:ssa ovat lisääntyneet, mutta niitä on edelleen suhteellisen vähän. Vuonna 1995 kiinalaisten sijoittajien hallussa oli vain 0,3 prosenttia EU:hun tehdyistä suorista ulkomaisista investoinneista. ***Kaaviosta 6*** käy ilmi, miten Kiinan osuus kaikista suorista ulkomaisista investoinneista EU:ssa on kasvanut vuosina 1995, 2005 ja 2015. **Vuoden 2018 lopussa tämä osuus oli noussut kolmeen prosenttiin**[22] **eli kiinalaiset suorat ulkomaiset investoinnit (kannat) EU:ssa olivat 202 miljardia euroa.** Rahoitusalan keskukset, joissa verotusympäristö on suotuisa, voivat houkutella paljon suoria ulkomaisia sijoituksia[23]. Luxemburg on **EU:ssa suurin kiinalaisten investointien vastaanottaja** (82,5 miljardia euroa) ja Alankomaat toiseksi suurin. ***Liitteessä IV*** esitetään yleiskuva kiinalaisista suorista ulkomaisista investoinneista EU:hun.

Kaavio 6 – Kiinalaisten suorien ulkomaisten investointien (kantojen) osuuden kasvu EU:ssa vuosina 1995, 2005 ja 2015

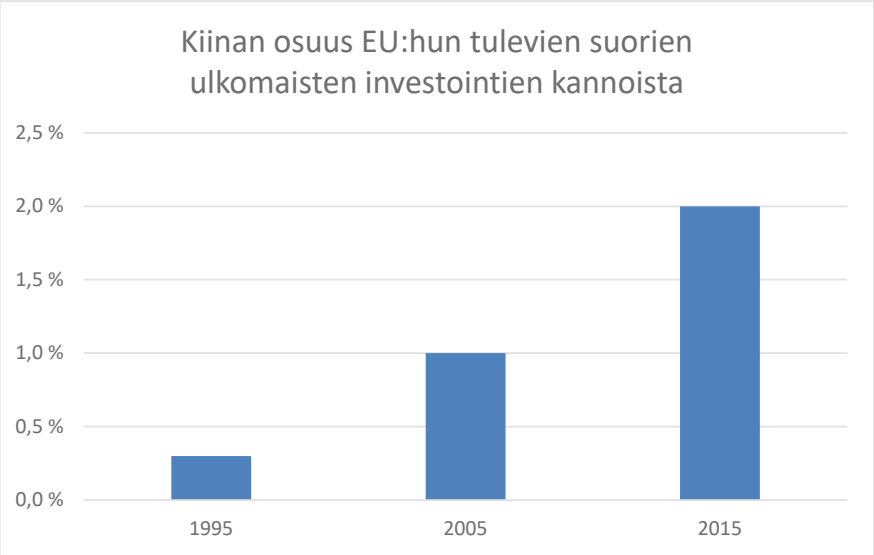

Lähde: Euroopan komissio, ”Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for screening of foreign direct investments into the European Union”, komission yksiköiden valmisteluasiakirja, SWD(2017)/0297 final – 2017/0224 (COD), Bryssel 13. syyskuuta 2017.

[21] Freeman, D., “China’s Outward Direct Investment in the EU: Challenges of Rapid Change”, EU-China Observer, 2015.

[22] Eurostat, Foreign Direct Investment stocks at the end of 2018, maaliskuu 2020.

[23] The Rise of Phantom Investments, IMF, syyskuu 2019.

24 Koska suoria ulkomaisia investointeja koskevilla virallisilla tilastoilla on rajoitteita, komissio (kauppapolitiikan pääosasto) muodosti uuden ei-julkisen tietokannan. Tässä ulkomaisia omistuksia koskevassa Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen tietokannassa käytetään **yritystason tietoja** (muun muassa yksittäisten yritysten varallisuustaseita), jotka perustuvat esimerkiksi Orbis- ja Zephyr-tietokantoihin[24]. Ulkomaisia omistuksia koskevaan Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen tietokantaan kirjataan ulkomainen omistus, joka on yli 50 prosenttia listaamattomien yhtiöiden pääomasta, ja suurimpien osakkeenomistajien omistus julkisesti noteerattujen yhtiöiden osalta. Sitä voidaan käyttää investoinnin lopullisen omistajan tunnistamiseen ja alojen yksityiskohtaisempaan luokitteluun kuin suoria ulkomaisia investointeja koskevia tilastoja. Samalla tavoin kuin suoria ulkomaisia investointeja koskeviin tilastoihin liittyy kattavuusongelmia, tämäkään tietokanta ei sisällä pieniä yrityksiä, jotka on vapautettu varallisuustaseen julkaisemisesta, eikä se yleensä kata rahoitusleasingia.

25 **Ulkomaisia omistuksia koskevan Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen tietokannan** perusteella kiinalaisten sijoittajien hallinnassa olevan varallisuuden kokonaismäärä, mukaan lukien suorat ulkomaiset investoinnit, oli vuoden 2017 lopussa 2 114 miljardia euroa. Tämä vastaa 0,89 prosenttia EU:n kaikkien yritysten arvosta ja 0,18 prosenttia EU:n yritysten kokonaismäärästä. Ulkomaisia omistuksia koskevan Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen tietokannan mukaan kiinalaisten investointien pääasiallisena vastaanottajamaana on ollut Yhdistynyt kuningaskunta, jonne on osoitettu varoja yhteensä 1 772 miljardia euroa. ***Liitteessä V*** esitetään yleiskuva kiinalaisten hallinnassa olevista ulkomaisista omistusosuuksista EU:ssa toimivissa yrityksissä.

26 ***Kaaviossa 7*** esitetään kiinalaisten suoriin ulkomaisiin investointeihin liittyvien liiketapahtumien (virtojen) kehitys ajan mittaan ja erityisesti **valtion omistamien yritysten tekemien investointien merkitys** verrattuna yksityisten yritysten tekemiin investointeihin. Suuri valtio-omisteinen sektori on Kiinan talouden tunnusmerkki.

[24] Komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2019) 108 final.

Kaavio 7 – Kiinalaiset suorat ulkomaiset investoinnit EU:ssa vuosina 2000–2019

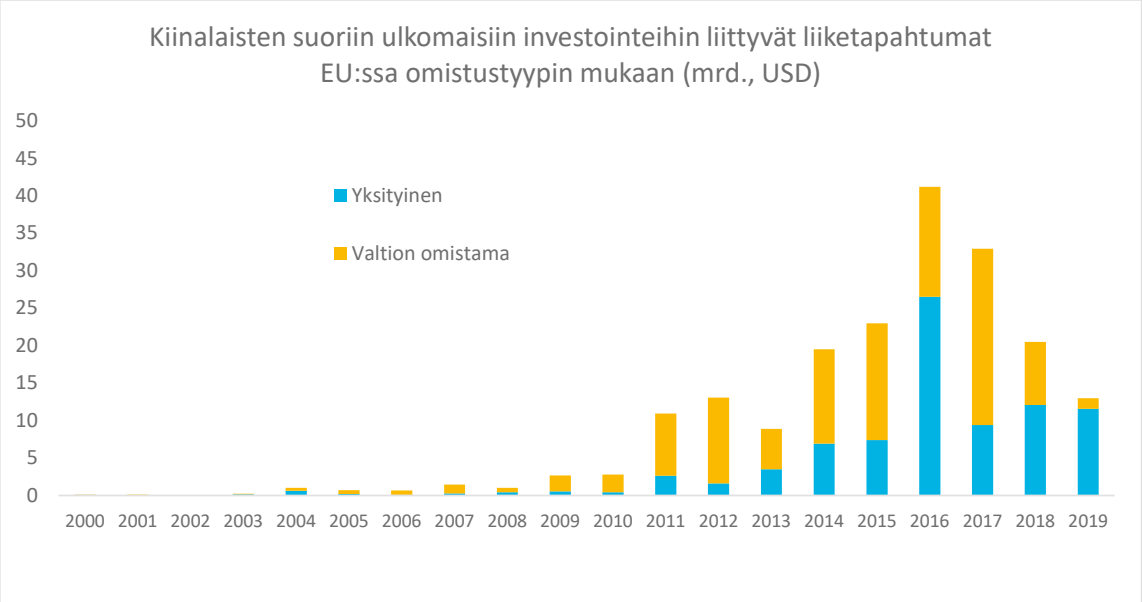

Lähde: Rhodium Group, 2020.

Investointialat

27 Kiinalaiset tekivät vuosina 2000–2019 suoria ulkomaisia investointeja **strategisesti tärkeille aloille**[25], joita ovat muun muassa **liikenne ja infrastruktuuri** (29,1 prosenttia), **tieto- ja viestintätekniikka** (12,4 prosenttia), **energia** (10,1 prosenttia), **autoteollisuus** (14,1 prosenttia) sekä **kiinteistö- ja vieraanvaraisuusala** (11,2 prosenttia). ***Kaaviossa 8*** esitetään kiinalaiset suorat ulkomaiset investoinnit toimialoittain vuodesta 2000 lähtien.

[25] Strategiset alat ja strategiset varat on määritelty Euroopan komission tiedonannossa *Suorat ulkomaiset sijoitukset tervetulleita EU:hun – keskeiset edut on kuitenkin suojattava,* Bryssel, 13.9.2017 COM(2017) 494 final.

Kaavio 8 – Kiinalaisten valtion omistamien yritysten tekemät suorat ulkomaiset investoinnit EU:ssa vuosina 2000–2019 toimialoittain

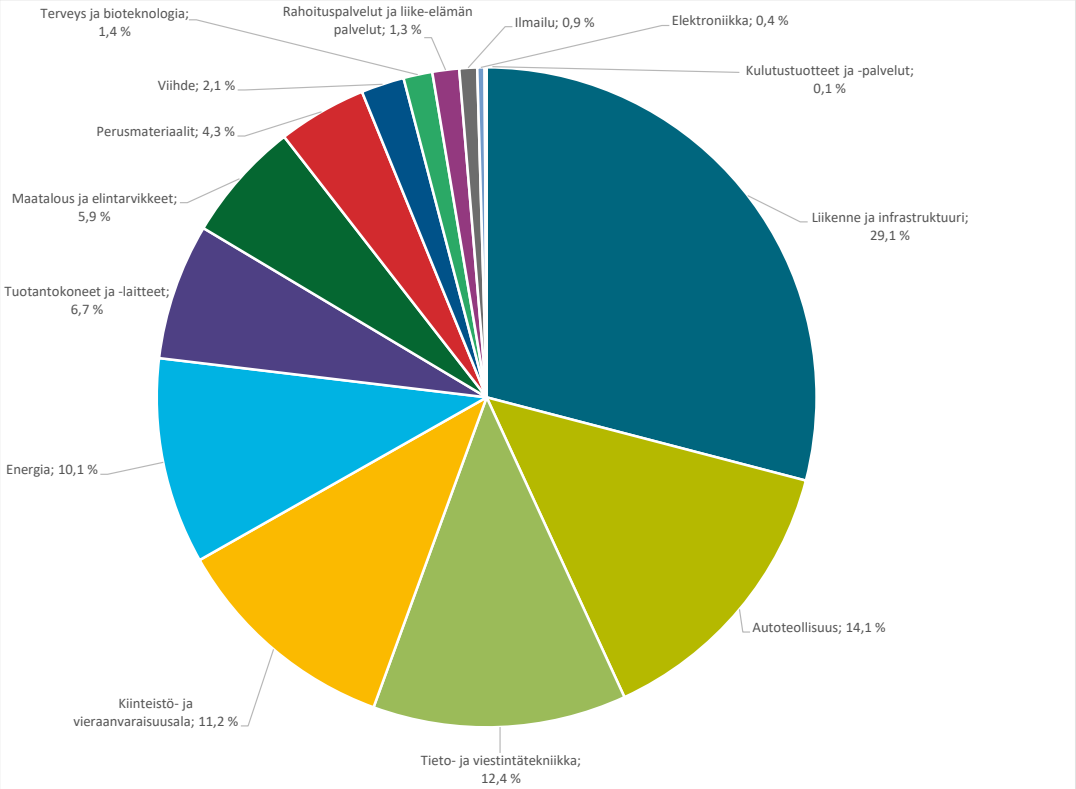

Lähde: Rhodium Group, 2020.

28 Joitakin **esimerkkejä kiinalaisten sijoittajien merkittävistä hankinnoista EU:ssa**:

- 2012: Energias de Portugal 3,5 miljardilla Yhdysvaltain dollarilla. Sähköyhtiö, Portugali.
- 2014: CDP Reti 2,8 miljardilla dollarilla. Holdingyhtiö, Italia.
- 2015: Pirelli 7,7 miljardilla Yhdysvaltain dollarilla. Autoteollisuuden laitteet ja osat, Italia.
- 2017: Logicor 14 miljardilla Yhdysvaltain dollarilla. Kuljetus- ja logistiikkapalvelut, Yhdistynyt kuningaskunta[26].

[26] Rhodium Group Cross Border Monitor (CBM): ”People’s Republic of China < > *European Union Direct Investment*”, 1Q 2019 päivitys, julkinen versio, New York, 2019.

4. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteenveto EU:lle aiheutuvista riskeistä ja mahdollisuuksista

29 Suunnitellessaan, määrittäessään ja pannessaan täytäntöön EU:n ja Kiinan välisiä suhteita koskevia toimintapoliittisia asiakirjoja ja etenkin ratkoessaan Kiinan investointistrategiasta aiheutuvia haasteita komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto yksilöivät ja arvioivat riskejä ja mahdollisuuksia. Niiden mukaan tämä jatkuva arviointi perustuu eri lähteistä, kuten muilta EU:n yksiköiltä, jäsenvaltioilta, kolmansilta mailta ja eri toimintapolitiikan aloilla työskenteleviltä asiantuntijoilta saatuihin tietoihin. Tilintarkastustuomioistuin ei kuitenkaan löytänyt **virallista kattavaa analyysia EU:hun** Kiinan investointistrategian vuoksi **kohdistuvista riskeistä ja sille tarjoutuvista mahdollisuuksista**.

30 Näin ollen tilintarkastustuomioistuin kokosi katsaustaan varten itse luettelon Kiinan investointistrategiaan liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista julkisesti saatavilla olevien tietojen ja asiantuntijoiden kuulemisen perusteella. Tilintarkastustuomioistuin sovelsi kansainvälistä riskienhallintakehystä[27] ja paneutui **riskeihin ja mahdollisuuksiin ja luokitteli ne eri tyyppeihin** jäljempänä esitetyllä tavalla. ***Liitteessä VI*** on yksityiskohtaisempi kuvaus näistä riskeistä/mahdollisuuksista ja niiden lähteistä. Kaikki mainitut riskit ja mahdollisuudet koskevat Kiinaa, mutta ne voitaisiin kenties ottaa huomioon myös EU:n suhteissa muihin maihin. Tietyt riskit ja mahdollisuudet voivat vaikuttaa EU:hun suoraan, kun taas toisilla voi olla vaikutusta EU:n toimintapolitiikkoihin kolmansissa maissa.

31 ***Taulukossa 2*** esitetään tilintarkastustuomioistuimen laatima yleiskatsaus tilanteesta. Yli puolet **riskeistä** on luonteeltaan poliittisia tai taloudellisia. Lisäksi on muita riskejä, jotka ovat luonteeltaan sosiaalisia, teknisiä, oikeudellisia ja ympäristöön liittyviä. Tässä katsauksessa esitetty luettelo 18 riskistä ei ole tyhjentävä. Kaikilla riskeillä ei myöskään ole yhtä suurta painoarvoa, vaan jotkin niistä aiheuttavat EU:lle muita suurempia uhkia. ***Laatikossa 3*** esitetään esimerkkejä riskeistä.

---

[27] "Integrating with Strategy and Performance", *Enterprise Risk Management*, Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), kesäkuu 2017.

Taulukko 2 – Kiinan investointistrategiasta EU:lle aiheutuvat riskit

Tyyppi	Nro	Yleiskuva riskeistä
Poliittinen	R.1	Kiinalaiset investoinnit arkaluonteiseen/strategiseen omaisuuteen Euroopassa voivat vaikuttaa turvallisuuteen / yleiseen järjestykseen
	R.2	Se, että yksittäiset jäsenvaltiot tekevät yhteisymmärryspöytäkirjoja uutta silkkitietä koskevasta yhteistyöstä, voi heikentää EU:n yhtenäisyyttä
	R.3	Uuden silkkitien hankkeet voivat heikentää kansallisen strategisen infrastruktuurin omistajuutta jäsenvaltioissa, millä puolestaan voi olla geopoliittisia vaikutuksia
	R.4	Kiinalaiset investoinnit laajentavat rajat ylittävien yhteyksien infrastruktuuria, jota hyödynnetään rajat ylittävässä järjestäytyneessä rikollisuudessa / ihmiskaupassa
Taloudellinen	R.5	Vastavuoroisuuden puute EU:n ja Kiinan välisissä suhteissa, koska kiinalaiset yritykset saavat epäoikeudenmukaista taloudellista etua
	R.6	EU:n ja Kiinan infrastruktuuriohjelmien välisen koordinoinnin puute voi johtaa katkoksiin yhteysinfrastruktuureissa tai toistensa kanssa kilpaileviin tai päällekkäisiin investointihankkeisiin (*)
	R.7	Kiinan valtion omistamat yritykset saattavat rahoittaa hallitsemattomia velkoja EU:ssa tai kolmansissa maissa, minkä tuloksena maksukyvyttömyys johtaa strategisen vakuuden menetykseen
	R.8	EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vahingoittuu teknologian pakkosiirrosta Kiinaan
	R.9	EU tuo tuotteita Kiinasta tuotantokustannuksia alhaisemmilla hinnoilla
	R.10	EU:n talouteen vaikuttavat negatiiviset häiriöt sen toimitusketjuissa tärkeimpien kiinalaisten toimittajien kanssa
Sosiaalinen	R.11	Ulkomaille sijoituksia tekevät kiinalaiset yritykset eivät noudata työntekijöiden työelämää koskevia /sosiaalisia oikeuksia
Tekninen	R.12	Uusi silkkitie ei ole riittävän yhdenmukainen EU:n tietoturvasääntöjen kanssa, minkä vuoksi EU on alttiina kyberhyökkäyksille
	R.13	Kiinalainen liikenneinfrastruktuuri ei noudata EU:n/kansainvälisiä standardeja, positiivisten vaikutusten häviäminen
Oikeudellinen	R.14	Kiinalaiset investoinnit eivät ole EU:n varainhoitosäännösten mukaisia (esimerkiksi rahanpesu)
	R.15	EU:n infrastruktuurihankkeet myönnetään sääntöjenvastaisesti kiinalaisille tarjoajille, joiden tarjoukset ovat keinotekoisesti alhaisia
	R.16	Kiinalaisen tuonnin tulli- ja arvonlisäveropetokset vaikuttavat EU:n omien varojen laskemiseen

Tyyppi	Nro	Yleiskuva riskeistä
Ympäristö	**R.17**	Kiinalaiset yritykset eivät noudata EU:n/kansainvälisiä ympäristö- tai hallintonormeja, jotka edistävät kestävyyttä
	R.18	Globalisaation tuoma yhteyksien lisääntyminen (mukaan lukien kiinalaiset kuljetusreitit uuden silkkitien alueella) nopeuttaa tautien leviämistä, mikä vaikuttaa kansanterveyteen

Huom (*). Komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto eivät poliittisen todellisuuden vuoksi pidä tätä riskiä relevanttina ja katsovat, että infrastruktuurien koordinointia koskeva näkökohta ei vastaa EU:n nykyistä toimintapolitiikkaa.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Laatikko 3

Esimerkkejä Kiinan investointistrategian aiheuttamista riskeistä EU:lle

Liiallinen velkaantuminen kolmansissa maissa ja strategisten vakuuksien menetys

Kiina on lainannut uuden silkkitien toteuttamiseksi varoja ottamatta riittävästi huomioon hankkeiden pitkän aikavälin kestävyyttä ja kiinnittänyt vain vähän huomiota lainanottajien rahoitusasemaan. Tämä on vaikuttanut **ylivelkaantumiseen** sellaisissa kolmansissa maissa kuin Pakistanissa, Tadžikistanissa, Kirgisiassa, Sri Lankassa, Malediiveillä sekä Montenegrossa, joka on EU:n ehdokasmaa[28]. Riski voisi käytännössä toteutua EU:ssa, jos jäsenvaltioissa toteutetaan tällaisia uuden silkkitien yhteydessä rahoitettuja hankkeita.

Riskin R.7 mukaisesti on ollut esimerkkejä strategisesti tärkeän infrastruktuurin käyttämisestä vakuutena. Hambantotan kansainvälinen satama Sri Lankassa on kansallisesti ja strategisesti tärkeä. Vuonna 2017 Sri Lankan hallitus ei pystynyt pitämään kiinni kiinalaisten myöntämän lainan takaisinmaksuista, ja satamasta tehtiin China Merchants Port Holdingsin kanssa 99 vuoden vuokrasopimus 1,12 miljardin Yhdysvaltain dollarin maksulla[29].

[28] Hurley, J., Morris, S. ja Portelance, G., ”Examining the Debt Implications of the Belt and Road Initiative from a Policy Perspective”, *Center for Global Development*, CGD Policy Paper 121, maaliskuu 2018.

[29] Ferchen, M. & Perera, A., “Why Unsustainable Chinese Infrastructure Deals Are a Two-Way Street”, *Carnegie-Tsinghua Center for Global Policy*, heinäkuu 2019; Panda, A. “Sri Lanka Formally Hands Over Hambantota Port to Chinese Firms on 99-Year Lease”, The Diplomat, joulukuu 2017.

Teollis- ja tekijänoikeudet ja teknologian siirtyminen

Monet edellä ***taulukossa 2*** esitetyistä riskeistä vaikuttaisivat kielteisesti vastavuoroisuuden ja tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseen EU:n ja Kiinan välisissä suhteissa, jos ne toteutuisivat. Riskissä **R.8** mainitaan teknologian siirtyminen eurooppalaisilta yrityksiltä kiinalaisille toimijoille. Euroopan unionin kauppakamari Kiinassa julkaisi vuonna 2019 yritysten luottamusta mittaavan kyselytutkimuksen, jonka mukaan 20 prosenttia vastaajista katsoi joutuvansa siirtämään teknologiaa säilyttääkseen pääsyn Kiinan markkinoille. Tämä kuvastaa vastavuoroisuuden puutetta EU:n ja Kiinan suhteissa[30].

Ympäristönormit ja ilmastonmuutos

Riskissä **R.17** on kyse siitä, että kiinalaiset yritykset eivät noudata EU:n ympäristönormeja. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma[31] on Euroopan komission tärkeimpiä prioriteetteja. Yksi ohjelman tavoitteista on kasvihuonekaasuneutraalius vuoteen 2050 mennessä. Vaikka toisen kansainvälistä yhteistyötä koskevan uuden silkkitien foorumin aikana vuonna 2019 ilmoitettiin avoimen, vihreän ja puhtaan yhteistyön jatkamisesta[32], uusi silkkitie -aloite jatkaa hiilivoimalla toimivia hankkeita. Tällainen hanke, joka rahoitetaan Kiinan myöntämin lainoin, on esimerkiksi suunnitteilla Bosnia ja Hertsegovinaan[33], joka on mahdollinen EU:n ehdokasmaa.

Kansanterveys

Äskettäinen covid-19-pandemia on osoittanut globalisoituneen maailman yhteyksien aiheuttavan riskin kansanterveydelle. Tämä riski vaikuttaa moniin maihin eri puolilla maailmaa. Tutkimuksin on osoitettu, että taudinaiheuttajat voivat nykyisin matkata kauemmas, nopeammin ja suurempina määrinä kuin aiemmin[34]. Kiina on nyt johtava liikenneinfrastruktuurin tarjoaja maailmanlaajuisesti, ja riski **R.18** tuo esiin, miten uudet liikenneväylät uuden silkkitien varrella voivat aiheuttaa riskin kansanterveydelle EU:ssa ja sen naapurialueilla, ellei käytössä ole asianmukaisia tarkastuksia ja puhtaanapitoon liittyviä varotoimia.

---

30 Business Confidence Survey 2019, Euroopan unionin kauppakamari.

31 Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM/2019/640 final.

32 Pääpuhuja Kiinan kansantasavallan presidentti Xi Jinping toisen kansainvälistä yhteistyötä koskevan uuden silkkitien foorumin avaustilaisuudessa, Kiinan kansantasavallan ulkoministeriö, Peking, 26. huhtikuuta 2019.

33 Mardell, J., “China’s Belt and Road Partners Aren’t Fools”, *Foreign Policy*, toukokuu 2019.

32 *Taulukossa 3* esitetään tilintarkastustuomioistuimen laatima yleiskatsaus mahdollisuuksista. Kaikki luetellut **mahdollisuudet** ovat luonteeltaan poliittisia ja taloudellisia. Esimerkkejä annetaan *laatikossa 4*.

Taulukko 3 – Kiinan investointistrategian ansiosta EU:lle avautuvat mahdollisuudet

Tyyppi	Nro	Yleiskuva mahdollisuuksista
Poliittinen	M.1	Kiinan investoinnit EU:ssa voivat edistää yhteisiä etuja vahvistamalla kahdenvälisiä suhteita
	M.2	Kiinan investoinnit edistävät rauhaa ja turvallisuutta EU:n naapurimaissa / kehitysmaissa
Taloudellinen	M.3	EU:n ja Kiinan yhteistyö lisää kansainvälisiä lainanantovalmiuksia, mikä helpottaa talouskasvua
	M.4	Kiinan investoinnit EU:n naapurimaissa / kehitysmaissa edistävät EU:n tavoitteiden saavuttamista ja parantavat talouskasvua
	M.5	Euron arvo nousee, kun Kiina muuntaa valuuttavarantojaan hankkiakseen euromääräistä varallisuutta.
	M.6	Uusi silkkitie laajentaa kauppaa parantamalla yhteyksiä ja alentamalla kaupankäynnin kustannuksia EU:ssa ja muissa maissa
	M.7	Uusi silkkitie tarjoaa (kaupallisen) rautatieliikenteen lisäkehitystä vaihtoehtona sekä meri- että ilmaliikenteelle EU:ssa
	M.8	Uusi silkkitie tasapainottaa EU:hun tulevia / EU:sta lähteviä rahtivirtoja
	M.9	Uusi silkkitie kannustaa yksinkertaistamaan tullijärjestelyjä yhteyksien parantamista silmällä pitäen
	M.10	EU:n yritykset voivat rakentaa liikenneinfrastruktuuria Keski-Aasiaan; mahdollinen taitojen jakaminen EU:n ja Kiinan välillä
	M.11	EU:n altistuminen uusimmille teknologioille tarjoaa mahdollisuuden edistää digitalisaatiota koskevia EU:n normeja ja valmiuksia
	M.12	EU hajauttaa investointien ulkomaiseen omistukseen liittyviä riskejä, mikä pienentää mahdollista riippuvaisuutta yksittäisestä maasta
	M.13	EU:n alat, kuten korkeakoulutus, tutkimus, luova ala ja kulttuuriala, hyötyvät yhteistyöstä ja tiedonvaihdosta Kiinan kanssa

[34] Tatem, A.J., Rogers, D.J., Hay, S.I., "Global Transport Networks and Infectious Disease Spread", Advances in Parasitology, *Elsevier Public Health Emergency Collection*, vol. 62, 2006.

Lähteet: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Laatikko 4

Esimerkkejä Kiinan investointistrategian EU:lle avaamista mahdollisuuksista

Paremmat yhteydet ja rahtivirrat

Kiinalaisella valtion omistamalla yrityksellä Cosco Shipping Corporation Ltd:llä (COSCO) on osuuksia terminaaleista Euroopan satamissa, kuten Valenciassa, Rotterdamissa, Antwerpenissä ja Pireuksessa.

Esimerkkinä **Pireuksen sataman** tapaus:

— Elokuusta 2016 lähtien COSCO Shipping Group on omistanut enemmistön Pireuksen satamahallinnosta, joka vastaa toiminnasta terminaalissa I

— COSCO Pacific hallinnoi terminaalia II vuonna 2008 tehdyn 35 vuoden mittaisen käyttöoikeussopimuksen nojalla.

Pireuksen satamahallinnon ja COSCOn välinen sopimus paransi yhteyksiä (**M.6**) ja rahtivirtoja (**M.8**). Tämä mahdollisti investoinnit uusiin laitureihin ja rautatieyhteyden sataman terminaalien ja kansallisen rautatiejärjestelmän välillä. Maailmanpankki raportoi, että Pireuksen kautta vuodessa kulkevien konttien määrä kasvoi 168 prosenttia vuosina 2007–2016[35]. Kyseisen kreikkalaisen sataman merkitys kasvaa, ja vuonna 2019 se oli yksi neljästä tärkeimmästä satamasta Euroopassa konttimäärän osalta Rotterdamin, Antwerpenin ja Hampurin jälkeen.

Akateeminen ja tutkimusyhteistyö

Akateeminen ja tutkimusyhteistyö tuo etuja, kuten mahdollisuudessa **M.13** esitetään. Sellaiset EU:n alat kuin korkeakoulutus, tutkimus, luova ala / kulttuuriala voivat hyötyä akateemisesta tiedonvaihdosta Kiinan kanssa Erasmus + – ohjelman ja Jean Monnet -toimien kautta ja tutkimusaloitteet Horisontti 2020 -ohjelman kautta. Maaliskuusta 2019 lähtien Marie Skłodowska-Curie -toimiin on osallistunut 1 034 kiinalaista tutkijaa. Komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon mukaan tämä mahdollisuus pitää sisällään myös eräitä riskejä, jotka koskevat muun muassa vastavuoroisuuden puuttumista.

[35] "Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors", kesäkuu 2019, *Maailmanpankkiryhmä*.

5. EU:n vastaus Kiinan investointistrategiaan

EU:n hallintojärjestelyt

33 EU:n puitteissa toimivaltuudet mahdollistavat säädösten antamisen eri toimintapolitiikan aloilla. Sekä EU että jäsenvaltiot käyttävät toimivaltaa sellaisilla toimintapolitiikan aloilla, jotka liittyvät Kiinan investointistrategiaa koskeviin EU:n toimiin. Jotkin alat, kuten kansallinen turvallisuus, kuuluvat jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan. EU:n yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia osa-alueita ovat esimerkiksi sisämarkkinoiden toiminnan kannalta välttämättömät kilpailusäännöt. Joillakin aloilla, kuten energian ja liikenteen aloilla, toimivalta on jaettu, eli niin EU kuin jäsenvaltiotkin voivat säätää lakeja.

34 Tietyillä toimintapolitiikan aloilla, joilla yhtenäisestä EU:n lähestymistavasta voisi olla etua (ks. esimerkki 5G-järjestelmien turvallisuudesta ***laatikossa 5***), **toimivaltaa voivat käyttää niin EU kuin jäsenvaltiotkin**. Tämä merkitsee, että päätöksiä tehdään useilla tahoilla (esimerkiksi EU:n toimielimet ja jäsenvaltioiden hallitukset), jolloin näkemykset ja lähestymistavat saattavat olla erilaisia. Tämän vuoksi **voi olla vaikeampaa ratkaista koko EU:hun vaikuttavia haasteita** ajoissa ja koordinoidusti.

Laatikko 5

5G-turvallisuus ja jäsenvaltiot

Monet näkevät kiinalaisten 5G-laitteiden käytön EU:n kriittisessä infrastruktuurissa mahdollisena uhkana. 5G-teknologia on ala, jolla yhtenäisellä EU:n lähestymistavalla voisi olla etuja erityisesti kyberturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä, jotka voivat vaikuttaa sisämarkkinoiden toimintaan.

Kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden yksinomainen toimivalta kansallisen turvallisuuden alalla, jäsenvaltiot ovat vastanneet eri tavoin 5G:tä koskevaan yhteistyöhön Kiinan kanssa. Osa niistä, kuten Saksa ja Belgia, suhtautui asiaan varovaisesti, mutta jatkoi yhteistyötä kiinalaisen teknologiayhtiön Huawein kanssa 5G-verkkojen käyttöönottamiseksi. Tšekin tasavalta on puolestaan lopettanut yhteistyön 5G-teknologian kiinalaisten tarjoajien kanssa sen jälkeen, kun sen kansallinen kyberturvallisuuskeskus antoi vuonna 2018 varoituksen.

Eurooppa-neuvoston vuonna 2019 esittämän 5G:tä koskevaan yhtenäiseen toimintaan liittyvän kehotuksen mukaisesti komissio esitti jäsenvaltioille suosituksen ja suuntaviivat 5G-verkkojen turvallisuudesta. Sitä seurasi tammikuussa 2020 kansallisia riskinhallintatoimenpiteitä koskeva EU:n välineistö. Viime kädessä yhteinen lähestymistapa 5G:hen EU:ssa riippuu siitä, sopivatko jäsenvaltiot yhteisestä kannasta.

35 EU:n Kiina-strategiaa koskevia toimintapoliittisia toimenpiteitä (ks. ***taulukko 4***) ehdotetaan komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan / varapuheenjohtajan yhdessä julkaisemissa **tiedonannoissa**. Ne pannaan täytäntöön joko EU:n sisäisillä säädöksillä (asetuksilla tai direktiiveillä), jotka neuvoston ja Euroopan parlamentin on hyväksyttävä, tai neuvoston ulkopoliittisilla kannoilla. **Tämän yksimielisen päätöksentekoprosessin haittapuolena on riski, että EU:n kohtaamiin haasteisiin ei reagoida ajoissa.**

EU:n toimielinten vastaus

Keskeisten strategisten asiakirjojen kehitysprosessi

36 Tässä osiossa tilintarkastustuomioistuin kuvailee EU–Kiina-agendaan liittyvien EU:n keskeisten strategisten asiakirjojen kehitysprosessia keskittyen erityisesti seuraaviin:

- EU:n toiminnan strateginen kehys
- sidosryhmien osallistuminen prosessiin.

37 Komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja (’korkea edustaja’) ovat yhdessä julkaisseet useita EU:n ja Kiinan välisiä suhteita koskevia strategisia asiakirjoja, joissa käsitellään myös EU:n toimielinten vastausta Kiinan investointistrategiaan. ***Kaaviossa 9*** esitetään **EU:n ja Kiinan suhteisiin liittyvä strateginen aikataulu**, mukaan lukien monivuotiset rahoituskehykset (MRK:t), ja havainnollistetaan toimintapuitteiden monimutkaisuutta ja määräaikojen päällekkäisyyksiä. On olemassa muitakin strategisia asiakirjoja, jotka vaikuttavat Kiinaa koskeviin EU:n toimintapolitiikkoihin. Esimerkkejä näistä ovat Euroopan uusi teollisuusstrategia (maaliskuu 2020) ja digitaalistrategia – Euroopan digitaalinen tulevaisuus (helmikuu 2020). Näissä asiakirjoissa ei keskitytä erityisesti Kiinaan.

Kaavio 9 – EU:n ja Kiinan suhteisiin liittyvä strateginen aikataulu, mukaan lukien monivuotiset rahoituskehykset

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n julkisten asiakirjojen perusteella.

38 Junckerin komissio laati **kymmenen EU:n toimintapolitiikan painopistealuetta** vuosille 2014–2019[36]. **Painopistealueen 9 ”Eurooppa vahvempana maailmanlaajuisena toimijana”** yhteydessä komission vuoden 2016 työohjelmassa[37] mainitaan ensimmäisen kerran tavoite syventää kahdenvälisiä suhteita ja päivittää räätälöityjä strategisia lähestymistapoja etenkin Kiinan osalta. Tällä painopistealueella sekä **painopistealueella 6 “Globalisaation hallinta tasapainoisen ja edistyksellisen kauppapolitiikan avulla”** pyrittiin edistämään yhteyksiin liittyvää yhdenmukaista lähestymistapaa. Tarkoituksena oli syventää kauppa- ja investointisuhteita Kiinaan ja pyrkiä tällöin saamaan aikaan tasapuoliset toimintaedellytykset, asianmukainen teollis- ja tekijänoikeuksien suoja, laajempi yhteistyö korkean teknologian alalla sekä vuoropuhelu talousuudistuksesta, ihmisoikeuksista ja ilmastotoimista[38]. Tässä yhteydessä perustettiin **EU:n ja Kiinan yhteyskehys** (ks. ***laatikko 6***) vuonna 2015 yhteistyön tehostamiseksi Kiinan kanssa.

[36] “The Juncker Commission’s ten priorities, An end-of-term assessment”, In-depth analysis, *Euroopan parlamentin tutkimuspalvelu (EPRS)*, toukokuu 2019.

[37] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Komission työohjelma 2016 Uudet haasteet – uudet keinot, Strasbourg, 27.10.2015, COM(2015) 610 final.

[38] Euroopan ulkosuhdehallinto, “Jaettu näkemys, yhteinen toiminta: Vahvempi Eurooppa: Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia”, Euroopan unionin globaalistrategia, kesäkuu 2016, s. 37–38.

Laatikko 6

EU:n ja Kiinan yhteyskehys

Syyskuussa 2015 Euroopan komissio ja Kiinan kansallinen kehitys- ja uudistuskomissio allekirjoittivat yhteisymmärryspöytäkirjan yhteyskehyksen perustamisesta.

Kehyksen yleisenä tavoitteena on

— tehostaa tiedonvaihtoa,

— edistää saumattomia liikenneyhteyksiä ja niiden helpottamista sekä tehostaa niihin liittyvien politiikkojen ja hankkeiden yhteisvaikutusta eli EU:n Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) ja Kiinan uuden silkkitien yhteisvaikutusta ja

— luoda yhteistyömahdollisuuksia kiinalaisille ja EU:n yrityksille sekä avoin ja läpinäkyvä ympäristö ja tasapuoliset toimintaedellytykset investoinneille liikenteen alalla ja muilla aloilla.

Kehyksen korkein taso on vuotuinen puheenjohtajien kokous, jonka tulokset raportoidaan yhteisessä lausunnossa.

Tilintarkastustuomioistuimen katsaukseen mennessä tämän kehyksen tärkein tulos oli **Euroopan ja Kiinan välisiä kestäviä kattavia rautatieliikennekäytäviä koskevan yhteisen tutkimuksen**[39] (2019) tehtäväkuvaus, jossa määritellään sopivimmat kestävät kattavat rautatieliikennekäytävät.

[39] Terms of Reference of the Joint Study on Sustainable Railway-based Transport Corridors between Europe and China, liikenteen ja liikkumisen pääosaston verkkosivu, päivitetty viimeksi: 9.6.2020.

39 Syyskuussa 2019 von der Leyenin komissio julkaisi kaudelle 2019–2024 suuntaviivat[40], jotka sisältävät **kuusi painopistealuetta**. Vaikka sitä ei olekaan suoraan mainittu, **Kiinaan liittyvällä EU:n toimintapolitiikalla on risteyskohtia useiden**, erityisesti seuraavien **komission aloitteiden kanssa**:

- EU:n rooli kansainvälisissä neuvotteluissa, kun Euroopasta pyritään tekemään ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa
- yhteisten standardien kehittäminen uuden sukupolven teknologioille (kuten 5G-verkoille) sekä koulutuksen ja taitojen kehittäminen ihmisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi
- EU:n toteuttama rikollisuuden torjunta ja tulliliiton vahvistaminen sisämarkkinoiden suojelemiseksi paremmin
- EU:n vastuullisen maailmanlaajuisen johtajuuden ainutlaatuisen brändin vahvistaminen.

40 Kiinan investointistrategiaa koskevia EU:n toimielinten toimia on määritelty kolmella viimeaikaisella keskeisellä strategisella asiakirjalla. Ks. ***taulukko 4***.

[40] von der Leyen, U., Kunnianhimoisempi unioni – Ohjelma Euroopalle –poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2019–2024, 2019.

Taulukko 4 – Yhteenveto kolmesta keskeisestä strategisesta asiakirjasta, joissa käsitellään EU:n toimielinten toimintaa suhteessa Kiinan investointistrategiaan

Tiedonanto	*Yhteenveto*
”EU:n uuden Kiinan-strategian lähtökohdat” - kesäkuu 2016	o EU:n nykyisen Kiinaa koskevan toimintapolitiikan perusta o 47 keskeistä tointa o Komission yksiköt ja EUH suojelevat EU:n etuja edistämällä yleismaailmallisia arvoja Yhdistyneiden kansakuntien kolmen pilarin mukaisesti niin, että eroihin suhtaudutaan rakentavasti o Muistutetaan jäsenvaltioita siitä, että kaikissa kahdenvälisissä sopimuksissa Kiinan kanssa olisi otettava huomioon ja turvattava EU:n edut o Todetaan, että strategian toteutumista tarkastellaan säännöllisesti ja päivitetään tarvittaessa
”Euroopan ja Aasian yhteydet – EU:n strategian perusta” - syyskuu 2018	o Tämä strateginen asiakirja, jossa käsitellään kestäviä, kattavia ja kansainvälisiä sääntöihin perustuvia yhteyksiä, ei koske nimenomaisesti Kiinaa. Siinä on kuitenkin kyse Euroopan ja Aasian – siis myös Kiinan – välisistä kestävistä yhteyksistä. o 17 keskeistä tointa o Keskeiset tavoitteet: 1) edistetään Euroopan ja Aasian välisten liikenne-, energia- ja digitaaliverkkojen kehittämistä 2) vahvistetaan yhteistyötä EU:n ulkopuolisten maiden ja alueiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa Aasiassa 3) lisätään yhteistyötä koulutuksen, tutkimuksen, innovoinnin, kulttuurin, urheilun ja matkailun alalla
”Strateginen katsaus EU:n ja Kiinan suhteisiin” - maaliskuu 2019	o Kolme keskeistä tavoitetta: 1) syvennetään EU:n ja Kiinan välistä yhteistyötä yhteisten etujen edistämiseksi maailmanlaajuisesti selkeästi määriteltyjen etujen ja periaatteiden pohjalta 2) pyritään luomaan tasapainoisemmat ja vastavuoroisuuteen perustuvat taloudelliset suhteet 3) mukaudutaan muuttuvaan taloudelliseen todellisuuteen ja vahvistetaan EU:n omaa politiikkaa ja teollista perustaa o 10 keskeistä tointa

Lähde: Komission ja korkean edustajan yhteiset tiedonannot JOIN(2016) 30 final, JOIN(2018) 31 final ja JOIN(2019) 5 final.

41 Neuvosto keskusteli kolmesta edellä mainitusta strategisesta asiakirjasta. Aiemmat kaksi strategiaa hyväksyttiin kokonaisuudessaan. Viimeisimmästä asiakirjasta (vuoden 2019 strateginen katsaus) hyväksyttiin useimmat ehdotukset.

42 **Näiden strategisten asiakirjojen laatimisprosessi** sisälsi komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon sisäisiä kuulemisia. Ulkoinen kuuleminen jäsenvaltioiden kanssa järjestettiin ennen asiakirjojen hyväksymistä neuvostossa käymällä keskusteluja neuvoston työryhmissä ja komiteoissa sekä kansallisissa liike-elämän järjestöissä ja poliittisissa säätiöissä. Komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon mukaan jäsenvaltioiden ja ulkoisten sidosryhmien kanssa ei kuitenkaan järjestetty erityistä kuulemista juuri EU:n ja Kiinan suhteita koskevaa vuoden 2019 strategista katsausta varten, koska tarvittiin ripeä ja yhdenmukainen vastaus. Sen sijaan näiden sidosryhmien kanssa oli käyty vuosien 2018 ja 2019 mittaan laajoja Kiina-aiheisia keskusteluja, jotka otettiin kaikilta osin huomioon. Komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto toteavat, että tämä selittää vuoden 2019 strategisen katsauksen saaman myönteisen vastaanoton.

43 Strategiset asiakirjat sisältävät 74 toimea. Toimet on ryhmitelty ***liitteessä VII*** kymmeneen laajaan EU:n toimien alaan. Ne on koottu ***taulukkoon 5***.

Taulukko 5 – Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kooste: kymmenen temaattista luokkaa, joihin sisältyy 74 tointa

Luokka	Toimien lukumäärä
A) EU:n arvojen edistäminen Yhdistyneiden kansakuntien kolmen pilarin mukaisesti (ihmisoikeudet, rauha ja turvallisuus, kehitys)	7
B) EU:n yhtenäisyyden säilyttäminen	5
C) Tasapainoisia suhteita ja tasapuolisia toimintaedellytyksiä koskeva vastavuoroisuus	17
D) EU:n sisämarkkinoita vääristävien vaikutusten estäminen	2
E) Kestävä talouskehitys ja hyvä hallintotapa	16
F) Ilmastonmuutoksen torjunta ja ympäristönsuojelu	4
G) Kansanterveyteen liittyvät maailmanlaajuiset näkökohdat	1
H) Vahvempi sitoutuminen rauhaan ja turvallisuuteen	10
I) Kulttuurien välisen ymmärryksen ja innovaatioyhteistyön lisääminen	4
J) Laajempi ulkopoliittinen lähestymistapa	8

Lähteet: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Toimien yhdenmukaisuus EU:lle aiheutuvien riskien ja avautuvien mahdollisuuksien kanssa

44 Tässä osiossa tilintarkastustuomioistuin kuvailee, miten yhdenmukaisia EU:n toimet ovat osiossa 4 mainittujen riskien ja mahdollisuuksien kanssa. Tilintarkastustuomioistuin tutki riskejä ja mahdollisuuksia suhteessa temaattisiin luokkiin (ks. ***taulukko 5***) ja kolmen strategisen asiakirjan 74 toimeen (ks. ***liite VII***) ja laati aiheesta koosteen (ks. ***liite VIII)***.

45 Tilintarkastustuomioistuimen arviointi osoitti, että **näiden strategisten asiakirjojen sisältämät toimet kattavat lähes kaikki riskit ja mahdollisuudet lukuun ottamatta seuraavia kolmea riskiä**:

- R.6: riski, että **EU:n ja Kiinan infrastruktuuriohjelmien välisen koordinoinnin puute** johtaa katkoksiin yhteysinfrastruktuureissa tai toistensa kanssa kilpaileviin tai päällekkäisiin investointihankkeisiin[41]
- R.10: riski, että **EU:n talouteen vaikuttavat negatiivisesti häiriöt toimitusketjuissa** tärkeimpien kiinalaisten toimittajien kanssa
- R.18: riski, että **globalisaation tuoma yhteyksien lisääntyminen** (mukaan lukien kiinalaiset kuljetusreitit uuden silkkitien alueella) nopeuttaa tautien leviämistä, mikä **vaikuttaa kansanterveyteen**.

46 Vastavuoroisuuden, tasapuolisten toimintaedellytysten ja EU:n sisämarkkinoita vääristävien vaikutusten ehkäisemisen osalta on tehty useita aloitteita (temaattiset luokat C ja D ***taulukossa 5***). ***Taulukossa 7*** on esimerkki käynnissä olevasta erityistoimesta, jota EU toteuttaa vuoden 2019 strategisen katsauksen perusteella.

[41] Ks. huomautus ***taulukon 2*** yhteydessä.

Laatikko 7

Vastavuoroisuuteen ja EU:n markkinoita vääristävien vaikutusten ehkäisemiseen liittyvä käynnissä oleva EU:n toimi

Neuvottelut kahdenvälisestä kattavasta investointisopimuksesta Kiinan kanssa

EU pyrkii saavuttamaan avoimuuden osalta uuden tasapainon EU:n ja Kiinan markkinoiden välillä, ratkaisemaan eräitä keskeisiä tasapuolisiin toimintaedellytyksiin liittyviä ongelmia ja korvaamaan Kiinan ja jäsenvaltioiden kahdenväliset investointisuojasopimukset (ks. kohta *64*) yhdellä EU:n ja Kiinan välisellä kattavalla investointisopimuksella. Neuvottelut käynnistettiin vuonna 2012, ja EU ja Kiina sitoutuivat 21. huippukokouksessaan 9. huhtikuuta 2019 saavuttamaan edistystä, joka oli tarpeen kattavan investointisopimuksen tekemiseksi vuonna 2020.

Strategian täytäntöönpano

47 Tilintarkastustuomioistuin kuvailee alla EU:n Kiina-strategian täytäntöönpanoprosessia, joka kattaa kaksi keskeistä osatekijää: täytäntöönpano- ja rahoitusvastuut[42].

48 Yhteensä 74:stä toimesta 34 on EU:n toimia, 38 on sekä EU:n että Kiinan kahdenvälisiä toimia ja kaksi edellyttää Kiinan yksipuolista toimintaa. **Näiden toimien toteuttamiseen liittyvät vastuut riippuvat toimintapolitiikan alasta**, eikä niitä ole nimenomaisesti kohdennettu. Esimerkiksi komissiossa liikenteen ja liikkumisen pääosasto valvoo liikenteeseen liittyviä toimia ja energian pääosasto vastaa energiaan liittyvistä toimista. Tällainen vastuita koskeva lähestymistapa edellyttää koordinoinnin lisäämistä, jotta toimien täytäntöönpano onnistuu.

49 **EU:n Kiina-strategia pantiin täytäntöön arvioimatta ennalta EU:n rahoitusta**, joka tarvitaan strategiaan kuuluvien (esimerkiksi infrastruktuuria koskevien) toimien toteuttamiseen, ja **korvamerkitsemättä EU:n varoja.** Komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon mukaan tämä ei ole pakollista eikä tarpeellista. Ne katsovat, että useimmat Kiinaan liittyvä EU:n toimet rahoitetaan olemassa olevista EU:n ohjelmista, mikä on käytäntönä muidenkin strategisten kumppanien kohdalla.

---

[42] Communication to the Commission “Governance in the European Commission”, C(2018) 7703, 21.11.2018.

50 Tämän toimintatavan huono puoli on, että nykyisin **ei ole mahdollista saada kokonaiskuvaa Kiina-strategian täytäntöönpanoon käytettävistä EU:n varoista**, vaikka täytäntöönpanosta tosiasiallisesti aiheutuu menoja. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin löysi esimerkkejä, joissa EU:n talousarviosta rahoitettiin hankkeita, jotka olivat osa Kiinan investointistrategiaa. Vaikka näiden hankkeiden tarkoituksena oli ensisijaisesti edistää EU:n toimintapoliittisten ohjelmien tavoitteita, niissä rahoitettiin myös Kiinan investointistrategiaan kuuluvia hankkeita (ks. ***laatikko 8***).

Laatikko 8

Kiinan investointistrategian mukaisiin Euroopassa toteutettaviin hankkeisiin ohjautunut EU:n rahoitus

Peljesacin silta Kroatiassa

Komissio osoitti vuonna 2017 koheesiopolitiikan varoja 357 miljoonaa euroa kattamaan 85 prosenttia Peljesacin sillan kustannuksista Kroatiassa. Hankkeen tavoitteena on yhdistää Dubrovnikin eteläpuolinen alue muuhun Manner-Kroatiaan. Kroatian viranomaiset tekivät vuonna 2018 kyseisen sillan rakentamista koskevan suuren sopimuksen[43] kiinalaisen yhteenliittymän kanssa. Yhteenliittymän vetäjä on valtion omistama China Road and Bridge Corporation. Myönnetyillä varoilla rahoitettiin siis hanketta, joka on osa Kiinan investointistrategiaa[44].

Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD)

EU on kansainvälisenä rahoituslaitoksena toimivan EBRD:n suurin yksittäinen rahoittaja. EBRD on ollut vahvasti mukana monissa uuden silkkitien käytävien talouksissa, joissa on tarpeen kehittää infrastruktuuria vakaamman ja kestävän kasvun tukemiseksi. Kiina tuli vuonna 2016 osakkaana mukaan **EBRD:hen** tarkoituksenaan lisätä investointimahdollisuuksia itäisessä Euroopassa, joka sijaitsee uuden silkkitien varrella[45].

---

[43] Silk Road Briefing, “Chinese Contractors Winning Bid for EU Funded Peljesac Bridge in Croatia Raises Eyebrows”, *Silk Road Briefing*, 10. toukokuuta 2018.

[44] Blockmans, S. & Hu., W., “Systemic rivalry and balancing interests: Chinese investment meets EU law on the Belt and Road”, *Centre for European Policy Studies (CEPS)*, maaliskuu 2019.

[45] Makocki, M., “China’s Road: into Eastern Europe”, *European Union Institute for Security Studies (EUISS)*, helmikuu 2017.

51 EU käyttää myös useita **Euroopan investointipankin (EIP)** tai **Euroopan investointirahaston (EIR)** rahoitusvälineitä EU:n talousarvion ulkopuolella luodakseen yhteyden Kiinan investointistrategiaan (ks. ***laatikko 9***).

Laatikko 9

EU:n rahoitusvälineiden suhde Kiinan investointistrategiaan Euroopassa

Euroopan investointipankki (EIP)

EIP-ryhmä rahoittaa hankkeita Kiinassa. Toukokuussa 2018 EIP allekirjoitti sopimuksen ilmastoon liittyvistä investoinneista Kiinan vienti- ja tuontipankin (EXIM-pankki) kanssa (300 miljoonaa euroa). Tavoitteena oli rahoittaa hankkeita vesihuollon, jätehuollon, energian ja liikenteen aloilla[46].

Euroopan investointirahasto (EIR)

Jotta voitaisiin kehittää synergioita Kiinan uuden silkkitien ja Junckerin suunnitelman välillä, vuonna 2017 **EIR** ja Silkkitierahasto (Kiinan valtion omistama investointirahasto uuden silkkitien varrella olevia maita varten) allekirjoittivat yhteisymmärryspöytäkirjan, jolla perustettiin Kiinan ja EU:n yhteissijoitusrahasto, jonka odotettiin tarjoavan 500 miljoonaa euroa tuki-investointeja[47] yrityksille, joilla on potentiaalia laajentua kansainvälisesti. Kohteena on myös aloja, joilla ilmenee suuria rajat ylittäviä synergioita Kiinan ja länsimaiden välillä[48].

Strategiaa koskeva seuranta, raportointi ja arviointi

52 Toimien määrittelytapa vaikeuttaa niiden täytäntöönpanon seurantaa. Toimista **54 prosenttia (40 toimea)** on erityisiä ja ennakoi tiettyjen määriteltyjen tulosten saavuttamista (”**erityistoimet**”). Näihin toimiin **ei liity tulosmittareita (esim. indikaattoreita)**. Loput **46 prosenttia (34 toimea)** on määritelty yleisluontoisesti ilman **kohdennettuja tavoitteita**, eikä niihin sisälly toimitettavia tuotoksia (”**yleiset toimet**”).

---

[46] Euroopan investointipankki, “China Climate Eximbank Framework Loan”, *EIB*, 21. syyskuuta 2017.

[47] Euroopan investointirahasto, “EIB Group cooperation with China to be strengthened with new EUR 500 million *Silk Road Fund equity investment initiative*”, *EIR,* 2. kesäkuuta 2017.

[48] Euroopan investointirahasto, “First EU-China investment platform backed by the Juncker Plan”, *EIF*, 6. elokuuta 2018.

53 Komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon mukaan asianomaiset pääosastot seuraavat säännöllisesti näitä 74:ää toimea. **Tilintarkastustuomioistuin havaitsi seurantaa koskevaa dokumentointia vain niiden kymmenen toimen osalta, jotka liittyvät EU:n ja Kiinan suhteita koskevaan vuoden 2019 strategiseen katsaukseen.**

54 Raportoinnin osalta tilintarkastustuomioistuimen katsaus osoitti, että komission yksiköiden ja ulkosuhdehallinnon antamissa hallintokertomuksissa (eli vuotuisissa hallintosuunnitelmissa ja vuotuisissa toimintakertomuksissa) olevia viittauksia lukuun ottamatta **kolmesta keskeisestä strategisesta asiakirjasta ei raportoida erikseen ulkoisia tai sisäisiä tarkoituksia varten**.

55 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi komission vuotuisissa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksissa joitakin tietoja EU:n Kiina-strategian täytäntöönpanosta ja arvioinnista ja pani merkille, että EU:n ja Kiinan suhteita koskevan vuoden 2019 strategisen katsauksen määrittely perustui vuoden 2016 EU:n Kiina-strategiaa koskevan tiedonannon tarkasteluun. **Suunniteltuista kolmesta strategiasta ei ole kuitenkaan olemassa erityistä arviointia**.

56 Tällainen tapa seurata ja arvioida mainittuja 74:ää toimea ja raportoida niistä vaikeuttaa Kiinan investointistrategiasta johtuvien haasteiden osalta sen varmistamista, lievennetäänkö riskejä riittävästi ja tutkitaanko mahdollisuudet kaikilta osin (ks. kohdat ***29***–***32***).

Jäsenvaltioiden vastaus

57 Jäsenvaltiot voivat tehdä Kiinan kanssa yhteistyötä kahdenvälisesti. Osaa yhteistyöstä kuvataan jäljempänä.

58 Kiina perusti **17 Keski- ja Itä-Euroopan maan kanssa yhteistyökehyksen** (ks. ***kaavio 10***) (kutsutaan yleisesti nimellä 17+1-yhteistyökehys,aiemmin 16+1-yhteistyökehys) **liiketoiminta- ja investointisuhteiden edistämiseksi**. Kehys perustettiin Budapestissa vuonna 2012 Kiinan ja 16 Keski- ja Itä-Euroopan maan välisenä yhteistyönä, ja siihen kuuluu maita, joilla on kommunistihallinnon perintöä.

Kaavio 10 – EU:n jäsenvaltiot ja Keski- ja Itä-Euroopan maat

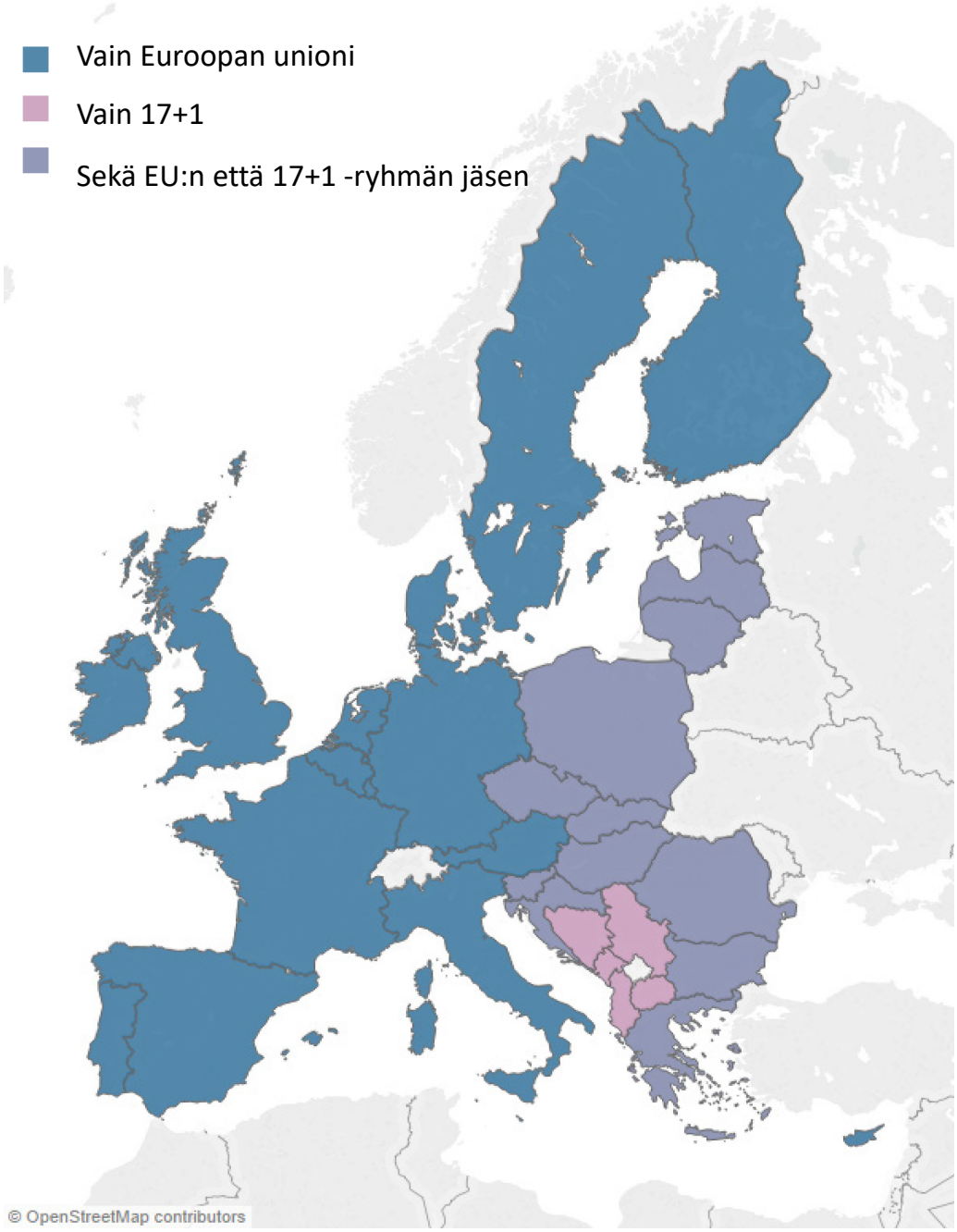

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin komission tietojen pohjalta; Karttatausta ©OpenStreetMap-osallistujat, joille on myönnetty käyttölupa Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 -lisenssin (CC BY-SA) mukaisesti.

59 17+1-yhteistyökehykseen kuuluu 12 EU:n jäsenvaltiota. Ne toimivat Kiinan kanssa kahdenvälisesti tässä kehyksessä[49], mikä aiheuttaa **riskin EU:n toimien yhtenäisyydelle**. Lisäksi **17+1-kehys voi vaikuttaa EU:n toimintapolitiikkojen täytäntöönpanoon Länsi-Balkanilla**, koska 17+1-kehyksen maista viisi on Länsi-Balkanin valtioita, joilla on ehdokkaan tai mahdollisen ehdokkaan asema.

60 Eurostatin tietokanta osoittaa, että 17+1-maat eivät ole houkutelleet suuria määriä kiinalaisia suoria ulkomaisia investointeja (ks. ***kaavio 11***). Investoinnit ovat keskittyneet viiteen jäsenvaltioon (Tšekin tasavaltaan, Kreikkaan, Unkariin, Liettuaan ja Puolaan). Kiina teki 17+1-ryhmän maista suurimman investoinnin Tšekin tasavaltaan. Sen kannaksi on raportoitu 686 miljoonaa euroa, mikä vastaa 0,3:a prosenttia Kiinan suorista ulkomaisista investoinneista (kannoista) EU:ssa.

Kaavio 11 – Kiinalaiset suorat ulkomaiset investoinnit (kannat) Keski- ja Itä-Euroopan maissa vuoden 2017 lopussa

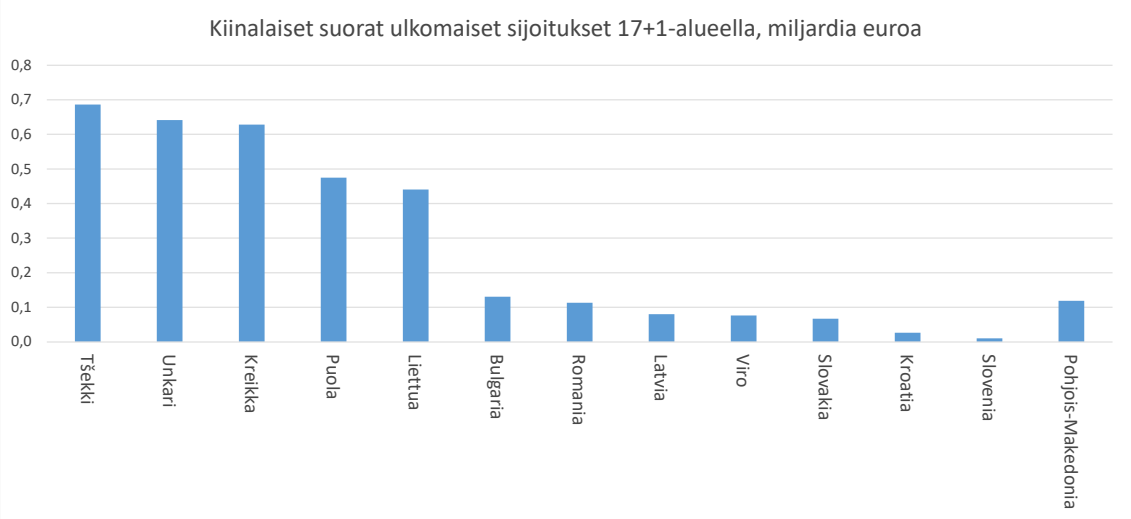

Lähde: Suoria ulkomaisia investointeja koskevat Eurostatin tilastot.

61 Jäsenvaltioiden ja Kiinan väliset suhteet ja niiden yhteistyö tietyillä aloilla on virallistettu yhteisymmärryspöytäkirjojen avulla. Nämä yhteisymmärryspöytäkirjat ilmaisevat yhteisen **aikomuksen yhteiseen toimintaan** ilman **oikeudellista sitoutumista**. Tähän mennessä **15 jäsenvaltiota on allekirjoittanut Kiinan kanssa yhteisymmärryspöytäkirjan uuteen silkkitiehen liittyvistä investoinneista ja hankkeista** (ks. ***taulukko 6***).

[49] *European Council on Foreign Relations (ECFR)*, "China's Investment in Influence: the Future of 16+1 Cooperation", joulukuu 2016.

Taulukko 6 – Uutta silkkitietä koskevat yhteisymmärryspöytäkirjat EU:n jäsenvaltioiden ja Kiinan välillä

EU:n jäsenvaltio	Uutta silkkitietä koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan allekirjoitusvuosi
Bulgaria	2015
Tšekki	2015
Unkari	2015
Puola	2015
Romania	2015
Slovakia	2015
Latvia	2016
Kroatia	2017
Viro	2017
Kreikka	2017
Liettua	2017
Slovenia	2017
Malta	2018
Italia	2019
Luxemburg	2019

Lähde: Tilintarkastustuomioistuin, julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella.

62 **Jäsenvaltiot ovat tehneet myös muita yhteisymmärryspöytäkirjoja**, joiden aiheet vaihtelevat laajasti ydinalan yhteistyöstä (Ranskan New Areva – Kiinan National Nuclear Corporation 2018)[50] ”Sister Airport Relationship -sopimuksiin” (Kiina–Suomi 2016)[51].

[50] World Nuclear News, “France and China enhance nuclear energy cooperation”, *World Nuclear News*, 10. tammikuuta 2018.

[51] Suomen ulkoministeriö, Suomi-Kiina kumppanuuden toimeenpanosuunnitelma “Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019–2023”, *UMFI*, huhtikuu 2017, s. 27.

63 Jäsenvaltioiden on neuvoston päätöksen[52] mukaisesti ilmoitettava komissiolle taloudellista ja teollista yhteistyötä koskevista sopimuksista kolmansien maiden kanssa. Näin pyritään varmistamaan, että kansallinen kauppapolitiikka on yhdenmukaista EU:n kauppapolitiikan kanssa. Komission mukaan **sille ei ole ilmoitettu tällaisista jäsenvaltioiden allekirjoittamista yhteisymmärryspöytäkirjoista** tämän katsauksen tekemiseen mennessä.

64 Kahdenvälinen investointisuojasopimus on kahden maan välinen sopimus maiden **sijoittajien** toistensa alueella **tekemien investointien edistämisestä ja suojaamisesta**. **Kaikki jäsenvaltiot, Irlantia lukuun ottamatta, ovat tehneet kahdenvälisen investointisuojasopimuksen Kiinan kanssa.** Useimmat kahdenväliset investointisuojasopimukset tehtiin ennen vuotta 2000. Vanhin voimassaolevista sopimuksista tehtiin Ruotsin ja Kiinan välillä vuonna 1982[53]. EU:n tavoitteena on korvata kahdenväliset investointisuojasopimukset yhdellä EU:n ja Kiinan välisellä kattavalla investointisopimuksella (ks. ***laatikko 7***).

65 Hiljattain hyväksyttiin EU:n yhteiset puitteet, jotka koskevat suorien ulkomaisten investointien seurantaa turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä[54]. Jäsenvaltiot soveltavat **omia kansallisia seurantamekanismejaan**[55] näiden puitteiden mukaisesti. Nämä mekanismit vaihtelevat huomattavasti **soveltamisalaltaan** (EU:n sisäisten tai EU:n ulkopuolisten suorien ulkomaisten sijoitusten tarkastelu, erilaiset seurannan kynnysarvot, laajuus muiden alojen kuin puolustuksen osalta) ja **suunnittelultaan** (ennakkolupa vai suorien ulkomaisten sijoitusten jälkitarkastus)[56]. Joulukuuhun 2019 mennessä 14 jäsenvaltiolla oli vakiintunut suorien ulkomaisten investointien seurantamekanismi. Nämä jäsenvaltiot ovat Tanska, Saksa, Espanja,

---

[52] Neuvoston päätös 74/393/ETY, tehty 22 päivänä heinäkuuta 1974, jäsenvaltioiden kolmansien maiden kanssa tekemiin yhteistyösopimuksiin liittyvästä kuulemismenettelystä.

[53] YK:n kauppa- ja kehityskonferenssi, “International Investment Agreements Navigator (China)”, *Investment Policy Hub*, 2019.

[54] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/452, annettu 19 päivänä maaliskuuta 2019, unioniin tulevien ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan tarkoitettujen puitteiden perustamisesta. Asetus annettiin 19. maaliskuuta 2019, mutta sitä sovelletaan 11 päivästä lokakuuta 2020.

[55] “List of screening mechanisms notified by Member States”, *Screening of foreign direct investment*, Euroopan komission uutisarkisto, 10. huhtikuuta 2019.

[56] ”EU framework for FDI screening”, Parlamentin tutkimuspalvelujen pääosaston selvitys, tammikuu 2018.

Ranska, Italia, Latvia, Liettua, Unkari, Alankomaat, Itävalta, Puola, Portugali, Romania ja Suomi.

66 **Useat jäsenvaltiot ovat julkaisseet toimintapoliittisia asiakirjoja** suhteistaan Kiinaan, esimerkiksi:

- Ruotsin hallituksen tiedonanto ”Approach to matters relating to China” (syyskuu 2019),
- Alankomaiden asiakirja ”The Netherlands and China: a new balance” (toukokuu 2019),
- Suomen toimeenpanosuunnitelma ”Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019–2023” (tammikuu 2019),
- Kiinan ja Tanskan yhteinen työohjelma (2017–2020) (toukokuu 2017).

67 Useimpiin Kiinan investointistrategian aiheuttamiin haasteisiin vastaaminen kuuluu sekä EU:n toimielinten että jäsenvaltioiden toimivaltaan (ks. kohdat ***33*** ja ***34***). Eri lähteistä käy ilmi, että jäsenvaltiot toimivat usein kahdenvälisesti Kiinan kanssa **omien kansallisten etujensa** mukaisesti **eivätkä aina ilmoita asiasta komissiolle tai koordinoi toimia** tarpeen mukaan **sen kanssa**[57]. Tämän vuoksi EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden on vaikea koordinoida toimintaansa.

[57] Esimerkiksi Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun (EPRS) (2019) katsaus parlamentille *’State of play of EU-China relations’*, sekä Poggetti, L., ”Europe’s search for a China strategy”, *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 7. kesäkuuta 2019.

6. Loppupäätelmät ja haasteet

68 Tässä osiossa esitetään katsauksen loppupäätelmät. Lisäksi tässä osiossa tuodaan esiin eräitä haasteita, jotka tilintarkastustuomioistuin on havainnut katsauksen laatimisen aikana Kiinan valtiovetoista investointistrategiaa koskevien EU:n toimien yhteydessä. Tilintarkastustuomioistuin keskusteli haasteista komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa ja viittaa soveltuvissa tapauksissa niiden näkemyksiin.

69 Kiina on toteuttanut 1980-luvulta lähtien ”valtiovetoista investointistrategiaa” mahdollistaakseen vahvan vientivetoisen talouden. Tämän pitkän aikavälin strategian kaksi pääpilaria ovat vuonna 2013 käynnistetty uusi silkkitie -aloite ja vuonna 2015 käynnistetty MIC 2025 -teollisuusstrategia. Uusi silkkitie on Kiinan merkittävin talouskasvua edistävä investointistrategia. Sen tavoitteena on lisätä Kiinan vaikutusvaltaa ulkomailla, myös EU:ssa. Asiantuntijat eivät ole yksimielisiä aloitteen laajuuden määrittelystä. **Uusi silkkitie on monimutkainen ja jatkuvasti kehittyvä aloite, mikä tekee siitä ”liikkuvan kohteen” EU:n päätöksentekijöille.**

70 EU on sitoutunut varmistamaan **tasapuoliset toimintaedellytykset ja vastavuoroisuuden EU:n ja Kiinan välillä**. Valtion omistamat yritykset ovat kuitenkin osa Kiinan investointistrategiaa ja hyötyvät Kiinan julkisesta rahoituksesta. Jos jokin jäsenvaltio myöntäisi tällaisia tukia, niitä käsiteltäisiin EU:n sääntöjen mukaan valtiontukena. Tämä erilainen kohtelu voi vääristää kilpailua EU:n sisämarkkinoilla. Lisäksi ulkomaisten investointien osalta Kiina on vähemmän avoin kuin EU.

71 Ei ole mahdollista antaa tarkkaa kokonaiskuvaa Kiinan EU:ssa tekemistä investoinneista, jotka liittyvät Kiinan investointistrategiaan (uusi silkkitie ja MIC 2025 -strategia), koska julkisia tietoja on saatavilla vain vähän. Sen vuoksi tilintarkastustuomioistuin käytti julkisesti saatavilla olevia tietoja Kiinan ulkomaisista kokonaisinvestoinneista EU:ssa ylätason analyysin tekemiseen. Tilintarkastustuomioistuimen suorittama arviointi osoittaa, että Kiinan investoinnit EU:ssa ovat lisääntyneet, mutta niitä on edelleen suhteellisen vähän. Osuus suorista ulkomaisista investoinneista kasvoi 0,3 prosentista vuonna 1995 kolmeen prosenttiin vuonna 2018. Katsaus osoittaa myös, että **Kiinan investoinnit EU:ssa vuosina 2000–2019 koskevat strategisesti tärkeitä aloja ja että yli puolet kiinalaisista investoinneista EU:ssa kyseisenä ajanjaksona oli valtion omistamien yritysten tekemiä**. Aiheesta oli kuitenkin vaikeaa saada täydellisiä ja ajankohtaisia **tietoja ja siten kokonaiskuvaa**.

Tulevaisuuden haaste 1:

Miten voidaan tarjota kattavampia ja oikea-aikaisempia tietoja ja tilastoja investoinneista, jotka ovat osa EU:hun suuntautuvien Kiinan investointien strategiaa, jotta voidaan antaa paremmin tietoja Kiinaa koskevaa EU:n poliittista päätöksentekoa varten.

72 Suunnitellessaan, määrittäessään ja pannessaan täytäntöön EU:n ja Kiinan välisiä suhteita koskevia toimintapoliittisia asiakirjoja komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto yksilöivät ja arvioivat riskejä ja mahdollisuuksia. Tilintarkastustuomioistuin ei kuitenkaan löytänyt **virallista kattavaa analyysia Kiinan investointistrategian vuoksi EU:hun kohdistuvista riskeistä ja sille tarjoutuvista mahdollisuuksista**. Tilintarkastustuomioistuin kokosi katsaustaan varten itse luettelon, joka koostuu 18:sta Kiinan investointistrategian aiheuttamasta riskistä ja 13:sta strategian mukanaan tuomasta mahdollisuudesta.

Tulevaisuuden haaste 2:

Miten tehdään virallinen kattava ja ajantasainen analyysi EU:hun kohdistuvista riskeistä ja sille tarjoutuvista mahdollisuuksista niin, että Kiinan investointistrategian aiheuttamiin haasteisiin voidaan vastata paremmin. Tällainen analyysi edellyttäisi asiaankuuluvien tietojen järjestelmällistä keräämistä ja seuraamista, jotta voitaisiin varmistaa riskien tai mahdollisuuksien todennäköisyys ja niiden mahdollinen vaikutus.

73 Sekä EU että jäsenvaltiot käyttävät toimivaltaa sellaisilla toimintapolitiikan aloilla, jotka liittyvät Kiinan investointistrategiaa koskeviin EU:n toimiin. **Niin EU:lla kuin sen jäsenvaltioilla on toimivaltaa** aloilla, joilla yhteisesti sovitusta lähestymistavasta voisi olla hyötyä. Tämä merkitsee, että päätöksiä tehdään useilla tahoilla (esimerkiksi EU:n toimielimissä ja jäsenvaltioiden hallituksissa), jolloin näkemykset ja lähestymistavat saattavat olla erilaisia. Tämän vuoksi **voi olla vaikeampaa ratkaista koko EU:hun vaikuttavia haasteita** ajoissa ja koordinoidusti.

74 EU:n Kiina-strategiaa koskevia toimintapoliittisia toimenpiteitä on ehdotettu komission ja korkean edustajan yhteisesti julkaisemissa **tiedonannoissa**. Ne pannaan täytäntöön joko EU:n sisäisillä säädöksillä (asetuksilla tai direktiiveillä), jotka neuvoston ja Euroopan parlamentin on hyväksyttävä, tai neuvoston ulkopoliittisilla kannoilla. **Tämän yksimielisen päätöksentekoprosessin haittapuolena on riski, että EU:n kohtaamiin haasteisiin ei reagoida ajoissa.**

75 Komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto ovat julkaisseet kolme EU:n ja Kiinan välisiä suhteita koskevaa keskeistä strategista asiakirjaa, joihin sisältyy EU:n vastaus Kiinan investointistrategiaan (EU:n Kiinaa koskeva vuoden 2016 strategia, Euroopan ja Aasian yhteyksiä koskeva vuoden 2018 strategia sekä EU:n ja Kiinan suhteita koskeva vuoden 2019 strateginen katsaus). Vuonna 2018 laadittu strateginen asiakirja ei koske nimenomaisesti Kiinaa, mutta siinä on kyse Euroopan ja Aasian, siis myös Kiinan, välisestä kestäviä yhteyksiä koskevasta strategiasta. Tilintarkastustuomioistuimen katsaus osoittaa, että komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto ottavat huomioon valtaosan asianomaisista riskeistä eri toimintapoliittisten aloitteiden ja toimenpiteiden yhteydessä. Tästä ovat **poikkeuksena seuraavat kolme riskiä**:

- Riski, että **EU:n ja Kiinan infrastruktuuriohjelmien välisen koordinoinnin puute** johtaa katkoksiin yhteysinfrastruktuureissa tai toistensa kanssa kilpaileviin tai päällekkäisiin investointihankkeisiin. Komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto eivät poliittisen todellisuuden vuoksi pidä tätä riskiä relevanttina.

- Riski, että **EU:n talouteen vaikuttavat negatiivisesti häiriöt toimitusketjuissa** tärkeimpien kiinalaisten toimittajien kanssa.

- Riski, että **globalisaation tuoma yhteyksien lisääntyminen** (mukaan lukien kiinalaiset kuljetusreitit uuden silkkitien alueella) nopeuttaa tautien leviämistä, mikä **vaikuttaa kansanterveyteen**.

Tulevaisuuden haaste 3:

Miten voidaan parantaa EU:n Kiina-strategiassa vahvistettujen 74 toimen täytäntöönpanoa, erityisesti vastavuoroisuuden edistämistä ja EU:n sisämarkkinoita vääristävien vaikutusten ehkäisemistä, ja miten voidaan ottaa huomioon seuraavat riskit: katkokset yhteysinfrastruktuurissa taikka kilpailevat tai päällekkäiset hankkeet, häiriöt toimitusketjuissa ja tautien leviäminen.

76 **EU:n Kiina-strategia pantiin täytäntöön arvioimatta ennalta EU:n rahoitusta**, jota tarvitaan Kiinan strategiaan kuuluvien toimien toteuttamiseen, ja **korvamerkitsemättä EU:n varoja.** Tilintarkastustuomioistuimen katsauksesta ilmenee, että **on vaikea saada kokonaiskuvaa tosiasiallisista menoista**, joihin EU:n varoja tässä yhteydessä käytetään, ja asianomaisista rahoitusvälineistä. Lisäksi EU:n rahoitusta on saatettu käyttää Kiinan Euroopassa toteuttaman investointistrategian mukaisiin hankkeisiin, mikä voi heikentää nykyistä EU:n Kiina-strategiaa.

Tulevaisuuden haaste 4:

Miten EU:n päätöksentekijöitä voidaan auttaa määrittämään EU:n Kiina-strategia paremmin ja seuraamaan sen toteutumista siten, että tehdään ennakkoarviointi strategiaan kuuluvien toimien edellyttämästä EU:n rahoituksesta, huolehditaan rahoituksen kohdentamisesta ja laaditaan yhteenveto siihen liittyvistä menoista.

77 Tapa, jolla 74 toimea on määritelty, **vaikeuttaa niiden täytäntöönpanon seurantaa.** Selkeämmät tavoitteet, eli kunkin toimen osalta sen tietäminen, kenen on saavutettava mitä ja milloin, sekä edistymisen mittaaminen näihin tavoitteisiin nähden helpottaisi toimien täytäntöönpanon seurantaa.

78 Komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon mukaan asianomaiset pääosastot valvovat säännöllisesti näitä toimia. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi seurantaa koskevaa dokumentointia vain niiden kymmenen toimen osalta, jotka liittyvät EU:n ja Kiinan suhteita koskevaan vuoden 2019 strategiseen katsaukseen. Lisäksi **kolmesta keskeisestä strategisesta asiakirjasta ei raportoida erikseen eikä kyseisistä kolmesta strategiasta ole suunniteltu erityistä arviointia.**

79 Tämä lähestymistapa näiden toimien seurantaan, raportointiin ja arviointiin vaikeuttaa sen varmistamista, lievennetäänkö riskejä riittävästi tai tutkitaanko mahdollisuuksia kattavasti Kiinan investointistrategian aiheuttamien haasteiden osalta.

Tulevaisuuden haaste 5:

Miten varmistetaan, että Kiinan investointistrategian asettamiin haasteisiin vastataan vahvistamalla EU:n Kiina-strategian tuloksellisuuden mittaus-, seuranta-, raportointi- ja arviointijärjestelyjä.

80 Kiinan investointistrategiaa koskeva EU:n vastaus koostuu niin EU:n toimielinten aloitteista kuin yksittäisten jäsenvaltioiden toimista suhteessa Kiinaan. Kiinan investointistrategiaa koskevat yksittäisten jäsenvaltioiden toimet ovat nähtävissä seuraavilla neljällä osa-alueella:

- yhteisymmärryspöytäkirjat
- kahdenväliset investointisuojasopimukset
- suorien ulkomaisten investointien kansallinen seuranta ja

- jäsenvaltioiden Kiinaa koskevat toimintapoliittiset asiakirjat.

81 Lisäksi Kiina on perustanut yhteistyökehyksen 17 Keski- ja Itä-Euroopan maan (kutsutaan yleisesti nimellä 17+1-maat) kanssa. Maista 12 on EU:n jäsenvaltioita ja viisi Länsi-Balkanin valtioita, joilla on ehdokkaan tai mahdollisen ehdokkaan asema. **Nämä maat hoitavat suhteitaan Kiinaan kahdenvälisesti 17+1-yhteistyökehyksen puitteissa, joten kehys saattaa vaikeuttaa EU:n liittymistä edeltävän strategian vaikuttavaa toteuttamista Länsi-Balkanin maissa**.

82 Eri lähteistä käy ilmi, että jäsenvaltiot toimivat usein kahdenvälisesti Kiinan kanssa **omien kansallisten etujensa** mukaisesti **eivätkä aina ilmoita asiasta komissiolle tai koordinoi toimia** tarpeen mukaan **sen kanssa**. Vaikka 15 jäsenvaltiota on esimerkiksi allekirjoittanut Kiinan kanssa uutta silkkitietä koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan, komissiolle ei ole ilmoitettu yhteisymmärryspöytäkirjoista tämän katsauksen tekemiseen mennessä. Tämän vuoksi EU:n ja jäsenvaltioiden on vaikea koordinoida toimintaansa. Tällainen toimintatapa ei edistä taloudellista painoarvoa, jonka EU voisi saavuttaa toimimalla yhtenä kokonaisuutena suhteissaan Kiinaan sen sijaan, että jäsenvaltiot toimivat yksittäin.

83 EU:n ja Kiinan suhteita koskevassa vuoden 2019 strategisessa katsauksessa EU:n ja Kiinan välisiä suhteita koskeva sävy muuttui, kun Kiinaa kutsuttiin samanaikaisesti kumppaniksi ja järjestelmien tason kilpailijaksi. Tehokas toimintatapa tämän geopoliittisen muutoksen yhteydessä edellyttäisi, että **jäsenvaltiot toimivat unionina yhdessä EU:n toimielinten kanssa**.

Tulevaisuuden haaste 6:

Miten EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden toimia koordinoidaan paremmin edistämällä niiden välistä tietojenvaihtoa EU:n ja Kiinan välisestä yhteistyöstä.

Liitteet

Liite I – Asiantuntijapaneeli

Nimi	*Tehtävä*	*Organisaatio*
Matt Ferchen	Tohtori, Global China Research -ohjelmasta vastaava johtaja	MERICS
Kristine Berzina	Vanhempi tutkija	Alliance for Securing Democracy, German Marshall Fund (GMF)
Jing Men	Baillet Latour -oppituolin haltija EU:n ja Kiinan suhteita tutkiva professori, EU-Kiina-suhteiden tutkimuskeskuksen johtaja	College of Europe

Liite II – Uuden silkkitien määritelmä, tavoitteet, investoinnit ja rahoitus

Määritelmä

Uusi silkkitie muodostaa *Going Global -strategian* olennaisen pilarin ja tukee siten *Made in China 2025 -strategiaa*. Sen tavoitteena on parantaa yhteyksiä viidellä eri alalla, jotka koskevat politiikkaa, infrastruktuuria, kauppaa, valuuttaa ja ihmisiä. Yhteyksien infrastruktuuri on asetettu etusijalle, ja se keskittyy liikenteeseen, energiaan ja tietotekniikkaan.

Investoimalla infrastruktuurihankkeisiin parannetaan yhteyksiä eri maakuntien, maiden ja alueiden välillä ja helpotetaan viime kädessä kauppaa. Edunsaajat ovat enimmäkseen pienituloisia talouksia, joilla on isompi potentiaali kasvaa nopeasti ja muodostua sekä kiinalaisten investointien että viennin uusiksi kohteiksi.

Uuden silkkitien perusteena on etenkin oletus, että parempi kauppainfrastruktuuri alentaa kuljetuskustannuksia. Tällä on myönteinen vaikutus kansainväliseen kauppaan. Erään tutkimuksen mukaan kuljetuskustannusten väheneminen 50 prosentilla lisäisi kauppaa Aasiassa jopa kolme prosenttia ja Euroopassa jopa kuusi prosenttia[58].

Tavoitteet

- antaa Kiinalle mahdollisuus hyödyntää liiallista tuotantokapasiteettiaan ja investoida valuuttavarantojaan yhteyksiä koskeviin hankkeisiin
- helpottaa juan renminbin kansainvälistymistä, mikä parantaa sen kykyä kilpailla muiden globaalien valuuttojen kanssa
- turvata paremmin Kiinan energiahuolto monipuolistamalla energiantoimittajia
- päivittää Kiinan teollisuutta käyttämällä korkeaa teknologiaa, joka on siirretty kiinalaisia investointeja vastaanottavista maista, ja samalla viedä kiinalaisia standardeja. Uuden silkkitien tavoitteena on edistää kiinalaisten standardien

[58] Garcia-Herrero, Al. ja Xu, J., ”China’s Belt and Road Initiative: Can Europe Expect Trade Gains?”, *Bruegel Working Paper*, nro 5, 2016, s. 7.

hyväksymistä lisääntyneen viennin avulla[59]. Esimerkkinä näistä standardeista ovat 5G-teknologian johtajan *Huawein* valmistamat matkapuhelimet

- tukea Kiinaa sen poliittisen ja strategisen vallan lisäämisessä siten, että se säilyttää ystävälliset ja rauhanomaiset suhteet naapureihinsa.

Investoinnit ja rahoitus

Uusi silkkitie on pääasiassa Kiinan valtion rahoittama. Vuoden 2018 loppuun mennessä rahoituksen laskettiin olevan yli 750 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Tämä määrä on peräisin eri lähteistä (ks. ***kaavio 12***). Useimmat kyseisistä välineistä ovat valtion omistamia tai kansallisesti rahoitettuja. Nämä lähteet antavat muita kuin markkinaehtoisia lainoja. Ne ovat yksi uuden silkkitien riskialttiimmista osatekijöistä, koska rahoitus myönnetään valtioille, joiden luottoluokitukset ovat alhaisemmat. Tämä voi siis johtaa tapauksiin, joissa investoinneilla rakennettu infrastruktuuri, joka voi olla kansallisesti tai strategisesti tärkeä, annetaan maksukyvyttömyystapauksessa kiinalaisten velkojien haltuun, erityisesti nousevan talouden maissa tai kehittyvissä maissa.

[59] Cai, P., "Understanding China's Belt and Road Initiative", *Lowy Institute for International Policy*, maaliskuu 2017, s. 9.

Kaavio 12 – Uuden silkkitien hankkeita tukevat rahoituslähteet

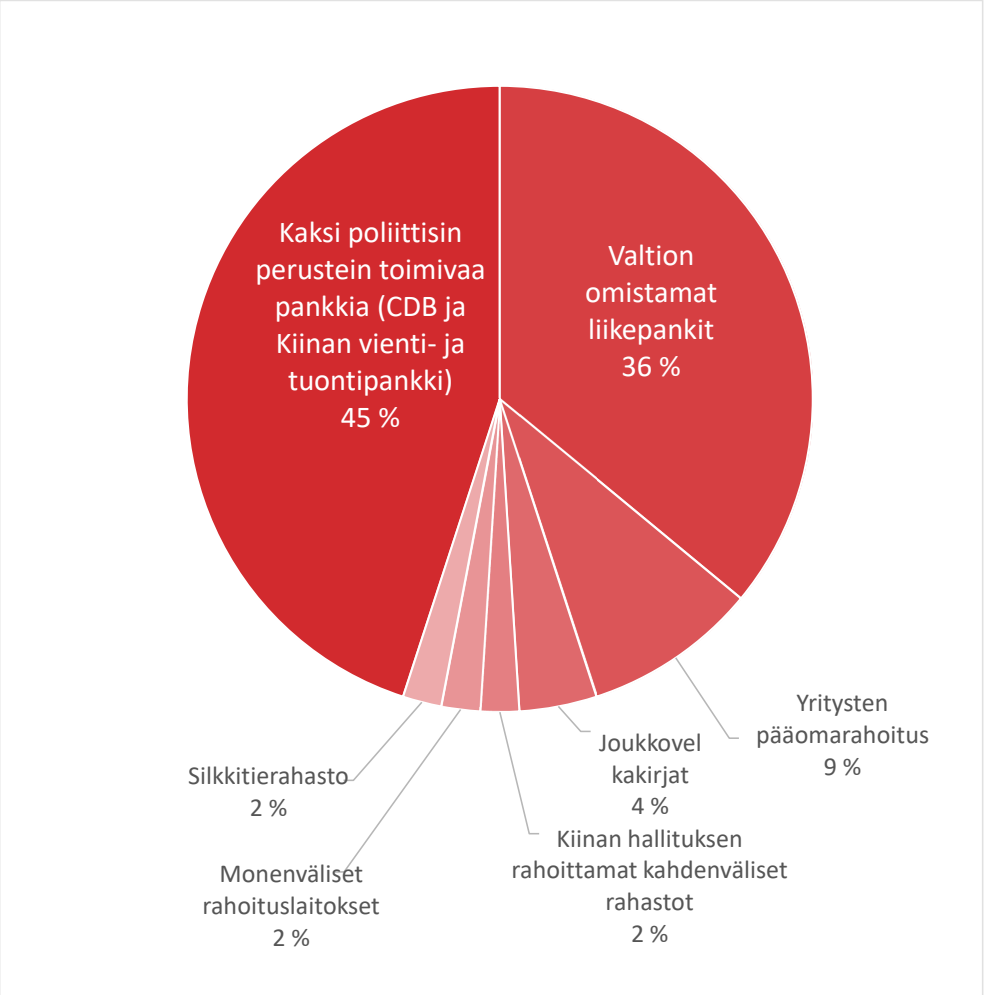

Lähde: He, A., "The Belt and Road Initiative: Motivations, Financing, Expansion and Challenges of Xi's Ever-expanding Strategy" *CIGI Papers*, nro 225, Centre for International Governance Innovation, syyskuu 2019.

Useimmat lainoista ovat valtion omistamien yritysten täytäntöönpanemia. Tällainen täytäntöönpanotapa tarkoittaa, että lainanantajan ei tarvitse hankkia infrastruktuurin omistajuutta. On myös tehokkaampaa säilyttää yritysten nykyinen johto ja toiminta ulkomailla. Näin ollen uuteen silkkitiehen liittyvät kiinalaiset investoinnit tehdään pääasiassa sulautumien ja yritysostojen avulla täysin uusien investointien sijaan.

Tutkimuksissa arvioidaan lisäystä kaupan kokonaiskasvussa (2,8 prosenttia ja 9,7 prosenttia uuden silkkitien käytävän talouksien osalta)[60], ulkomaisissa investoinneissa (4,97 prosenttia kaikkien suorien ulkomaisten investointien osalta uuden silkkitien käytävän talouksissa)[61] ja maailmanlaajuisen BKT:n kasvun osalta (0,7–2,9 prosenttia)[62].

[60] Maailmanpankki, “Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors”, Main Report (englanniksi), *Maailmanpankkiryhmä*, Washington 2019, s. 5.

[61] Ks. edellinen alaviite, s. 55.

[62] Ks. edellinen alaviite, s. 5.

Liite III – Suoria ulkomaisia investointeja koskevien tilastojen rajoitteet

Eurostatin kokoamilla suoria ulkomaisia investointeja koskevilla tilastoilla on seuraavat rajoitteet:

1) Ne eivät sisällä ulkomaisia investointeja, jos sijoittajalla on alle 10 prosenttia yrityksen äänivallasta. Tällaiset sijoitukset luokitellaan epäsuoriksi investoinneiksi, eikä niiden sijoittajien asuinpaikkaa (tai kansalaisuutta) voida tunnistaa.

2) Aineistossa ei esitetä muita yritysten johtamiseen ja toimintaan vaikuttamisen muotoja, kuten edustusta pääasiallisessa hallintoelimessä tai päätöksentekoprosessissa, muita sopimusperusteisia syitä tai säännöksiä, jotka koskevat olennaista teknologiaa.

3) Erityistä tarkoitusta varten perustettuja yksikköjä käytettäessä ei käy ilmi lopullisen omistajan alkuperä eikä se, että sisään ja ulospäin suuntautuvia investointivirtoja koskevissa ilmoituksissa on epäsymmetriaa. Kauppapolitiikan pääosasto on raportoinut, että vuoden 2016 yhteenlasketulla tasolla 64 prosenttia tulevista ulkomaisista investoinneista kanavoitiin erillisyhtiöiden kautta ja että tämä herättää huolta, kun suoria ulkomaisia investointeja koskevia tilastoja käytetään ulkomaisten investointien seurantaan.

4) Lisäksi kauppapolitiikan pääosasto arvioi, että analysoitaessa ulkomaisia investointeja koskevien tietojen laatua kahdenvälisten suorien ulkomaisten investointien avulla, käytettävissä ovat EU:n kansalliset ilmoitukset ulkomaalaisten hallussa olevasta kotimaisesta varallisuudesta ja ulkomaiden ilmoitukset niiden Euroopassa olevasta varallisuudesta. Nämä kaksi ilmoitusta eivät yleensä täsmää[63].

Eurostat edistää foorumia, jolla voidaan vaihtaa luottamuksellisia yritystietoja EU:n jäsenvaltioiden välillä suoria ulkomaisia investointeja koskevien tilastojen laadun parantamiseksi. Eurostat järjestää myös yhteistyössä Euroopan keskuspankin (EKP) kanssa neljännesvuosittain kokouksia, joihin osallistuvat tietojen parantamiseksi jäsenvaltiot, joilla on merkittäviä kahdenvälisiä epäsymmetrioita.

Eurostat tutkii mahdollisuuksia kehittää suoria ulkomaisia sijoituksia koskevia tietoja siten, että niistä käy ilmi lopullisen sijoittajan kotimaa sekä investoinnin lopulta vastaanottaneen yrityksen kotimaa (lopullinen sijaintimaa).

[63] Komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2019) 108 final, alaviite 29, s. 68 ja 71.

Liite IV – Yleiskuva kiinalaisista investoinneista EU:ssa: suorat ulkomaiset investoinnit (kannat)

Kaavio 13 – Kiinalaiset suorat ulkomaiset investoinnit (kannat) EU:hun Eurostatin tietojen perusteella

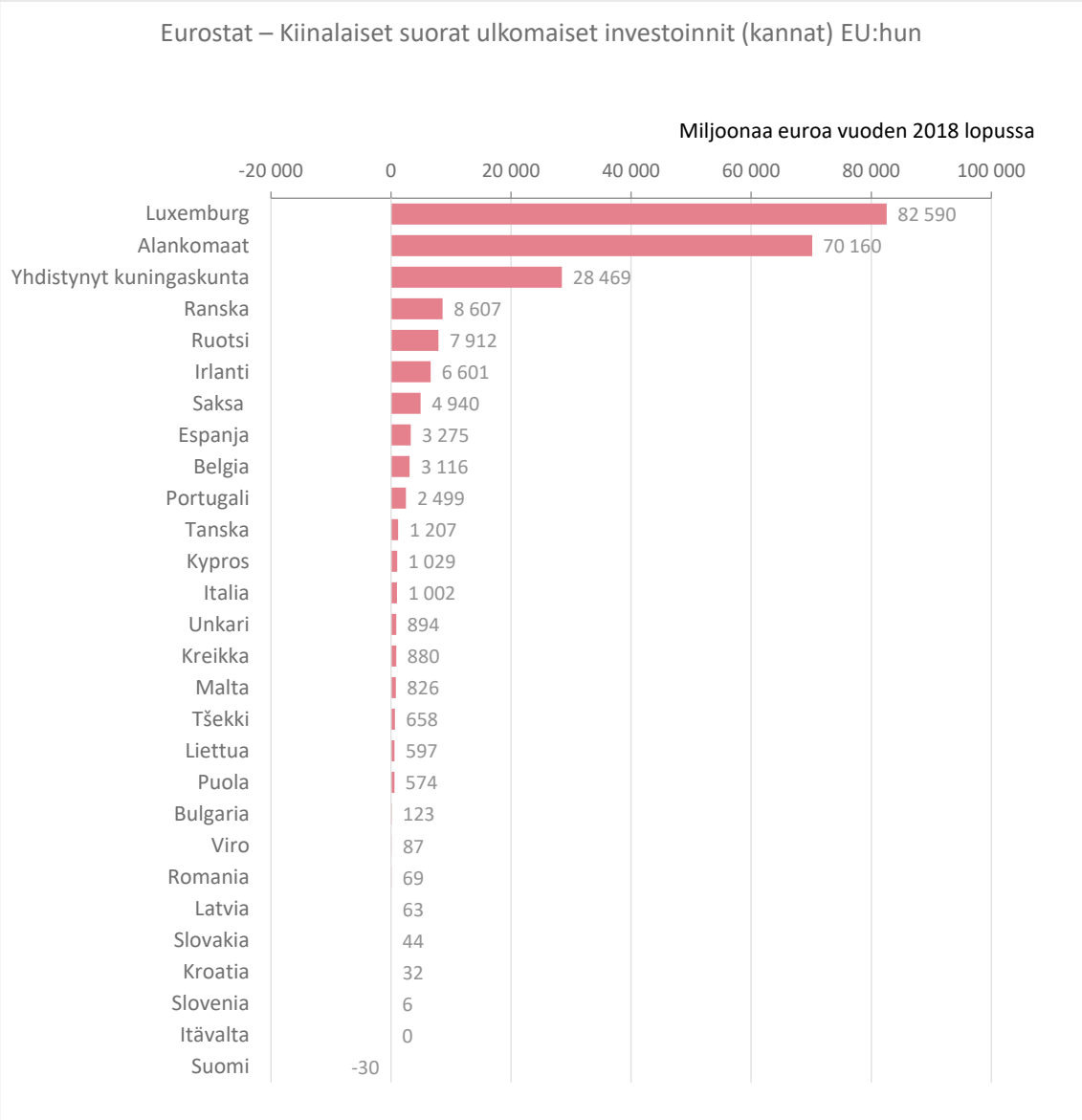

Huom. Luvussa on otettu huomioon myös Hongkong.

Lähde: Eurostatin tietokanta, viimeisimmät saatavilla olevat tiedot ovat vuoden 2018 lopusta.

Liite V – Yleiskuva kiinalaisista investoinneista EU:ssa: ulkomaiset omistukset

Kaavio 14 – Kiinalaisten sijoittajien hallinnassa oleva EU:n yritysten varallisuus ulkomaisia omistuksia koskevan Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen tietokannan mukaan

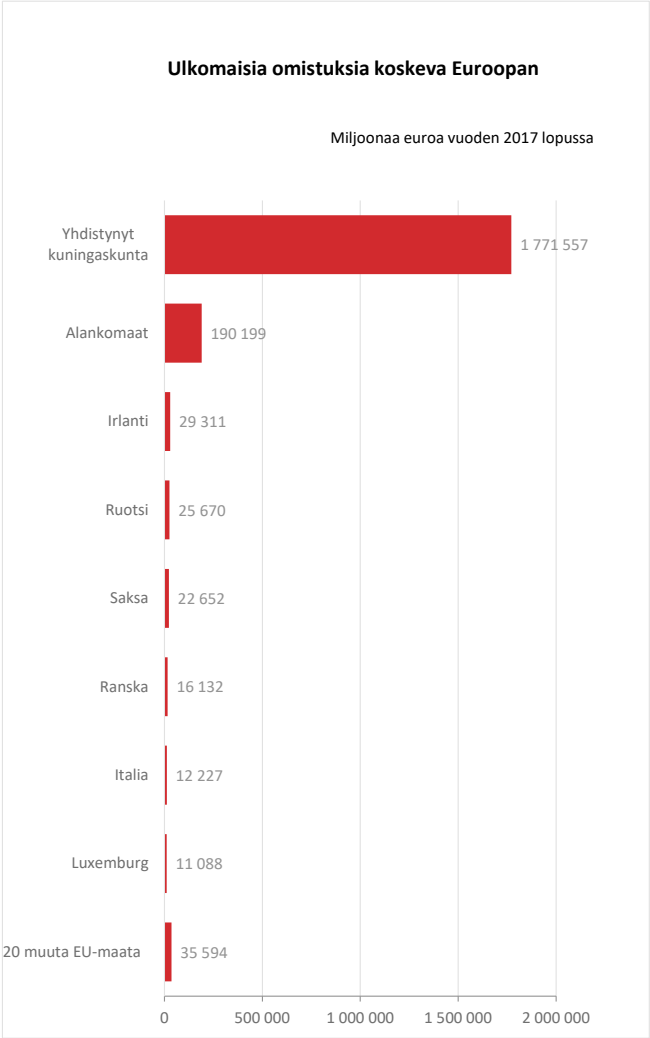

Huom. 1: ”20 muuta EU:n jäsenvaltiota”: Itävalta, Belgia, Bulgaria, Kroatia, Kypros, Tšekin tasavalta, Tanska, Viro, Suomi, Kreikka, Unkari, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Portugali, Romania, Slovakia, Slovenia, Espanja.
Huom. 2: ***Kaaviossa 14*** havainnollistetaan kiinalaisten investoijien määräysvallassa olevia kokonaisvaroja EU:ssa sijaitsevissa yrityksissä. Niiden määrä saattaa olla eri kuin kiinalaisten investoijien omistamien osakkuuksien määrä (omistuksessa olevien osakkeiden prosenttiosuus kerrottuna varojen kokonaismäärällä). Kauppapolitiikan pääosaston kuvauksen mukaan määräysvallalla tarkoitetaan vähintään 50,01 prosentin omistusosuutta yrityksen osakkeista. Määräysvallan edellytyksenä ei siis ole sadan prosentin omistusosuus pääomasta. Tiedot on koottu yritysten konsolidoimattomista ja konsolidoiduista tileistä (tietojen saatavuudesta riippuen). Lisätietoja: Gregori W., Nardo M., Ndacyayisenga N., Rancan M., Foreign Investment in the EU, The FOWN dataset, EUR 29 885 EN, Euroopan unionin julkaisutoimisto.

Lähde: Ulkomaisia omistuksia koskeva Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen tietokanta, viimeisimmät saatavilla olevat tiedot ovat vuoden 2017 lopusta.

Liite VI – Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteenveto EU:lle Kiinan investointistrategiasta aiheutuvista riskeistä ja avautuvista mahdollisuuksista

RISKIT

Riskin nro + tyyppi	Yleiskuva ulkoisesta riskistä	Riskin havaitsemiseen ja arviointiin tarvittavat tiedot	Esimerkkejä riskejä koskevan yhteenvedon kokoamisessa käytetyistä lähteistä
R.1 Poliittinen	Riski, että kiinalaisten EU:ssa tekemät investoinnit arkaluonteiseen/strategiseen varallisuuteen voivat vaikuttaa turvallisuuteen / yleiseen järjestykseen	Tiedot jäsenvaltioiden arkaluonteisesta/strategisesta varallisuudesta	Minghao, Z., ”The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations”, The International Spectator, the International Spectator, s. 114, lokakuu 2016; Conrad, B. ja Kostka, G., ”Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, s. 647, helmikuu 2017.
R.2 Poliittinen	Riski, että yksittäiset jäsenvaltiot tekevät Kiinan kanssa yhteisymmärryspöytäkirjoja uutta silkkitietä koskevasta yhteistyöstä, mikä voi heikentää EU:n yhtenäisyyttä	Tiedot jäsenvaltioiden Kiinan kanssa tekemistä uutta silkkitietä koskevista yhteisymmärryspöytäkirjoista	Casarini, N., ”When All Roads Lead to Beijing. Assessing China’s New Silk Road and its Implications for Europe”, The International Spectator, s. 105, marraskuu 2016.
R.3 Poliittinen	Riski, että uuden silkkitien hankkeet voivat osaltaan heikentää jäsenvaltioiden omistusta/hallintaa kansallisesti tai strategisesti tärkeiden kriittisten infrastruktuurien osalta, millä voi olla geopoliittisia vaikutuksia EU:n taloudellisiin suhteisiin muiden kumppanimaiden kanssa	Ks. R.1 ja R.2 sekä tiedot kriittisten infrastruktuurien omistuksia koskevista investoinneista	Conrad, B. ja Kostka, G., ”Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, s. 646–647, helmikuu 2017.
R.4 Poliittinen	Riski, että kiinalaiset investoinnit laajentavat rajat ylittävien yhteyksien infrastruktuuria, jota hyödynnetään rajat ylittävässä järjestäytyneessä rikollisuudessa / ihmiskaupassa	Tutkimukset yhteysmekanismeja koskevasta tehokkuudesta, turvallisuudesta ja rikoksista	Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva maailmanlaajuinen aloite, ”Dialogue on Organized Crime and Development – Conference Report”, s. 2 ja 3, helmikuu 2019.
R.5 Taloudellinen	Riski vastavuoroisuuden puutteesta ja kiinalaisten yritysten epäoikeudenmukaisesta taloudellisesta edusta verrattuna EU:n yrityksiin eriarvoisten toimintaedellytysten ja/tai WTO:n sääntöjen vuoksi.	Tutkimukset kiinalaisten yritysten saamasta taloudellisesta edusta (verrattuna EU:n yrityksiin) kilpailtaessa EU:ssa ja kansainvälisillä markkinoilla	Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosasto, ”Research for TRAN Committee: The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, s. 71 ja 79, tammikuu 2018; Conrad, B. ja Kostka, G., ”Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, s. 646, helmikuu 2017.

Riskin nro + tyyppi	Yleiskuva ulkoisesta riskistä	Riskin havaitsemiseen ja arviointiin tarvittavat tiedot	Esimerkkejä riskejä koskevan yhteenvedon kokoamisessa käytetyistä lähteistä
R.6 Taloudellinen	EU:n ja Kiinan infrastruktuuriohjelmien välisen koordinoinnin puute voi johtaa katkoksiin yhteysinfrastruktuureissa tai toistensa kanssa kilpaileviin tai päällekkäisiin investointihankkeisiin	Tiedot tai tutkimukset uuden silkkitien ja EU:n ohjelmien välisestä koordinoinnista, päällekkäisyyksistä ja synergioista yhteyksien alalla, esimerkiksi siitä, missä määrin kiinalaiset käyttävät liikenneinfrastruktuuria EU:n liikennekäytävillä	Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosasto,”Research for TRAN Committee: The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, s. 64–72, 84–85, tammikuu 2018.
R.7 Taloudellinen	Riski, että kiinalaiset investoinnit tai lainat Euroopassa johtavat konkurssiin, joka johtuu Kiinan valtion omistamien pankkien rahoittamista huonosti suunnitelluista hankkeista tai kiinalaisten valtion omistamien yritysten rahoittamista hallitsemattomista veloista EU:ssa ja kehitysmaissa. Jos kiinalaiset rahoituslähteet ottavat haltuunsa hankkeita, joista on alun perin neuvoteltu kansainvälisten tai EU:n lainanantajien kanssa (jotka olivat tarjonneet suotuisampia ehtoja), voi ilmetä tapauksia, joissa kiinalaisten velkojien haltuun annetaan maksukyvyttömyystilanteessa kansallisesti tai strategisesti tärkeä infrastruktuuri.	Tiedot tai tutkimukset kiinalaisilla investoinneilla EU:ssa ja/tai kehitysmaissa rahoitettujen hankkeiden ja/tai yritysten epäonnistumisesta	OECD, “China’s Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape”, s. 21 ja 29, OECD Business and Finance Outlook 2018
R.8 Taloudellinen	Riski, että teknologian pakkosiirto Kiinaan ulkomaisten investointien kautta heikentää EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyä ja kilpailuun perustuvaa globaalia innovointidynamiikkaa	Tiedot tai tutkimukset EU:n teknologian siirroista Kiinaan	Minghao, Z., ”The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations”, The International Spectator, the International Spectator, s. 114, lokakuu 2016; Conrad, B. ja Kostka, G., ”Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, s. 646, helmikuu 2017.
R.9 Taloudellinen	Riski, että EU tuo tuotteita Kiinasta tuotantokustannuksia alhaisemmilla hinnoilla	Tiedot EU:n kauppavajeesta Kiinaan nähden	Casarini, N., ”Is Europe to benefit from China’s Belt and Road Initiative?”, s. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), lokakuu 2015.
R.10 Taloudellinen	EU:n talouteen vaikuttavat kielteiset häiriöt sen toimitusketjuissa tärkeimpien kiinalaisten toimittajien kanssa	Tiedot, myös EKP:n tutkimukset, Euroopan riippuvuudesta kiinalaisista tavarantoimittajista Euroopan ulkopuolisissa toimitusketjuissa sekä korvattavuudesta toimitusketjuissa	EKP:n talouskatsaus, ”Transmission of output shocks – the role of cross-border production chains”, s. 10–11, nro 2/2016.

Riskin nro + tyyppi	Yleiskuva ulkoisesta riskistä	Riskin havaitsemiseen ja arviointiin tarvittavat tiedot	Esimerkkejä riskejä koskevan yhteenvedon kokoamisessa käytetyistä lähteistä
R.11 Sosiaalinen	Kiinalaiset yritykset, jotka osallistuvat ulkomaisiin investointeihin EU:n ulkopuolella, eivät kunnioita työntekijöiden työelämäoikeuksia ja sosiaalisia oikeuksia	Tutkimukset paikallisten työntekijöiden sosiaalisia oikeuksia ja etuuksia koskevasta lainsäädännöstä ja sen noudattamisesta kiinalaisten yritysten EU:n ulkopuolella tekemien ulkomaisten investointien osalta	Minghao, Z., ”The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations”, The International Spectator, the International Spectator, s. 115, lokakuu 2016.
R.12 Teknologinen	Riski, että uusi silkkitie ei ole riittävän yhdenmukainen EU:n tietosuojasääntöjä koskevien standardien kanssa, minkä vuoksi EU on alttiina kyberhyökkäyksille (kyberrikokset tai vakoilu)	Tutkimukset EU:n tietoturvasääntöjen noudattamisesta sekä yleisesti kyberhyökkäyksistä (tai kyberrikoksista tai vakoilusta)	Hanemann, T., Huotari, M. ja Kratz, A., ”Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies”, s. 20, MERICS ja Rhodium Group (RHG), maaliskuu 2019; Conrad, B. ja Kostka, G., ”Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, s. 647, helmikuu 2017.
R.13 Teknologinen	Riski, että kiinalaiset investoinnit eivät noudata eurooppalaisia/kansainvälisiä standardeja (eli ne soveltavat alempia kansallisia standardeja tai ”maailmanlaajuisena oletuksena” olevia standardeja), esimerkiksi rajat ylittävien liikenneyhteyksien rakentamisen osalta. Tällainen kestämätön lähestymistapa voi johtaa EU:n standardien myönteisten vaikutusten menettämiseen kaupan ja innovoinnin kaltaisilla aloilla.	Tutkimukset EU:n/kansainvälisten standardien ja Kiinan kansallisten / ”maailmanlaajuisena oletuksena” olevien standardien soveltamisesta ja eroavuuksista liikenneyhteyksissä	OECD, ”China’s Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape”, s. 27, OECD Business and Finance Outlook 2018.
R.14 Oikeudellinen	Riski, että kiinalaiset investoinnit eivät noudata rahanpesusta taikka muutoin varainhoidosta annettuja EU:n säännöksiä, ja tiedot lopullisesta investoijasta puuttuvat	Tiedot tai tutkimukset siitä, ovatko Kiinan investoinnit EU:n rahanpesun torjuntaa koskevien säännösten ja muiden rahoitusalan säännösten mukaisia	Hanemann, T., Huotari, M. ja Kratz, A., ”Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies”, s. 20, MERICS ja Rhodium Group (RHG), maaliskuu 2019.
R.15 Oikeudellinen	Riski, että suuret kiinalaisten johtamat infrastruktuurihankkeet myönnetään EU:ssa sääntöjenvastaisesti, koska kiinalaiset tarjoukset ovat keinotekoisesti alhaisia (tai niitä täydennetään valtion rahoituksella)	Tiedot tai tutkimukset infrastruktuurihankkeiden myöntämiseen (EU:ssa) liittyvästä korruptiosta ja, soveltuvissa tapauksissa, kiinalaisilta yrityksiltä	Conrad, B. ja Kostka, G., ”Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, s. 646–647, helmikuu 2017.
R.16 Oikeudellinen	Riski, että kiinalaisten tavaroiden EU:hun tuontiin kohdistuu tulli- ja arvonlisäveropetoksia, jotka vaikuttavat omien varojen laskentaan	Tiedot tai tutkimukset Kiinasta EU:hun suuntautuvaan tuontiin liittyvistä tulli- ja arvonlisäveropetoksista, jotka vaikuttavat omien varojen laskentaan	Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus 2016–2018.

Riskin nro + tyyppi	Yleiskuva ulkoisesta riskistä	Riskin havaitsemiseen ja arviointiin tarvittavat tiedot	Esimerkkejä riskejä koskevan yhteenvedon kokoamisessa käytetyistä lähteistä
R.17 ympäristö	Riski, että kiinalaiset yritykset eivät noudata EU:n tai kansainvälisiä sääntelystandardeja (mukaan lukien ympäristövaatimukset) osallistuessaan hankintoihin EU:ssa tai liittymisneuvotteluja käyvissä maissa (esimerkiksi Kiinan investointihankkeiden vaikutus Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan).	Tutkimukset siitä, noudattavatko kiinalaiset yritykset EU:n tai kansainvälisiä sääntelystandardeja (mukaan lukien ympäristövaatimukset ja julkisia hankintoja koskeva sääntely) EU:ssa tai liittymisneuvotteluja käyvissä maissa	”Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors”, Maailmanpankkiryhmä, s. 111–112.
R.18 Ympäristö	Globalisaation tuoma yhteyksien lisääntyminen (mukaan lukien kiinalaiset kuljetusreitit uuden silkkitien alueella) nopeuttaa tautien leviämistä, mikä vaikuttaa kansanterveyteen	Maailman terveysjärjestön (WHO) tutkimukset kansainvälisestä kansanterveysuhasta	Tatem, A.J., Rogers, D.J. ja Hay, S.I., ”Global Transport Networks and Infectious Disease Spread”, Advances in Parasitology, Elsevier Public Health Emergency Collection, vol. 62, 2006.

MAHDOLLISUUDET

Mahdollisuuden nro + Mahdollisuuden tyyppi	Yleiskuva ulkoisista mahdollisuuksista	Mahdollisuuden havaitsemiseen ja arviointiin tarvittavat tiedot	Esimerkkejä mahdollisuuksia koskevan yhteenvedon kokoamiseen käytetyistä lähteistä
M.1 Poliittinen	Mahdollisuus, että kiinalaiset investoinnit EU:hun voivat edistää yhteisiä etuja ja luoda vahvan perustan EU:n ja Kiinan kahdenvälisille suhteille ja pitkäaikaiselle kumppanuudelle	Tutkimukset kiinalaisten investointien vaikutuksesta vahvan perustan luomiselle EU:n ja Kiinan kahdenvälisille suhteille ja pitkäaikaiselle kumppanuudelle	Conrad, B. ja Kostka, G., ”Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, s. 646, helmikuu 2017.
M.2 Poliittinen	Mahdollisuus, että kiinalaiset investoinnit ja toimet edistävät rauhaa ja turvallisuutta (mukaan lukien maailmanlaajuinen kansanterveys) EU:n naapurimaissa ja kehitysmaissa	Tutkimukset Kiinan investointien vaikutuksesta EU:n naapurimaiden ja kehitysmaiden vakauteen	Casarini, N., ”Is Europe to benefit from China’s Belt and Road Initiative?”, s. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), lokakuu 2015.
M.3 Taloudellinen	EU:n mahdollisuus tehdä yhteistyötä Kiinan kanssa (mukaan lukien kansainväliset monenväliset kehityspankit), lisätä mahdollisesti kansainvälisiä lainanantovalmiuksia useilla aloilla ja helpottaa jäsenvaltioiden talouskasvua	Tutkimukset eri alojen kansainvälisistä lainanantovalmiuksista ja kiinalaisten investointien vaikutuksista rahoituslähteiden (myös kansainvälisten pankkien) luomiseen ja jäsenvaltioiden talouskasvuun	Kamal, R. ja Gallagher, K., ”China Goes Global With Development Banks”, Bretton Woods Project, huhtikuu 2016.
M.4 Taloudellinen	Kiinan tekemien investointien tarjoama mahdollisuus edistää asiaan liittyviä EU:n tavoitteita naapurimaissa ja kehitysmaissa erityisesti parantamalla niiden talouskasvua	Tutkimukset Kiinan investointien vaikutuksesta EU:n tavoitteisiin naapurimaissa ja kehitysmaissa erityisesti niiden talouskasvun parantamisen osalta	Euroopan komission ja korkean edustajan/varapuheenjohtajan tiedonanto Eurooppa-neuvostolle, ”Strateginen katsaus EU:n ja Kiinan suhteisiin”, s. 4, JOIN(2019) 5 final, 12. maaliskuuta 2019.
M.5 Taloudellinen	Mahdollisuus, että EU voi sallia euron vahvistumisen, koska merkittävä osa Kiinan valuuttavarannoista muunnetaan euroiksi	Tutkimukset Kiinan investointien vaikutuksesta euron revalvaatioon/devalvaatioon	Casarini, N., ”Is Europe to benefit from China’s Belt and Road Initiative?”, s. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), lokakuu 2015.
M.6 Taloudellinen	Mahdollisuus, että uusi silkkitie laajentaa kauppaa parantamalla yhteyksiä ja alentamalla kaupankäynnin kustannuksia EU:ssa ja muissa maissa	Tutkimukset Kiinan investointien vaikutuksesta kaupan kustannuksiin sekä EU:n ja eri maiden kauppataseeseen	”Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors”, s. 5. Maailmanpankkiryhmä.
M.7 Taloudellinen	Uuden silkkitien tarjoama mahdollisuus (kaupallisen) rautatieliikenteen lisäkehitykseen EU:ssa vaihtoehtona sekä meri- että ilmaliikenteelle	Tutkimukset uudesta silkkitiestä johtuvan (kaupallisen) rautatieliikenteen lisäkehityksen vaikutuksista EU:ssa vaihtoehtona sekä meri- että ilmaliikenteelle	Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosasto, ”Research for TRAN Committee: “The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, s. 65 ja 66, tammikuu 2018

Mahdollisuuden nro + Mahdollisuuden tyyppi	Yleiskuva ulkoisista mahdollisuuksista	Mahdollisuuden havaitsemiseen ja arviointiin tarvittavat tiedot	Esimerkkejä mahdollisuuksia koskevan yhteenvedon kokoamiseen käytetyistä lähteistä
M.8 Taloudellinen	Uuden silkkitien tarjoama mahdollisuus tasapainottaa EU:hun tulevia / EU:sta lähteviä rahtivirtoja	Tutkimukset uuden silkkitien vaikutuksesta EU:hun tuleviin / EU:sta lähteviin rahtivirtoihin	Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosasto, ”Research for TRAN Committee: “The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, s. 66 ja 67, tammikuu 2018
M.9 Taloudellinen	Uuden silkkitien tarjoama mahdollisuus kannustaa yksinkertaistamaan tullijärjestelyjä yhteyksien parantamista silmällä pitäen	Tutkimukset uuden silkkitien vaikutuksesta, joka kannustaisi parantamaan ja yksinkertaistamaan tullijärjestelyjä	Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosasto, ”Research for TRAN Committee: “The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, s. 67, tammikuu 2018
M.10 Taloudellinen	EU:n yrityksille mahdollisuus rakentaa rautateitä, maanteitä ja infrastruktuuria Keski-Aasiaan, ja mahdollinen taitojen jakaminen EU:n ja Kiinan välillä	Tutkimukset kiinalaisten investointien vaikutuksesta liikenneyhteyksien infrastruktuuriin Keski-Aasiassa ja taitojen jakamiseen EU:n ja Kiinan välillä	Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosasto, ”Research for TRAN Committee: “The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, s. 68, tammikuu 2018
M.11 Taloudellinen	EU:n altistuessa uusimmille teknologioille mahdollisuus edistää sen standardeja ja valmiuksia teknologioiden osalta Digital4Development -strategian käyttöönotossa Euroopan ja Aasian yhteyksiä koskevan EU:n strategian mukaisesti	Tutkimukset Aasian teknologioille altistumisen vaikutuksesta EU:n kaupallisiin ja turvallisuustoimiin, jotka liittyvät strategiseen digitaaliseen kehitykseen	Euroopan komissio, ”Euroopan ja Aasian yhteydet – EU:n strategian perusta”, yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille, JOIN(2018) 31 final, Bryssel, 19. syyskuuta 2018.
M.12 Taloudellinen	EU:lla on mahdollisuus hajauttaa (ulkomaiseen) omistukseen liittyviä riskejä, mikä pienentää mahdollista riippuvaisuutta yksittäisestä maasta	Tutkimukset siitä, miten (ulkomaisten) investointien omistajuuden hajauttaminen ja (ulkomaisten) investointien omistajuudesta riippuvuus vaikuttaa EU:hun	Conrad, B. ja Kostka, G., ”Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, s. 646, helmikuu 2017.
M.13 Taloudellinen	EU:n alat, kuten korkeakoulutus, tutkimus, luova ala ja kulttuuriala, hyötyvät yhteistyöstä ja tiedonvaihdosta Kiinan kanssa	Raportit Horisontti 2020- ja Erasmus+-ohjelmista	Hellkötter, K. ja Ayoub, L., ”Mapping the EU-China Cultural and Creative Landscape – Summarizing Report”, LSE maaliskuu 2014, EU:n ja Kiinan politiikkavuoropuhelun tukijärjestelmää II varten. Vuoropuheluun osallistujat: Euroopan komission koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto, Kiinan kansantasavallan kulttuuriministeriö.

Liite VII – Toimet, jotka ovat tulosta EU:n Kiinaa koskevasta strategiasta

2016 EU:n uuden Kiinan-strategian lähtökohdat

#	Toimi	Aihe	Tyyppi 1 G/S*	Tyyppi 2 U/B/C**
16.1	EU:n Kiinan-suhteiden perusperiaatteena on, että niiden pitäisi perustua vastavuoroiseen hyötyyn sekä poliittisesti että taloudellisesti.	C	G	B
16.2	EU:n olisi hoidettava suhteitaan Kiinaan periaatteiden mukaisesti, käytännöllisesti ja pragmaattisesti unohtamatta etujaan ja arvojaan. Suhteet perustuvat jatkossakin myönteiseen kumppanuuteen yhdistettynä erojen rakentavaan käsittelyyn.	A	G	U
16.3	EU:n jäsenvaltioiden ja Kiinan yhteistyön on oltava EU:n lakien, sääntöjen ja politiikkojen mukaista.	B	S	U
16.4	EU odottaa Kiinan ottavan vastuuta sääntöihin perustuvasta kansainvälisestä järjestyksestä saamiensa etujen mukaisesti.	E	G	C
16.5	Ihmisoikeuksien edistäminen on jatkossakin keskeinen osa EU:n ja Kiinan välistä yhteistyötä, ja kansalaisten hyvinvointi sekä kansainvälisten velvoitteiden kunnioittaminen sen lähestymistavan keskiössä. EU asettaa Kiinan vastuuseen ihmisoikeustilanteesta.	A	S	U
16.6	EU vahvistaa yhden Kiinan politiikkansa.	J	S	U
16.7	EU:n olisi edelleen kehitettävä suhteitaan Taiwaniin ja tuettava Manner-Kiinan ja Taiwanin välisten suhteiden rakentavaa kehittämistä.	J	S	U
16.8	EU:n olisi tuettava ”yhden maan, kahden järjestelmän” jatkuvaa täytäntöönpanoa Hongkongissa ja Macaossa.	J	S	U
16.9	EU:n Kiinaa koskevassa päätöksenteossa olisi otettava täysimääräisesti huomioon EU:n läheiset suhteet Yhdysvaltoihin ja muihin kumppaneihin.	J	S	U
16.10	EU:n olisi jatkettava aktiivisesti Kiinan taloudellisten, ympäristöön liittyvien ja sosiaalisten uudistusten tukemista ja kannustettava sitä edelleen kohti avoimempaa, kestävämpää ja osallistavampaa kasvumallia.	E	G	U
16.11	EU pyrkii varmistamaan vastavuoroisuuden ja tasapuoliset toimintaedellytykset kaikilla kaupan ja investointien osa-alueilla. Sitä varten se seuraa tehokkaammin eurooppalaisten yritysten pääsyä Kiinan markkinoille ja Kiinan tutkimus- ja kehitystukijärjestelmiin.	C	G	U
16.12	Kattava investointisopimus on EU:n välitön tavoite EU:n ja Kiinan taloussuhteiden syventämisessä ja tasapainottamisessa.	C	S	B
16.13	EU asettaa prioriteetiksi sopimuksen tekemisen Kiinan kanssa nopeasti maantieteellisistä merkinnöistä elintarvikkeiden nimien suojaamista varten korkeimpien kansainvälisten standardien perusteella.	C	S	B
16.14	EU on kehittämässä uuden sukupolven kauppasopimuksia, jotka ovat nykyaikaisia ja tasoltaan vaativia. Se voisi harkita laajempaa tavoitteidenasettelua, kuten pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen neuvottelemista Kiinan kanssa, kunhan olosuhteet ovat siihen sopivat eli muun muassa tarvittavat talousuudistukset on toteutettu Kiinassa.	C	G	U
16.15	EU odottaa Kiinan vähentävän merkittävästi ja todennettavalla tavalla teollisuuden ylikapasiteettia sitoumusten selkeän aikataulun ja riippumattoman seurantamekanismin perusteella.	D	S	C
16.16	EU suhtautuu myönteisesti Kiinan tuottaviin investointeihin Euroopassa edellyttäen, että ne ovat EU:n lainsäädännön ja asetusten mukaisia. Vastineeksi EU odottaa ulkomaisten yritysten markkinoille pääsyn parantamista Kiinassa sekä tasapuolisia toimintaedellytyksiä liiketoiminnalle ja investoinneille. Kiinan olisi karsittava suojattuja aloja ja minimoitava kansalliseen turvallisuuteen perustuvat tarkastelut.	C	G	B
16.17	Yhteistyötä oikeusvaltioperiaatteen, kilpailusääntöjen täytäntöönpanon sekä keskeisten alojen standardien, sääntöjen ja asetusten alalla olisi vahvistettava.	C	G	B
16.18	Tutkimusta ja innovointia koskevaa molempia osapuolia hyödyttävää yhteistyötä olisi vahvistettava varmistaen samalla tasapuoliset toimintaedellytykset.	I	G	B
16.19	Digitaalitalouteen liittyvästä yhteistyöstä voi olla hyötyä sekä EU:lle että Kiinalle. Kasvu olisi valjastettava yhteisten standardien ja vastavuoroisuuteen perustuvan yhteisen tutkimuksen avulla.	C	G	B

16.20	EU:n olisi tehtävä tiiviimpää yhteistyötä Kiinan kanssa teollis- ja tekijänoikeuksien suojelun ja täytäntöönpanon alalla. EU:n olisi vahvistettava toimenpiteitä, joilla torjutaan teollis- ja tekijänoikeuksien ja liikesalaisuuksien varkauksia, joissa käytetään hyväksi tietotekniikkaa ja tietoverkkoja.	C	S	B
16.21	EU:n olisi käytettävä EU:n ja Kiinan yhteyskehystä tärkeimpänä välineenä pyrkiessään Kiinan kanssa yhdistämään Euraasian mantereen sellaisen fyysisen ja digitaalisen verkoston kautta, jonka kautta kauppa, investoinnit ja ihmisten väliset yhteydet voivat virrata.	E	S	B
16.22	Yhteistyön Kiinan kanssa sen uutta silkkitietä koskevan aloitteen osalta olisi oltava riippuvaista siitä, että Kiina täyttää ilmoitetun tavoitteensa tehdä siitä avoin foorumi, joka on markkinasääntöjen ja kansainvälisten normien mukainen, jotta siitä olisi hyötyä kaikille.	E	G	B
16.23	Ihmisten välistä vuoropuhelua olisi laajennettava ja uusia aloitteita olisi määriteltävä, jotta kannustetaan yhteyksien moniarvoisuuden lisäämiseen. Ihmisten väliset yhteydet olisi valtavirtaistettava EU:n ja Kiinan välisissä suhteissa, ja liikkuvuutta ja muuttoliikettä koskevaa vuoropuhelua olisi vahvistettava.	I	S	B
16.24	Kiinan kasvavan roolin tunnustaminen kansainvälisissä suhteissa ja kansainvälisten asioiden hoidossa olisi kytkettävä siihen, että Kiina noudattaa paremmin kansainvälisiä sääntöjä ja normeja.	E	G	B
16.25	EU kannustaa Kiinaa käyttämään diplomaattisia ja muita resurssejaan turvallisuuden takaamiseen maailmanlaajuisena yleisenä etuna, mukaan lukien Afganistania ja Syyriaa koskevat sitoumukset.	H	G	B
16.26	Aasian turvallisuus vaikuttaa EU:hun, ja EU tehostaa siihen liittyviä positiivisia toimia. EU myös kannustaa Kiinaa edistämään aktiivisesti rauhaa ja turvallisuutta EU:n naapurialueilla kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Samoin EU kannustaa Kiinaa edistämään aktiivisesti rauhaa ja turvallisuutta EU:n naapurimaissa kansainvälisen oikeuden mukaisesti.	H	G	B
16.27	EU haluaa, että merenkulun ja ylilennon vapaus säilytetään Itä- ja Etelä-Kiinan merillä. Erimielisyydet olisi ratkaistava rauhanomaisesti oikeusvaltioperiaatteen mukaisesti ja yksipuolista provosointia olisi vältettävä.	E	S	B
16.28	EU:n vuoropuhelu Kiinan kanssa yhteisen perustan löytämiseksi aseistariisuntaa, asesulkua, terrorismin torjuntaa ja kybertoimintaympäristöä varten.	H	G	B
16.29	EU:n olisi varmistettava, että sillä on selkeä käsitys Kiinan puolustus- ja turvallisuuspolitiikasta, jotta se saa tietoa Kiinan-suhteitaan varten.	H	G	B
16.30	Afrikka tarjoaa parhaat mahdollisuudet EU:n ja Kiinan väliselle turvallisuusyhteistyölle sekä merellä että maalla. Merirosvouksen vastaista yhteistyötä Afrikan sarven edustalla olisi jatkettava.	H	G	B
16.31	EU:n olisi pyrittävä käytännön yhteistyöhön ja koordinointiin Kiinan kanssa sellaisissa kysymyksissä kuten valmiuksien kehittäminen ja Afrikan rauhanturvatoimien tukeminen hyödyntäen täysimääräisesti molempien osapuolten diplomaattisia ja turvallisuusresursseja paikan päällä.	H	G	B
16.32	Monenvälisyyden tukeminen on EU:n ja Kiinan yhteisen edun mukaista. EU:n olisi pyrittävä Kiinan kanssa vakiinnuttamaan sääntöihin perustuvaa globaalia hallintaa	E	G	B
16.33	EU:n olisi pyrittävä löytämään Kiinan kanssa yhteinen perusta G20-ryhmän keskeisissä asioissa.	J	G	B
16.34	EU olisi kannustettava Kiinaa sitoutuneempaan ja aktiivisempaan rooliin Maailman kauppajärjestössä (WTO) sekä monen- ja useammankeskisissä kauppa- ja investointialoitteissa, ottamaan vastuuta samassa mitassa kuin se hyötyy avoimesta kauppajärjestelmästä ja tukemaan tähän liittyvien aloitteiden kehittämistä. EU odottaa Kiinan esittävän GPA-sopimusta koskevan liittymistarjouksen, joka vastaa Kiinan markkinoiden merkitystä.	C	S	B
16.35	EU:n olisi tehtävä tiiviimpää yhteistyötä Kiinan kanssa katastrofien hallinnan, humanitaaristen kriisien ja muuttoliikkeen alalla.	H	G	B
16.36	EU:n olisi edelleen vaadittava, että Kiina noudattaa kansainvälisiä oikeudellisia velvoitteitaan ja ihmisoikeuksia koskevia velvoitteitaan sekä Kiinassa että ulkomailla, ja sen olisi tehtävä Kiinan kanssa työtä sitä varten.	A	G	B
16.37	Olisi käynnistettävä tehostettu EU:n ja Kiinan välinen kehitysvuoropuhelu.	J	S	B
16.38	EU:n olisi hyödynnettävä Kiinan sitoutumista ilmastonmuutoksen torjuntaan vahvistamalla kumppanuutta tällä alalla sekä kahdenvälisellä että monenvälisellä tasolla.	F	G	B

16.39	Ympäristö kuuluu nyt Kiinan tärkeimpiin poliittisiin painopisteisiin, ja se on tunnustettu viimeisimmässä viisivuotissuunnitelmassa. Sen pohjalta EU:n olisi luotava myönteinen yhteinen toimintasuunnitelma sellaisilla aloilla kuin ilman, veden ja maaperän pilaantumisen torjuminen, kiertotalous, valtamerten luonnonvarojen kestävä hoito sekä luontotyyppeihin ja biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvien uhkien torjuminen.	F	S	B
16.40	EU:n olisi pyrittävä tekemään tiiviimpää yhteistyötä Kiinan kanssa mikrobilääkeresistenssin torjunnassa.	G	S	B
16.41	Kiinan kanssa toimiminen edellyttää (EU:n) kattavaa lähestymistapaa mahdollisimman suuren vaikutuksen varmistamiseksi.	B	G	U
16.42	Jäsenvaltioiden olisi kahdenvälisissä suhteissaan Kiinaan vahvistettava yhteisiä EU:n kantoja, kun taas komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi huolehdittava, että jäsenvaltioille tiedotetaan tilanteista, joissa EU:n etuja on suojattava.	B	G	U
16.43	EU:n ja Kiinan vuotuisissa huippukokouksissa ja korkean tason vuoropuheluissa asetetaan tavoitteet ja painopisteet yhteisen strategisen toimintaohjelman täytäntöönpanolle. EU:n ja Kiinan vuoteen 2020 ulottuvan yhteistyöohjelman vuotuiset täytäntöönpanon arvioinnit olisi tehtävä ylempien virkamiesten tasolla, ja niihin pitäisi liittyä raportointiyhteys EU:n ja Kiinan huippukokoukseen.	A	S	U
16.44	EU tekee yhteistyötä Kiinan kanssa arvioidakseen useiden yhteisten vuoropuhelujen tehokkuutta ja pyrkiäkseen virtaviivaistamaan niitä tarvittaessa EU:n painopisteiden mukaisesti.	A	G	B
16.45	EU:n olisi edelleen parannettava Kiinaa koskevia analyysivalmiuksiaan ja pyrittävä luomaan yhteydet kiinalaisten johtajien tuleviin sukupolviin kaikilla aloilla.	I	G	B
16.46	[EU:n] olisi aktiivisesti edistettävä yhtenäisyyttään koordinointimekanismiensa avulla.	B	G	U
16.47	EU:n Kiinaa koskevan strategian täytäntöönpanoa olisi tarkasteltava säännöllisin väliajoin neuvoston asianmukaisissa kokoonpanoissa. EU:n olisi oltava valmis päivittämään lähestymistapansa, jos ja kun sitä koskevat oletukset muuttuvat.	J	S	U

2018 Euroopan ja Aasian yhteydet – EU:n strategian perusta

#	Toimi	Aihe	Tyyppi 1 G/S*	Tyyppi 2 U/B**
18.1	Komissio kehittää menetelmän, jolla voidaan arvioida kestävien yhteyksien tasoa Euroopan ja Aasian välillä ja niiden taloudellista vaikutusta EU:ssa ja sen eri alueilla.	E	S	U
18.2	Komissio edistää tullitietojen ja digitaalisia liikennekäytäviä koskevien tietojen vaihtoa ja arvioi riskejä.	H	S	U
18.3	Komissio jatkaa neuvotteluja lentoliikennesopimuksesta Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN), Azerbaidžanin, Turkin ja Qatarin kanssa ja allekirjoittaa kahdenväliset lentoturvallisuussopimukset Kiinan kansantasavallan (Kiina) ja Japanin kanssa.	C	S	B
18.4	Komissio edistää liikenteen hiilestä irtautumista koskevia sopimuksia kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti ilmailu- ja merialalla.	F	S	U
18.5	Komissio edistää meriliikenteen digitalisointia ja hallinnollista yksinkertaistamista Aasiassa ja Mustanmeren maissa sekä Rotterdamin sääntöjen hyväksymistä.	E	S	U
18.6	Komissio·selvittää mahdollisuutta laajentaa EU:n TEN-T-käytävistä vastaavien koordinaattorien toimeksiantoa kattamaan myös laajentumisprosessissa mukana olevat ja naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat suunnitteilla olevan, vuoteen 2023 mennessä tehtävän TEN-T-asetuksen uudelleentarkastelun yhteydessä.	E	S	U
18.7	Komissio jatkaa työtään standardien osalta, jotka koskevat tulevaisuuteen suuntautuvien teknologioiden, kuten tekoälyn, eettistä käyttöä, ja edistää valtion vastuullisten toimintatapojen noudattamista verkossa.	A	S	U
18.8	Komissio edistää edelleen Erasmus- ja Marie Skłodowska-Curie -toimia Aasiassa ja niihin liittyviä vastavuoroisuusjärjestelyjä vaihto- ja liikkuvuusmahdollisuuksien lisäämiseksi.	I	S	U
18.9	Komissio tehostaa yhteistyötä asianomaisten kolmansien maiden kanssa, myös EU:n ja Kiinan yhteyskehyksessä, jotta voidaan edistää digitaalitaloutta, tehokkaita liikenneyhteyksiä sekä älykästä, kestävää ja turvallista liikkuvuutta, joka perustuu Euroopan laajuisen liikenneverkon laajentamiseen, ja edistää tasapuolisia toimintaedellytyksiä investointien osalta.	C	S	B
18.10	Komissio tukee kestäviä yhteyksiä poliittisissa vuoropuheluissa ja kehitysvuoropuheluissa kolmansien maiden kanssa.	E	G	U
18.11	Komissio syventää yhteistyötään Aasian alueellisten organisaatioiden kanssa ja kokeilee uusia toimintatapoja, jotka koskevat yhteyksiä koskevaa alueellista yhteistyötä Aasiassa.	E	G	U
18.12	Komissio tekee yhteistyötä eurooppalaisten ja kansainvälisten standardointijärjestöjen ja niiden kansallisten jäsenten kanssa tarvittavien teknisten standardien tehokkaan ja yhteisen kehittämisen varmistamiseksi muun muassa kohdennetun teknisen avun ja teknisen yhteistyön avulla.	E	G	U
18.13	Komissio tekee yhteistyötä YK:n Euroopan talouskomission (UNECE) kanssa, jotta voidaan yhdenmukaistaa tavaroiden rautatiekuljetuksia koskeva oikeudellinen järjestelmä koko Euraasian mantereella, sekä valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön (OTIF) ja rautateiden yhteistyöjärjestön (OSJD) kanssa, jotta voidaan laajentaa EU:n teknisten eritelmien ja turvallisuudenhallintakehysten käyttöä.	E	S	U
18.14	Komissio (ja tarvittaessa korkea edustaja) helpottaa investointeja Euroopan ja Aasian välisiin yhteyksiin investointijärjestelyjen ja -takuiden avulla, joihin osallistuvat eurooppalaiset julkiset pankit (EIP, EBRD ja jäsenvaltioiden kansalliset pankit ja laitokset) ja kansainväliset rahoituslaitokset kansainvälisten standardien ja tasapuolisten toimintaedellytysten mukaisesti.	C	G	U
18.15	Komissio (ja tarvittaessa korkea edustaja) tehostaa EU:n investointiyhteistyötä Aasian kehityspankin ja Aasian infrastruktuuri-investointipankin kanssa.	E	S	U
18.16	Komissio (ja tarvittaessa korkea edustaja) perustaa Euroopan ja Aasian välisiä yhteyksiä edistävän yritysneuvontaryhmän.	J	S	U
18.17	Komissio (ja tarvittaessa korkea edustaja) painostaa lisäämään Euroopan ja Aasian infrastruktuuriin liittyvien julkisten hankintojen avoimuutta muun muassa hyväksymällä WTO:n julkisia hankintoja koskevan sopimuksen (GPA) laajemmin sekä hyväksymällä sitä koskevat standardit ja tukemalla erityisten julkisten hankintojen verkkosivustojen perustamista.	C	S	U

2019 Strateginen katsaus EU:n ja Kiinan suhteisiin

#	Toimi	Aihe	Tyyppi 1 G/S*	Tyyppi 2 U/B**
19.1	EU vahvistaa Kiinan kanssa tehtävää yhteistyötä Yhdistyneiden Kansakuntien kolmeen pilariin (ihmisoikeudet, rauha ja turvallisuus sekä kehitys) liittyvien kaikkien yhteisten vastuiden täyttämiseksi.	A	G	B
19.2	Jotta ilmastonmuutosta voitaisiin torjua tehokkaammin, EU kehottaa Kiinaa saavuttamaan päästöhuipun ennen vuotta 2030 Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti.	F	S	B
19.3	EU syventää rauhaan ja turvallisuuteen liittyvää yhteistyötään Kiinan kanssa Irania koskevaan yhteiseen kattavaan toimintasuunnitelmaan liittyvästä yhteistyöstä saatujen myönteisten kokemusten pohjalta.	H	G	B
19.4	Säilyttääkseen etujensa mukaisen vakauden, kestävän talouskehityksen ja hyvän hallintotavan kumppanimaissa EU soveltaa vankemmin olemassa olevia kahdenvälisiä sopimuksia ja rahoitusvälineitä ja toimii Kiinan kanssa samojen periaatteiden mukaisesti panemalla täytäntöön Euroopan ja Aasian yhteyksiä koskevan EU:n strategian.	E	S	B
19.5	Tasapainoisempien ja vastavuoroisempien taloudellisten suhteiden saavuttamiseksi EU kehottaa Kiinaa täyttämään EU:n ja Kiinan yhteiset sitoumukset. Tähän kuuluvat Maailman kauppajärjestöön liittyvät uudistukset, erityisesti tukien ja pakollisten teknologian siirtojen osalta, sekä kahdenvälisen investointisuojasopimuksen tekeminen vuoteen 2020 mennessä, maantieteellisiä merkintöjä koskevan sopimuksen tekeminen mahdollisimman nopeasti ja ilmailun turvallisuutta koskevan sopimuksen tekeminen lähiviikkoina.	C	S	B
19.6	Vastavuoroisuuden edistämiseksi ja hankintamahdollisuuksien avaamiseksi Kiinassa Euroopan parlamentin ja neuvoston olisi hyväksyttävä kansainvälisten julkisten hankintojen väline ennen vuoden 2019 loppua.	C	S	B
19.7	Sen varmistamiseksi, että hintojen lisäksi huomioon otetaan myös työelämään ja ympäristöön liittyvien normien korkeatasoisuus, komissio julkaisee vuoden 2019 puoliväliin mennessä ohjeet ulkomaisten tarjoajien ja tavaroiden osallistumisesta EU:n julkisten hankintojen markkinoille. Komissio laatii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vuoden 2019 loppuun mennessä katsauksen nykyisen kehyksen täytäntöönpanosta puutteiden tunnistamiseksi.	C	S	U
19.8	Jotta komissio voi ottaa täysimääräisesti huomioon ulkomaisen valtion omistuksen ja valtion rahoituksen vääristävät vaikutukset sisämarkkinoihin, komissio selvittää vuoden 2019 loppuun mennessä, miten EU:n lainsäädännön nykyiset puutteet korjataan.	D	S	U
19.9	Jotta voidaan suojautua kriittiseen digitaaliseen infrastruktuuriin kohdistuvilta mahdollisilta vakavilta turvallisuusvaikutuksilta, tarvitaan 5G-verkkojen turvallisuutta koskeva EU:n yhteinen lähestymistapa. Euroopan komissio antaa tätä koskevan suosituksen Eurooppa-neuvoston kokouksen jälkeen	B	S	U
19.10	Jotta voidaan havaita turvallisuusriskit, joita ulkomaiset investoinnit aiheuttavat kriittiselle varallisuudelle, teknologioille ja infrastruktuurille, ja lisätä tietoisuutta näistä riskeistä, jäsenvaltioiden olisi varmistettava ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen nopea, täydellinen ja tehokas täytäntöönpano.	H	S	U

Merkkien selitykset: **Toimien ja kysymysten värit on esitetty** *liitteessä VIII.*

Aiheista:

A) EU:n arvojen edistäminen Yhdistyneiden kansakuntien kolmen pilarin mukaisesti, B) EU:n yhtenäisyyden säilyttäminen, C) tasapainoisia suhteita ja tasapuolisia toimintaedellytyksiä koskeva vastavuoroisuus, D) vääristävien vaikutusten ehkäiseminen EU:n sisämarkkinoilla, E) kestävä taloudellinen kehitys ja hyvä hallintotapa, F) ilmastonmuutoksen torjunta ja ympäristönsuojelu, G) maailmanlaajuiset kansanterveyteen liittyvät näkökohdat, H) vahvempi sitoutuminen rauhaan ja turvallisuuteen, I) kulttuurien välisen ymmärryksen ja innovaatioyhteistyön lisääminen ja J) laajempi ulkopoliittinen lähestymistapa

Tyyppi 1 (*): G: yleinen, S: erityinen,

Tyyppi 2 (**): U: yksipuolinen, B: kahdenvälinen, C: Kiina.

Liite VIII – Kiinan investointistrategiaa koskevat EU:n toiminta-alat ja niiden vertailu Kiinaan liittyviin riskeihin ja mahdollisuuksiin

Kaavio 15 – Yhteenveto Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kartoittamista EU:n Kiina-strategian toimista

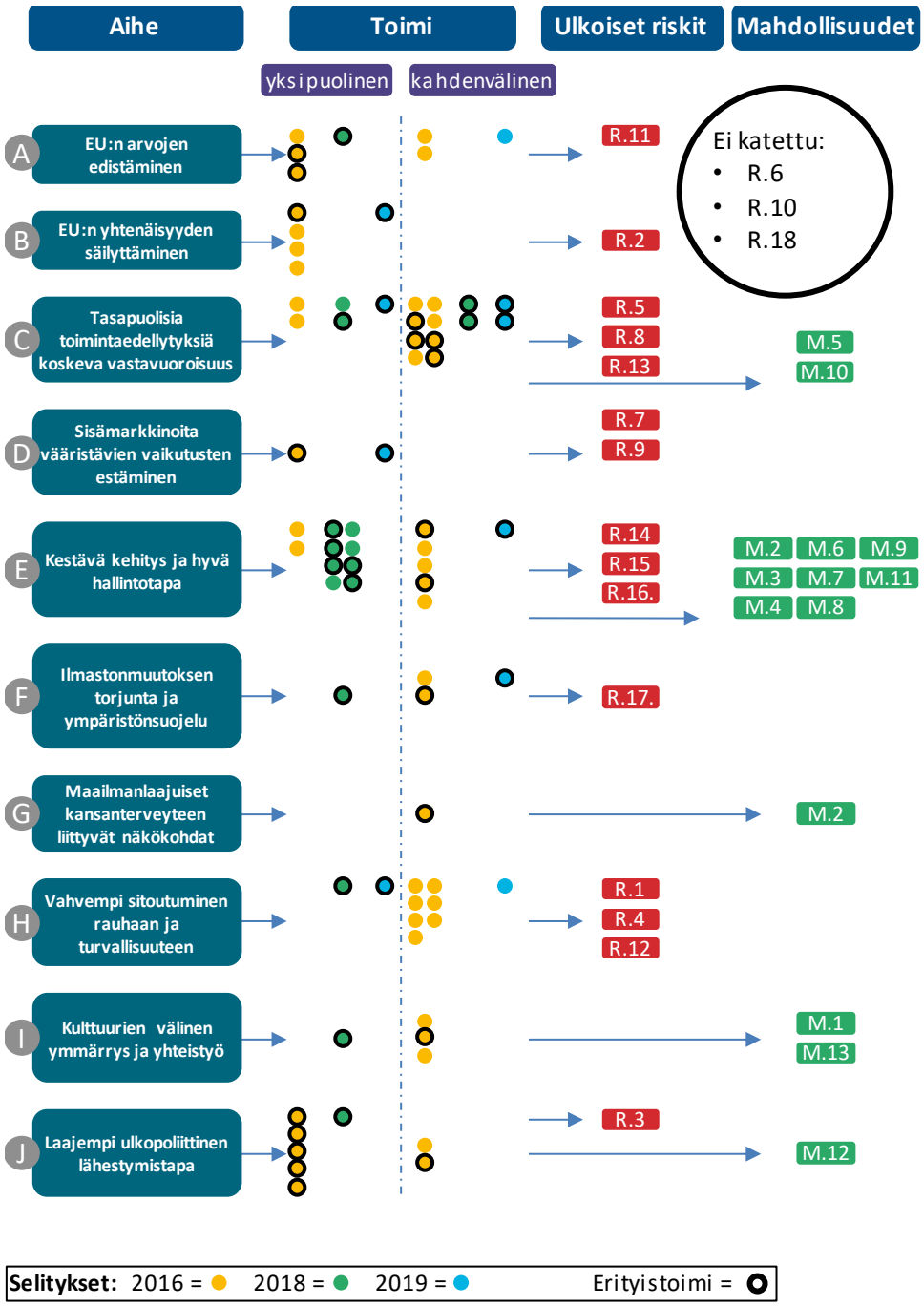

Huom. Jokaista riskiä edustaa värillinen piste. Analyysi kattaa vain ulkoiset riskit. Analyysissä tuodaan esiin kaikki tarjoutuvat mahdollisuudet.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuimen suorittama analyysi.

AIHE	TOIMI						Riskit	Mahdollisuude
	Yksipuoliset EU:n/Kiinan toimet			Kahdenväliset EU:n ja Kiinan toimet				
	2016	2018	2019	2016	2018	2019		
A) EU:n arvojen edistäminen YK:n kolmen pilarin mukaisesti	16.2 16.5 16.43	18.7		16.36 16.44		19.1	**R.11**	
B) EU:n yhtenäisyyden säilyttäminen	16.3 16.41 16.42 16.46		19.9				**R.2**	
C) Tasapainoisia suhteita ja tasapuolisia toimintaedellytyksiä koskeva vastavuoroisuus	16.11 16.14	18.14 18.17	**19.7**	16.1 16.12 16.13 16.16 16.17 16.19 16.20 16.34	18.3 18.9	**19.5** **19.6**	**R.5** **R.8** **R.13**	**M.5** **M.10**
D) EU:n sisämarkkinoita vääristävien vaikutusten ehkäiseminen	16.15*		**19.8**				**R.7** **R.9**	
E) Kestävä talouskehitys ja hyvä hallintotapa	16.4 16.10	18.1 18.5 **18.6** 18.10 18.11 18.12 18.13 18.15		16.21 16.22 16.24 16.27 16.32		19.4	**R.14** **R.15** **R.16.**	**M.2** **M.3** **M.4** **M.6** **M.7** **M.8** **M.9** **M.11**
F) Ilmastonmuutoksen torjunta ja ympäristönsuojelu		18.4		16.38 16.39		**19.2**	**R.17.**	
G) Maailmanlaajuiset				16.40				**M.2**
H) Vahvempi sitoutuminen rauhaan ja turvallisuuteen		18.2	19.10	16.25 16.26 16.28 16.29 16.30 16.31 16.35		19.3	**R.1** **R.4** **R.12**	
I) Kulttuurien välisen ymmärryksen ja yhteistyön edistäminen		18.8		16.18 16.23 16.45				**M.1** **M.13**
J) Laajempi ulkopoliittinen lähestymistapa	16.6 16.7 16.8 16.9 16.47	18.16		16.33 16.37			**R.3**	**M.12**

SELITYKSET: Yleinen: XX.X Erityinen: XX.X Määräajat: **XX.X** Kiina yksipuolisesti: XX.X (Erityinen: XX.X*)

Lyhenteet

ADB: Aasian kehityspankki, Asian Development Bank

AIIB: Aasian infrastruktuuri-investointipankki

Alv: Arvonlisävero

BiT: Kahdenvälinen investointisuojasopimus

BKT: Bruttokansantuote

BRI Uusi silkkitie

CAI: Kattava investointisopimus

Covid-19: Koronavirustauti 2019

EBRD: Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki

EIR: Euroopan investointirahasto

EKP: Euroopan keskuspankki

EPRS: Parlamentin tutkimuspalvelujen pääosasto

EU: Euroopan unioni

EUH: Euroopan ulkosuhdehallinto

G20: Hallitusten ja keskuspankkien kansainvälinen foorumi, johon osallistuu 19 maata sekä EU

GPA: Julkisia hankintoja koskeva sopimus

IMF: Kansainvälinen valuuttarahasto

JRC: Yhteinen tutkimuskeskus

Korkea edustaja / komission varapuheenjohtaja: Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja (ja Euroopan komission varapuheenjohtaja)

MIC 2025: Made in China 2025 -strategia

MRK: Monivuotinen rahoituskehys

OECD: Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö

PO: Pääosasto

TEN-T-verkot: Euroopan laajuiset verkot

UNECE: YK:n Euroopan talouskomissio

US: Yhdysvallat

WHO: Maailman terveysjärjestö

WTO: Maailman kauppajärjestö

YK: Yhdistyneet kansakunnat

Sanasto

17+1-yhteistyökehys: Kiinan ja 17 Keski- ja Itä-Euroopan maan välinen yhteistyökehys. Siihen kuuluu 12 EU:n jäsenvaltiota.

5G-laitteet: Viidennen sukupolven teknologiastandardi matkapuhelinverkoille.

Bruttokansantuote (BKT): Maan vaurauden vakiomitta, joka perustuu siellä tuotettujen tavaroiden ja palvelujen kokonaisarvoon (yleensä yhden vuoden aikana).

Erityistä tarkoitusta varten perustettu yksikkö: Oikeussubjekti, joka on perustettu erityisiä ja/tai väliaikaisia tavoitteita varten.

Julkisia hankintoja koskeva sopimus (GPA): 19 WTO:n jäsenen, myös EU:n, välinen sopimus julkisten hankintojen markkinoiden avaamisesta toisilleen.

Kiinan valtiovetoinen investointistrategia: Kiinan nykyiset politiikat, joilla yksityisiä yrityksiä ja valtion omistamia yrityksiä tuetaan ja kannustetaan taloudellisesti investoimaan ulkomaille.

Made in China 2025 -strategia (MIC 2025): Vuonna 2015 käynnistetty kiinalainen teollisuusstrategia, jossa keskitytään korkean lisäarvon tuotteisiin sekä viennin että kansallisen kulutuksen osalta.

Rahoitusväline: Rahoitustuki, joka voi olla muodoltaan pääomainvestointi tai oman pääoman luonteinen investointi, laina tai takaus tai muu riskinjakoväline.

Suorat ulkomaiset investoinnit: Yhdessä taloudessa sijaitsevan sijoittajan suora tai välillinen vähintään 10 prosentin omistus toisessa taloudessa sijaitsevan yrityksen äänivallasta.

Suoria ulkomaisia investointeja koskevien lakisääteisten rajoitusten indeksi: OECD:n indikaattori, jolla mitataan OECD:n ja G20-maiden suoriin ulkomaisiin investointeihin soveltamia rajoituksia.

Suorien ulkomaisten investointien seuranta: Sen arviointi, vaikuttaako suora investointi todennäköisesti haitallisesti maahan, jossa investointi tehdään.

Talouskäytävä: Kansainväliset rajat ylittävä infrastruktuuriverkosto kaupan helpottamiseksi ja talouskehityksen edistämiseksi.

Toimitusketju: Organisaatioiden, ihmisten, toimien, tiedon ja resurssien järjestelmä, joka liittyy tuotteen tai palvelun tuottamiseen ja toimittamiseen asiakkaalle.

Ulkomaisia omistuksia koskeva Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen tietokanta: Komission tietokanta yritysten sellaisesta varallisuudesta, jota hallitaan ulkomaisilla omistuksilla, ja EU:n ulkopuolisten tahojen tekemistä investoinneista avainaloilla.

Uusi silkkitie: Vuonna 2013 käynnistetty kiinalainen investointistrategia, joka keskittyy yhteyksien infrastruktuuriin ja jonka tavoitteena on lisätä maan vaikutusvaltaa ulkomailla.

Vakuus: Omaisuus, joka otetaan vakuudeksi lainan antamisen yhteydessä ja joka menetetään maksukyvyttömyyden tapauksessa.

Valtion omistamat yritykset: Liiketoimintaa harjoittava elin, jossa valtiolla on merkittävä määräysvalta täyden tai merkittävän omistajuuden kautta.

Yhteisymmärryspöytäkirja: Kahden tai useamman osapuolen välinen sopimus yhteistyöstä tietyssä asiassa tekemättä oikeudellista sitoumusta.

Yhteisyritys: Kahden tai useamman yrityksen resurssien yhdistäminen tiettyjen kaupallisten tavoitteiden saavuttamiseksi kuitenkin niin, että yritykset pysyvät erillisinä.

Tilintarkastustuomioistuimen tiimi

Tilintarkastustuomioistuimen katsauksessa ”EU:n vastaus Kiinan valtiovetoiseen investointistrategiaan” annetaan yleiskuva Kiinan investointistrategiasta ja kootaan yhteen haasteet, joita strategia asettaa EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille.

Tämän kertomuksen on hyväksynyt unionin rahoitusta ja hallintoa käsittelevä V jaosto, jonka puheenjohtaja on tilintarkastustuomioistuimen jäsen Tony Murphy. Tehtävän toteuttamista johti tilintarkastustuomioistuimen jäsen Annemie Turtelboom, jota avustivat kabinettipäällikkö Florence Fornaroli, kabinettiavustaja Celil Ishik, toimialapäällikkö ja tehtävävastaava Alberto Gasperoni sekä tarkastajat Jussi Bright, Thomas af Hällström, Manja Ernst ja Lara Connaughton.

Covid-19-pandemian ja tiukkojen eristäytymistoimenpiteiden vuoksi tarkastustiimin kuva ei ole saatavilla.

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2020.

Datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen periaatteet pannaan täytäntöön avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleen käyttämistä koskevalla Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksellä 6-2019.

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence -käyttöoikeuden nojalla. Tämä merkitsee, että uudelleenkäyttö on sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Uudelleenkäyttäjä ei saa vääristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Uudelleenkäyttäjän on hankittava tarvittavat lisäoikeudet, jos tietyssä sisällössä (esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuvissa) esitetään tunnistettavissa olevia henkilöitä tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä. Jos tällainen lisäoikeus saadaan, yllä mainittu yleinen käyttöoikeus peruuntuu. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta:

Kaavio 4: © Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD), 2018.

Kaavio 10, kartta: © OpenStreetMap contributors -osallistujat, joille on myönnetty käyttölupa Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 -lisenssin mukaisesti (CC BY-SA).

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patentteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin, eikä niiden käyttöön anneta lupaa.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkkejä ulkopuolisille verkkosivuille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logon käyttäminen

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Puh. +352 4398-1

Tiedustelut: eca.europa.eu/fi/Pages/ContactForm.aspx
Verkkosivut: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

EUROOPAN
TILINTARKASTUS
TUOMIOISTUIN